אנרכו-סינדיקאליזם: תיאוריה ומעשה

רודולף רוקר

מתרגמת: טניה גולן
עורכים/ות: בן בלפר, גוני זינגמן, אילון בורקו
שנת הוצאה בעברית: 2016

מחבר: רודולף רוקר
שנת הוצאה מקורית: 1938
שפת מקור: אנגלית (***Anarcho-Syndicalism: Theory and Practice. An Introduction to a Subject Which the Spanish War Has Brought into Overwhelming Prominence***)

הקדמה

נועם חומסקי

פרסום הספר "אנרכו-סינדיקליזם" של רוקר, שהגיע לאחר שנים רבות מדי, הוא אירוע שנושא חשיבות רבה עבור אנשים הטרודים בנושאי החירות והצדק. באופן אישי, התוודעתי לפרסומיו של רוקר בשנים הראשונות של מלחמת העולם השנייה, בחנויות-הספרים האנרכיסטיות ובמשרדים בניו-יורק, והגעתי ליצירה הנוכחית שנמצאה על מדפיה המאובקים של ספריה באוניברסיטה, בלתי-ידועה

ושמעולם לא קראו בה, שנים ספורות לאחר-מכן. מצאתי בה השראה, וחזרתי אליה פעמים רבות בשנים שחלפו מאז. חשתי מיד, ואני עדיין חש, כי רוקר מורה את הדרך לעולם טוב יותר, עולם אשר נמצא בהישג-ידינו, עולם שיכול בהחלט להיות החלופה היחידה ל- "אסון האוניברסלי" שלקראתו אנו "מתקדמים במלוא המפרש", כפי שראה בערב מלחמת העולם השנייה. האסון הזה שעלה בדמיונו יחרוג מעבר לגבולותיו, כאשר מדינות רוכשות את היכולת להשמיד את החברה האנושית בכללותה, יכולת שהן תממשנה אם הסדר החברתי הקיים ימשיך להתפתח לאורך השבילים הנוכחיים.

חזונו של רוקר עומד בניגוד לכל המגמות הדומיננטיות בחשיבה החברתית והפוליטית המודרנית. כפי שזיהה והסביר בבהירות רבה, כל המגמות האלה הורסות "את דחף העזרה העצמית, באמצעות הדבקת אנשים באשליה ההרסנית כי הגאולה תמיד באה מלמעלה", ולא מן ההבנה המודעת שלהם ועבודתם הבונה ב"יצירת הזרעים החיים של החברה החדשה", כפי שאמר באקונין. זרמים דומיננטיים, מטעמים מובנים למדי, מכוונים את הציבור להיות כפוף. מיותר להפליג בדיבור על המדינות שנקראו "סוציאליסטיות" או על תנועות מרקסיסטיות-לניניסטיות. בתוך הדמוקרטיות המתועשות, מושרשת היטב תפישה דומה בקרב האליטות, בלא קשר למיקומם בקשת הפוליטית, וזו באה לידי ביטוי ברור לעתים קרובות למדי. תפקידו של הציבור הוא לאשרר החלטות שהתקבלו במקומות אחרים, לאמץ את הדוקטרינות שרקחו עבורם הממונים עליהם, ובאופן כללי להתבונן עליהן באופן פסיבי תוך כדי מילוי את חובתו. לא הכול יבטאו הבנה זו באותה מידת בהירות כשל חואן בראבו מורילו, שאותו מצטט רוקר (עמ' 118), אך דבריו למעשה מתמצתים במדויק תפישות של אליטה שלטת, אף אם בגסות קמעה.

על-פי תפישתו השונה בתכלית של רוקר, על האנשים ליטול את השליטה על חייהם ועל עבודתם לידיהם. רק באמצעות מאבקם העצמי לשחרור יגיעו האנשים להכרה בטבעם האמיתי, שדוכא ועוות בתוך מבנים מוסדיים שנועדו להבטיח ציות וכפיפות. רק כך אנשים יפתחו סטנדרטים מוסריים ואנושיים יותר, "חוש מוסרי חדש", "מודעות לכוחם ולחשיבותם כגורם חברתי בחיי זמנם", וכן מודעות ליכולתם לממש את השאיפות של "טבעם העמוק ביותר". מעורבות ישירה כזאת בעבודת השיקום החברתי היא תנאי הכרחי לתפישת "טבעם העמוק ביותר" ולתפישת היסוד הנחוץ שעליו הוא יכול לפרוח.

רוקר סוקר את התפתחות הרעיונות האלה ואת המאבק למימושם, ושופך אור על חשיבותם היסודית. גישתו רחוקה מלהיות "אוטופית"; אין מדובר בשיח מופשט אלא במדריך לפעולה, השואב מלקחי כישלונות והצלחות העבר. בדומה לאנרכיסטים רציניים אחרים, רוקר "דוחה תוכניות ורעיונות אבסולוטיים" ומעריך כי יש ביכולתינו שלא להגדיר "יעדים סופיים מוחלטים להתפתחות האנושית", אלא רק להרהר ב"שיפור בלתי-מוגבל של הסדרים חברתיים ותנאי-חיים אנושיים, אשר שואפים באופן מתמד לצורות גבוהות יותר של ביטוי", על בסיס הבנה חדשה, התבוננות חדשה. לקחי ההיסטוריה מלמדים אותנו המון, אך מלמדים אותנו יותר מכול על העובדה כי לעתים קרובות אנו נותרים די חסרי-מודעות לצורות-הדיכוי שאנו קורבנות להן, ולפעמים אף סוכנים שלהן, עד אשר מאבק חברתי משחרר תודעתנו והבנתנו.

רוקר מבטא לכל אורך הדרך את אמונתו ביכולתם של האנשים הפשוטים לבנות לעצמם עולם אשר מתאים לצרכיהם הפנימיים, ליצור תרבות מתקדמת של שחרור בקהילות חופשיות ולהשתתף בה, לגלות באמצעות חשיבתם העצמאית ומעורבותם האישית את ההסדרים המוסדיים שעשויים לספק על הצד הטוב ביותר את שאיפתם המושרשת לחירות, צדק, חמלה וסולידריות, ברגע היסטורי נתון. חזון זה עודנו מעורר השראה כפי שעורר כאשר נכתב לפני חצי-מאה, ולא איבד מתוקפו כגירוי לחשיבתנו ולפעולות הבונות שלנו.

קיימברידג', מסצ'וסטס.

<u>מבוא</u>

ניקולאס וולטר

רודולף רוקר (1873-1958) נולד במיינץ שבחבל הריין הגרמני, למשפחה קתולית של עובדים מיומנים שנשאו דעות ליברליות. הוריו מתו בגיל צעיר, והוא נשלח לבית יתומים קתולי. רוקר שימש שוליה לכורך-ספרים, והתנייד בעקבות מקצועו כאומן שכיר במשך כמה שנים. רוקר נהיה לסוציאליסט בנעוריו והצטרף למפלגה הסוציאל-דמוקרטית; אך כאשר תמך בסיעת האופוזיציה השמאלנית של Die Jungen (הצעירים), הוא גורש בשנת 1890, ובתוך זמן לא רב נע לכיוון האנרכיזם. רוקר ביקר

בכמה חלקים של מערב אירופה, הודות למקצועו וכן עקב האינטרסים הפוליטיים שלו. הוא חזה בקונגרס השני של האינטרנציונל השני בבריסל בשנת 1891, החל לתרום לעיתונות האנרכיסטית בשנת 1892 ולבסוף עזב את גרמניה באותה השנה על מנת לברוח מטרדת המשטרה. רוקר התגורר במשך כמה שנים בפריז, ולאחר מכן השתקע בבריטניה בשנת 1895.

אף-על-פי שרוקר היה נוכרי, הוא התערה בתנועה האנרכיסטית היהודית. הוא למד יידיש, חי בתוך קהילה יהודית והיה לבן-זוגה לחיים של מילי וויטקופ (1877-1953). רוקר הפך במהרה לנואם ולסופר בולט בנושאי תרבותיים, וכן פוליטיים, ובמשך עשרים שנה הוא היה האדם האהוב והמכובד שבתנועה. בשנת 1898 ערך במשך חודשים מספר את "דאס פרייע ווארט" (המילה החופשית), שבועון ביידיש שאך נוסד בליברפול, ולאחר מכן התמנה לעורכו הראשי של דר ארבייטער פריינד (חברו של העובד), שבועון ביידיש שיצא לאור באופן מחודש בלונדון. ובמשרה דומה הצטרף בשנת 1900 גם ל"גרמינל", ירחון חדש ביידיש.

התנועה האנרכיסטית היהודית נעשתה לנרחבת אף ביחס לתנועות האנרכיסטיות של הבריטים הלא-יהודים. פדרציה של קבוצות יהודיות אנרכיסטיות הוקמה בשנת 1902, תפוצת מאמרים ופרסומים אחרים גדלה, ומועדון חברתי משגשג נפתח ברחוב "היובל" שבמזרח לונדון, בשנת 1906. רוקר היה דמות משפיעה ביותר בתנועה, ייצג אותה בקונגרס האנרכיסטי הבינלאומי שנערך באמסטרדם בשנת 1907, והפך לחבר הלשכה האנרכיסטית הבינלאומית שהוקמה שם. האנרכיסטים היהודים היו פעילים ביותר בתנועת האיגודים המקצועיים הצומחת, ורוקר ביכר את פיתוח האנרכו-סינדיקליזם כצורה חדשה של הלכה ומעשה אנרכיסטיים.

בשנת 1914 רוקר התנגד נחרצות לשני הנצים במלחמת העולם הראשונה, ולאחר מספר חודשים נכלא כאויב זר. מיד לאחר מכן ה"ארבייטער פריינד" חדל מתפוצה והמועדון ברחוב "היובל" נסגר. התנועה האנרכיסטית היהודית בבריטניה מעולם לא התאוששה ממש, ומרבית חבריה נמשכו מאוחר יותר לציונות או לקומוניזם המדינתי.

בשנת 1918 גורש רוקר מבריטניה להולנד, וזמן קצר לאחר מכן חזר לגרמניה מולדתו. גם בגרמניה, הוא הפך לדמות מובילה בתנועה האנרכיסטית וכן אף בתנועה האנרכו-סינדיקליסטית הבינלאומית. רוקר היה חבר פעיל ב- Freie Vereinigung Deutscher Gewerkschaften (האיגודים המקצועיים הגרמניים החופשיים) ולאחר-מכן היה למייסד ראשי של Freie Arbeiter-Union Deutschlands (איגוד העובדים החופשי של גרמניה) ועורך כתב-העת שלו, "דר סינדיקליסט". הוא היה הרוח החיה של הקונגרס הבינלאומי בברלין בשנת 1922, אשר הובילה לייסוד אינטרנציונל העובדים, ושם שימש כאחד ממזכיריו. רוקר השתמש בהשפעתו כדי להתנגד לתמיכתם של אנרכיסטים במהפכה הבולשביקית לאחר שנת 1917 או לפלטפורמה הארגונית של פטר ארשינוב (שדגל בהפיכת התנועה האנרכיסטית למפלגה פוליטית וירטואלית) לאחר שנת 1926, והוביל את ההתנגדות החירותנית לתנועה הנאצית העולה.

בשנת 1933 נאלץ רוקר לעזוב את גרמניה בשנית, הפעם על מנת להימלט מרדיפות המשטר הנאצי החדש. הוא השתקע בארצות הברית שבה ביקר בעבר למטרות הרצאה וסיורים, והמשיך לעבוד בתור נואם וסופר, מכוון את מאמציו נגד עוולות הפשיזם והסטאליניזם. הוא בילה את עשרים שנותיו האחרונות בתור דמות מובילה בקהילת מוהגן שבקרומפונד, ניו יורק, והיה האנרכיסט הנודע ביותר בארץ עד למותו. במהלך מלחמת העולם השנייה תמך במדינות ההסכמה, דבר שגרם לקרע עם כמה מחבריו הוותיקים, אך עם זאת הוא המשיך לשאוב יותר הערצה וחיבה לעומת שאר ותיקי התנועה מאז ימי קרופוטקין או מלטסטה.

רוקר היה סופר ונואם פורה הן ביידיש והן בגרמנית, הפיק מאמרים וחוברות רבים, וכן וכמה ספרים - ובפרט מחקר חירותני על המאבק בין הלאומיות והתרבות, ביוגרפיות על המנהיגים האנרכיסטים יוהן רוב ומקס נטלאו, ואוטוביוגרפיה אחת ארוכה. רבים מכתביו תורגמו לספרדית וזכו לתפוצה נרחבת באמריקה הלטינית, אך לא רבים יצאו לאור בשפה האנגלית. מלבד כמה חוברות, רק שלושה ספרים יצאו לאור בארצות הברית - המחקר השאפתני "לאומיות ותרבות" (1937), מסה על ביקורת ספרותית שכותרתה "השישה" (1938) וכן הסקירה הפופולרית של "חלוצי חופש אמריקאים" (1949). שניים נוספים פורסמו בבריטניה - סקירה פופולרית של "אנרכו-סינדיקליזם" (1938) וחלק מן האוטוביוגרפיה שלו, המכסה את "השנים בלונדון" (1956). חלק מן הכתבים האחרים תורגמו לאנגלית אך לא פורסמו - בייחוד "מאחורי גדרות תיל וסורגים", תיאור כליאתו במהלך מלחמת העולם הראשונה.

הנגיש ביותר מספריו של רוקר הוא "אנרכו-סינדיקליזם". ניצני הספר הם ממלחמת האזרחים והמהפכה בספרד, שפרצו בשנת 1936 והשיבו בחזרה את האנרכיזם והסינדיקליזם לבמה הפוליטית, לראשונה מאז מלחמת העולם הראשונה והמהפכה הרוסית. שנת 1936 הייתה גם השנה שבה פרדריק ורבורג השתלט על בית ההוצאה לאור של מרטין סקר והפך את ההוצאה החדשה של סקר & ורבורג לאחת מן הראשיות בלונדון. ורבורג התמחה בספרות יפה, בייחוד מאת סופרים זרים מובילים, וכן בספרים פוליטיים של סופרים לא-שגרתיים, שאותם תיאר בכרך השני של זיכרונותיו "כל הסופרים שווים" (1973) כ"אוסף מגוון של סוציאליסטים, אנרכיסטים, רדיקלים ,סוציאליסטים עצמאיים ... פציפיסטים תימהוניים", וביניהם נמנו כמה שתרמו מאוחר יותר לעיתונות האנרכיסטית (כגון ג'ומו קניאטה, אתל מאנין, ג'ורג' אורוול, רג'ינלד ריינולדס ופ' א' רידלי). ורבורג התעניין במיוחד בספרד והעיר בכרך הראשון של זיכרונותיו, An Occupation for Gentlemen (1959), כי "מלחמת האזרחים בספרד טרדה אותי במהלך החודשים הראשונים של ההוצאה הצעירה וחלשה על מדיניותה במשך שלוש השנים הבאות", והלה פרסם כמה ספרים בנושא (הנודע שבהם הוא "מחווה לקטלוניה" מאת ג'ורג' אורוול). מאפיין בולט של המצב בספרד היה כמובן קיומה של תנועה סינדיקליסטית-מהפכנית המונית בהנהגת האנרכיסטים המיליטנטים, וּורבורג החליט להוציא לאור ספר שיתאר את האידיאולוגיה שפעמה בהם.

במהלך חודש אפריל 1937 - בתקופה של עימות גדל בין המורדים הלאומניים ובעלי בריתם הפָלָנְגִיסְטִים מצד אחד, והמשטר הרפובליקני ובעלי-בריתם השמאלניים מן הצד השני, וכן בין התנועה החירותנית לבין הסמכויות הסוציאליסטיות והקומוניסטיות בתוך הרפובליקה – פנה ורבורג ל"ספרד והעולם", כתב-העת האנרכיסטי החדש והמוביל בבריטניה, עם הצעה להוצאת ספר קצר על אנרכיזם. ההצעה הועברה לאמה גולדמן (1869-1940), האנרכיסטית הידועה ביותר באירופה, אשר עבדה באותה תקופה עבור האנרכו-סינדיקליסטים הספרדים בלונדון; אבל גולדמן, בידיעה שאין לה לא הזמן ולא היכולת להפיק יצירה מעין זו, החליטה לפנות למישהו אחר במקום. כפי שהתברר, למעשה כבר היה קיים ספר כזה, או לפחות הבסיס לאחד. היה זה מבוא ארוך לנושא, שנכתב עשור קודם-לכן בידי ידידה ובן-זוגה לחיים, אלכסנדר ברקמן (1870-1936), ופורסם בארצות הברית בשנת 1929 בשתי מהדורות סימולטניות, כ"מהו אנרכיזם קומוניסטי?" ומאז ועד היום: "האלף-בית של האנרכיזם הקומוניסטי". אמה גולדמן עצמה כתבה את ההקדמה למהדורה המחודשת שפורסמה בארצות הברית באוגוסט 1937, כך שהייתה מודעת היטב לקיומה. יתרה מזאת, הספר טרם הוצא לאור בבריטניה, ובקלות היה יכול להתפרסם בגרסה מתוקנת כספר חדש - ואכן גרסה מקוצרת הוּצאה כספרון כמה שנים מאוחר יותר ("האלף-בית של אנרכיזם, חופש העיתונות", 1942, נדפס בתדירות גבוהה). אבל התמליל היה ארוך מדי למטרותיו של ורבורג, וכן התרכז באנרכו-קומוניזם ולא באנרכו-סינדיקליזם, והכיל חומר רב על אודות המהפכה הרוסית במקום זו הספרדית. במקום לנסות להתאים או לקצר את הספר הישן של ברקמן, ניגשה גולדמן לרודולף רוקר בארצות הברית למטרה של כתיבת ספר חדש.

היא כתבה לרוקר וסיפרה לו על הצעתו של ורבורג, מבקשת ממנו להסכים לה, וציינה:

"...מלאכת-כתיבה על הסינדיקליזם בשפה האנגלית דרושה כעת בדחיפות. הדבר יביא לתועלת עצומה. עצם העובדה שמוציא לאור מבקש ספר בנושא מראה כי גם הוא מבין את חשיבותו... רודולף יקר, עליך באמת לכתוב את הספר. וכדאי כי תכתוב אותו מהר ככל הניתן. אחרי הכול, יצירה קצרה על אודות האנרכו-סינדיקליזם איננה מתיימרת להיות מדע או לטבול בפילוסופיה עמוקה. כדי להגיע למסות גדולות, על היצירה לשמור על נימה קלילה. בכל אופן אתה, ולא אף אחד אחר, הוא האיש כדי לבצע את זה. ואני מקווה שתיקח את המטלה על עצמך. תהא זו בושה וחרפה לסרב להזדמנות כזו שתאפשר להציג את רעיונותינו בפני ציבור גדול באנגליה ובאמריקה. האינך חושב כך?... מובן שעליך לכתוב את היצירה באנגלית. אם יהיה צורך, היא תוכל לעבור הגהה כאן... אני בטוחה שאם תחליט ליטול על עצמך את המשימה, תוכל להשלימה בתוך חודש... אנא, אנא רודולף היקר, אמור כן..." (4 במאי 1937)

רוקר אהב את הרעיון, אך הוא היה עסוק מאוד. הוא הצליח רק לאחרונה להגיע לכך שחיבורו "לאומיות ותרבות" יתורגם לספרדית ולאחר-מכן לאנגלית (היצירה המאוחרת נכתבה בידי אלכסנדר ברקמן והושלמה בידי ריי א' צ'ייס, איש אקדמיה בדימוס בלוס אנג'לס), ובשלב זה היה המעורב היחיד בפרסומו בארצות הברית. רוקר גם היה מאוד עסוק בספרד; בתחילת מלחמת האזרחים כתב את העלון "האמת על ספרד" (1936), וכעת עסק בכתיבת אחד נוסף על "הטרגדיה של ספרד" (1937). רוקר גם ניסה להרוויח למחייתו. לכן השיב לאחר כמה ימים כי יוכל להתחיל לעבוד על הספר החדש, בתוך כמה חודשים (23 במאי 1937).

בינתיים, מאחר שרוקר עדיין כתב בגרמנית, הוא שלח מכתב לצ'ייס ושאל אם זה יוכל לתרגם את דבריו לאנגלית. צ'ייס השיב בחיוב: "מובן שאשמח לעשות זאת למענך, אם אתה בטוח שאני הוא באמת האיש המתאים למשימה" (23 במאי 1937); והוא חזר לנושא במכתבים העוקבים: "מה עם המסה על האנרכו-סינדיקליזם? האם אתה מתקדם בכתיבתה? האם אתרגם אותה?" (15 ביוני 1937); "אשמח מאוד לקבל עלי את התפקיד" (30 ביולי 1937).

אמה גולדמן השיבה לרוקר בסגנונה האופייני:

"הלוואי שהיית כאן לידי. האמן לי שהייתי מפליקה לך... האינך מבין, קשיש יקר, שמעולם לא ניתנה לנו הזדמנות פז כמו הצעתו של המו"ל מלונדון בשביל להציג את הרעיונות שלנו בפני חלק גדול מן העובדים הבריטים? וכי מעולם לא היה זמן מתאים יותר מעכשיו בשביל להפוך את האנרכו-סינדיקליזם לדבר מוכר בארץ הזאת?... זה צריך להיות אתה יקירי, ואינך יכול לברוח מכך. אנא, אנא התחל לעבוד על הספר במהירות האפשרית. אחרי הכול, אינך צריך אפילו חומר-רקע לנושא. הוא יושב לך על קצות-האצבעות. לכן עליך להיות מסוגל לעשות זאת במהרה. האם לא תנסה?..." (10 ביוני 1937)

מילי רוקר השיבה לאחר כמה ימים:

"... האמיני לי שרודולף מבין מהו פירוש הוצאת ספר על הסינדיקליזם בידי המו"ל, וכי שם נוכל להגיע למעגל קוראים שונה למדי. ואכן זה חשוב, זה פשוט נפלא. רודולף יעשה זאת בהנאה רבה, ויעשה זאת היטב, לאחר שיסיים עם המטלות הפיזיות ויצא לשחייה או שתיים. האם זה טוב מספיק, יקירה? אמרי כן, וחייכי. כן, בבקשה." (24 ביוני 1937)

אמה גולדמן העבירה את החדשות על היענותו של רוקר אל ורבורג, ושלחה בחזרה את חוזהו לרוקר, שחתם עליו והחזירו מיד, אם כי שינה את מועד ההגשה מחודש אוגוסט לחודש ספטמבר. גולדמן שלחה לרוקר כמה מכתבים נוספים במהלך החודשים הבאים, מפצירה בו לכתוב ומדרבנת אותו לעשות זאת במהירות (23 ביולי ו- 11 בספטמבר 1937), ולאחר מכן דנה בהתקדמות יצירתו ופרסומו של הספר (19 נובמבר ו- 30 בדצמבר 1937 - 4 בינואר ו- 22 בפברואר 1938). העבודה הושלמה בחודש דצמבר 1937, הספר הועבר להגהה בחודש ינואר 1938, ויצא לאור בלונדון בחודש מרץ של אותה השנה. על העטיפה ועל דף השער נקרא בפשטות "אנרכו-סינדיקליזם"; אבל על העטיפה האדומה נרשם בפירוט רב יותר "אנרכו-סינדיקליזם: הלכה ומעשה - מבוא לנושא אשר המלחמה הספרדית הביאה להתבלטות מדהימה בו".

היו כמה חששות אישיים בנוגע לטיב התוצאה. אמה גולדמן כתבה לרוקר וסיפרה שהתלוננה לוורבורג על "טעויות רבות", והלה שהאשים את המגיהים (29 במרץ 1938). וצ'ייס כתב לרוקר וסיפר שקיבל עותק של הספר, והעיר בעצב: "היה לי זמן רק על-מנת להציץ בו. אציין כי אין כל אזכור של מתרגם. דבר זה אינו חשוב כמובן, אך נראה מוזר קמעה..." (5 מאי 1938).

אך תגובת הציבור הייתה טובה, והביקורות היו אוהדות. הביקורת העצמאית ביותר הופיעה במוסף הספרותי של הטיימס ב -23 באפריל 1938 (ללא חתימה, אך נכתבה בידי אדוארד הלט קר):

"אנרכו-סינדיקליזם, כפי שהוא מוצג בספר הקטן וההגון, אך המעט-כבד, משמש מצד אחד ניסוח-מחדש במושגים מודרניים של הדוקטרינה החירותנית ההכרחית, ומהצד השני תגובת-נגד לצורה שהתגבשה בתנועה הסוציאליסטית. הוא אנרכיסטי בכך שהוא שואף לשחרר את האנושות מכבלי המדינה שתוחלף בפדרציה של קהילות, והוא סינדיקליסטי בכך שהוא שואף לשחרר את עובדי-התעשייה משליטת המעבידים ולתת את הכוח הכלכלי בידי ארגון העובדים. מר רוקר, שהוא הפילוסוף של התנועה, מזהה את מקורותיה בגודווין ופרודון, ומוצא השראה מודרנית בקרב הוגים כדוגמת באקונין וקרופוטקין. מעניין לציין כמה הוגים מודרניים מוצאים במחקרו של קרופוטקין את התשובה להשלכות הפוליטיות היותר נוראיות שניתן להסיק מהישרדות החזקים, בנוגע למה שיכול להיקרא ביטחון קולקטיבי בעולם החי.

לאחר שהציב את עקרונותיו, מחזק אותם רוקר בתיאור אנגליה שבזמן המהפכה התעשייתית, שם הוא חושף את כל הצללים של השיטה. הנרטיב מפריז בהשפעת הרעיונות הסוציאליסטים באנגליה בשנות השלושים והארבעים [של המאה ה- 19], בדיוק כפי שהוא מפריז בהשפעת האינטרנציונל הראשון ביבשת כמה שנים לאחר-מכן. המצב הנוכחי של התנועה, כפי שאנו למדים, מיוצג בידי הענפים השונים של ה- IWA. החשוב מביניהם הוא ה- CNT Confederación nacinal del trabajo)), שלעבודתו בשחרור קטלוניה מהריאקציה הפשיסטית מקדיש רוקר הוקרה משמחת לבב.

הטיעון הזה מכוון לסוציאליזם המדינתי, שהקים מחדש ברוסיה את המדינה הכפייתית, החזקה אף יותר. הכוח של העובד הוא כלכלי, טוען רוקר, ונשקו הוא השביתה. נאמר לנו ש"השביתה הכללית הגדולה של העובדים האנגלים בשנת 1926 הייתה התוצאה מניסיון מתוכנן של המעבידים להוריד את תנאי-המחיה הכללים באמצעות קיצוץ המשכורות". ערכו של הספר נשחק משמעותית בגלל כל ההגזמות שבו, שהמשפט הזה הוא דוגמה אחת להן."

הספר התקבל בברכה בקרב התנועה האנרכיסטית. תרגום ספרדי שלו, בידי הוגה-הדעות החירותני דייגו אבאד דה סנטיאן, פורסם בברצלונה בשנת 1938. בבריטניה, הוגה-הדעות החירותני המוביל הרברט ריד כתב ביקורת ארוכה משותפת על "אנרכו-סינדיקליזם" ו"לאומיות ותרבות" ב"הקריטריון" (יולי 1938). אך כמו שניתן לצפות, הביקורת הסמכותית ביותר הופיעה ב"ספרד והעולם", ב- 18 במרץ 1938, הודפסה באותיות מודגשות ונכתבה בידי 'V.R.' (ורנון ריצ'רדס). ריצ'רדס פתח את ביקורתו בתיאור העניין הציבורי הגדל באנרכיזם שנוצר בעקבות האירועים בספרד, הזכיר כמה מן הספרים שכבר פורסמו בנוגע לאספקטים שונים של הנושא, והמשיך כך:

"אך מה שבאמת היה צריך הוא עבודה מתומצתת על אנרכו-סינדיקליזם, שבה הנושא יבחן מכל זוויותיו. "אנרכו-סינדיקליזם" של רודולף רוקר מספק לנו זאת סוף-סוף. אין הוא מתיימר להיות מושלם בפרטיון; דבר מעין זה ידרוש ספר ארוך בהרבה. אך קוצרו של הספר הוא דבר מצוין, מאחר שבעצם אורכו הקצר הוא מצליח להשיג את מטרתו ביתר-יעילות: להסביר בקצרה להדיוטות מהו אנרכו-סינדיקליזם, אך גם למשכילים."

לאחר סיכום של הספר הוא מסכם:

"כל הנ"ל הוא רק סקירה מקוצרת של ספרו המצוין של רוקר. אין אפשרי לרדת באורך הזה לשלל הפרטים שבספרו. את 'אנרכו-סינדיקליזם' צריכים לקרוא כל אלו שמעוניינים להכיר את הנושא, כל אלו שרוצים להבין את הרעיון הבסיסי של אנרכו-סינדיקליזם. עד כה, כל הספרים שנכתבו בנושא עיוותו בצורה קיצונית את המטרות ואת העבודה שעשו האנרכיסטים במטרתם להגיע לסוציאליזם אמיתי; מובן הדבר, מאחר שהכותבים היו קומוניסטים מדינתיים! "אנרכו-סינדיקליזם", לעומת זאת, נכתב בידי אדם שהקדיש את כל חייו לאידיאל ולמאבק האנרכיסטיים, בגרמניה וכן באמריקה."

למעשה, לספר הייתה כל הצלחה מסחרית (בדומה ל"מחווה לקטלוניה", שגם נחלה כישלון כלכלי). במשך כמה שנים Freedom Press השיגו את העותקים הנותרים ומכרו אותם במחיר מוזל. לא הודפסו מהדורות נוספות בבריטניה או בארצות הברית באותו הזמן, אך בתום המלחמה יצאה מהדורה חדשה לאור בהודו.

אריאה באהבאן, כתב מבוגר ממומביי שפגש ברוקר וקרא את ספרו בפעם הראשונה בשנת 1938, עבר מסוציאליזם לאנרכיזם, ייסד הוצאה לאור חירותנית והדפיס שורה של מהדורות חדשות לקלאסיקות אנרכיסטיות. במהלך שנת 1947 כתב באהבאן כמה מכתבים לרוקר. הוא הודיע לרוקר כי הוא מעוניין לפרסם את "אנרכו-סינדיקליזם" והוסיף: "התואיל לשלוח אפילוג לספר, מה שיגדיל את נפחו וייתן הצדקה נוספת להדפסתו?" (14 באפריל 1947). באהבאן כתב שוב כמה שבועות לאחר מכן: "אני מדפיס כאן את "אנרכו-סינדיקליזם" שלך. הוא יוצא לאור בעוד כמה חודשים. התוכל לתת לי אפילוג מפרי-עטך" (9 במאי 1947). כשרוקר הסכים לכך, ענה באהבאן כי "אני חב לך על כתיבת אפילוג לספר "אנרכו-סינדיקליזם". הדפסת הספר כמעט הושלמה... הרבה מים עברו מתחת לגשר מאז שנכתב, והאפילוג שלך ירענן אותו" (1 ביוני 1947). כאשר קילה הלה את האפילוג במהלך חודש יוני 1947, הוא כתב שוב "אני מנסה לראות אם יוכל האפילוג להתווסף לסוף הספר" (24 ביולי 1947). הספר פורסם לבסוף בידי Modern Publishers in Indore במהלך חודש אוגוסט ואכן כלל את האפילוג של רוקר, וכן גם הקדמה מאת המפרסם (וגם שלל טעויות הדפסה).

באופן כללי, רוקר לא ראה כסף מכתיבת הספר. התמלוגים הקטנים שקיבל מוורבורג (25 ליש"ט) כיסו אך בקושי את שכר-התרגום של צ'ייס (100 דולרים); מהוצאת הספר בהודו, לא ראה פרוטה.

בשנת 1946 כתב רוקר גרסה מקוצרת לספר בצורת מאמר ששמו "אנרכיזם ואנרכו-סינדיקליזם", בשביל הסימפוזיון האמריקאי "אידיאולוגיות אירופאיות" של פליקס גרוסס (1948), אשר הורכב מפסקאות שונות שהופיעו בספר ושנוסחו מחדש. המאמר הגיע לכשליש מאורך הספר. המאמר הודפס מחדש במהדורה מאת ג'יימס ג'יי. מרטין, ב"אנרכיזם" (1960) מאת פול אלצברכר, וקטעים נכללו בשתי אונטולוגיות אמריקאיות - "האנרכיסטים" (1964) של ארווינג לואיס הורוביץ וב"שמאל החדש" (1969) של פירסלה לונג - ופורסם מאוחר יותר כעלון. קטעים מן הספר המקורי הוכללו גם כן

באונטולוגיה אמריקאית נוספת, "תבניות של אנרכיה" (1966) מאת ליאונרד איי. קרמרמן ולואיס פרי - וקטעים וגרסאות שונות הופיעו בכל מיני צורות מעת לעת.

בשנים האחרונות הספר הודפס מחדש בהוצאה אמריקאית יקרה של הגרסה ההודית (Gordon Press, 1972) והוצאה בריטית זולה, מקוצרת במעט (Phoenix Press, 1987). המהדורה הנוכחית זהה לזו של ההוצאה הבריטית המקורית משנת 1938, וכוללת תיקון מדויק מילה במילה של האפילוג הבריטי משנת 1947, וכן פתח-דבר חדש שכתב נועם חומסקי וההקדמה שאתם קוראים כעת. עדותו של רוקר על אנרכיזם ובמיוחד על הזרם הסינדיקליסטי שלו היא מעט מיושנת באופן-בלתי נמנע בדגשים הכלליים שלה ובכמה נקודות ספציפיות, והיא כוללת כמה טעויות מינוריות (במיוחד בהקשר ציטוטים מדויקים ובשמות), אך לאחר חצי-מאה היא עודנה מספקת מבט קצר וברור על אידיאולוגיה משמעותית, מידי אחד האנשים הבולטים והמשכילים בה.

קיצור נוח להיסטוריה האחרונה של התנועה האנרכו-סינדיקליסטית הבינלאומית ניתן דרך הפלייר של סי. לונגמור, ה- "*IWA* היום: מבט קצר על ארגון העובדים הבינלאומי וסניפיו" (תנועת הפעולה הישירה של דרום לונדון, 1985). הוא מתאר את ההתגבשות המוקדמת של ה- IWA, קריסתו במהלך מלחמת העולם השנייה, כפי שמתואר ביתר-פירוט אצל רוקר, ואז ממשיך את הסיפור לאחר תום הקונגרס הפוסט-מלחמתי בטולוז בשנת 1951. איגוד העובדים/ות הבין לאומי (שמו המקורי "איגודי הגברים העובדים הבינלאומי" שונה מטעמים אנטי-סקסיסטיים) הגיע לשפל בשנות השישים, הפעם תחת לחץ כפול, הן של הקומוניזם המדינתי והן של הקפיטליזם. הארגון חזר לשגשג במהלך שנות השמונים, לאחר התחייה מחדש של המרידות החירותניות ברחבי העולם בשנות השישים המאוחרות, וכן תחייתה של התנועה הספרדית בשנות השבעים המאוחרות; בקונגרס במדריד בשנת 1984 נכחו כתריסר נספחים איזוריים או לאומיים.

בבריטניה, שרוקר די הזניח, הייתה תנועה סינדיקליסטית נמרצת בטרם מלחמת העולם הראשונה, והיו לה נטיות חירותניות חזקות - בייחוד בקרב העובדים היהודים במזרח לונדון, המקום שבו רוקר עצמו היה מן המשפיעים הגדולים - והיו כמה ניסיונות לבסס התאגדות אנרכו-סינדיקליסטית מוצהרת במהלך שנות השלושים. הפדרציה האנרכיסטית של בריטניה פנתה לכיוון סינדיקליזם לאחר מלחמת העולם השנייה ונהפכה לפדרציית העובדים הסינדיקליסטית בשנת 1950, אך גם זו דעכה. למרות זאת, היא הוחייתה לאחר מכן כברית האנרכו-סינדיקליסטית, ושוב לאחר מכן בשנת 1979 כתנועת הפעולה הישירה, שעסקה בכמה מאבקים תעשייתיים.

ולמרות כל אלה, העקרונות הבסיסיים של אנרכו-סינדיקליזם - ניהול עצמי, אוטונומיה, פעולה ישירה, ספונטניות, עזרה הדדית, חירותניות כללית - אינם מיוצגים כל-כך כיום בקרב תנועת העובדים הלוחמנית, אלא יותר אצל תנועות חברתיות ופוליטיות אחרות שמתעלות על נאמנויות מעמדיות. דוגמאות ברורות כוללות תנועות שלום ואיכות-סביבה, תנועות נוער וסטודנטים, תנועות נשים וגאווה, תנועות קהילתיות וקואופרטיביות, וכן ההתגשמויות הלא-רשמיות של רוח המרד בצורת התחייה של הרעיונות הישנים של הניהיליזם והבוהמה בתוך תת-התרבות האלטרנטיבית והתרבות המחתרתית. אם הרעיונות המסורתיים של אנרכיזם שהופצו על-ידי רוקר יושמו אצל ה- IWA והמשיכו להיכתב בידי נועם חומסקי ודניאל גרן (Daniel Guérin), רעיונות רוויזיוניסטים יותר הונגשו בידי חלוצים חירותניים במהלך המאה ה- 19 ופותחו אצל כותבים כמו מוריי בוקצ'ין וקולין וורד בימינו, ועליהם גם-כן להילקח בחשבון כשבאים לדבר על אנרכיזם. למרות זאת, רוקר, בראותו את האנרכיזם כתוצאה של נטיות חירותניות בקרב תנועת העבודה ואת האנרכו-סינדיקליזם כתוצאתו הסופית של תהליך זה, תיאר תמונה נכונה של הופעת התנועה האנרכיסטית ההיסטורית הראשונה במהלך המאה ה- 19, ולאחר מכן את אחת הצורות החשובות ביותר שלה במהלך המאה ה- 20 (אף שהוא עמו גילה ספקות בחשיבות הסינדיקליזם, בייחוד לקראת סוף חייו). כך שהסבריו על אנרכו-סינדיקליזם בשיא השפעתו מהווים גם מסמך יקר-ערך לזמנו וכן תזכורת חשובה בזמננו לחשיבות המתמשכת של אלמנט הכרחי באידיאולוגיה הסבוכה של האנרכיזם.

1

<u>אנרכיזם: יעדיו ומטרותיו</u>

אנרכיזם נגד מונופול כלכלי וכוח מדיני; מבשרי האנרכיזם המודרני; ויליאם גודווין ועבודתו בנושא "צדק פוליטי"; פייר-ז'וזף פרודון ורעיונו לביזור פוליטי וכלכלי; מקס שטירנר ועבודתו "האגו ועצמו"; מיכאיל באקונין, הקולקטיביסט ומייסד התנועה האנרכיסטית; פיוטר קרופוטקין, נציג הקומוניזם האנרכיסטי ופילוסופיית העזרה ההדדית; אנרכיזם ומהפכה; אנרכיזם כסינתזה של סוציאליזם

וליברליזם; אנרכיזם נגד מטריאליזם כלכלי ודיקטטורה; אנרכיזם והמדינה; אנרכיזם כמגמה בהיסטוריה; חופש ותרבות.

אנרכיזם הוא זרם אינטלקטואלי מוגדר בתקופתנו, אשר נאמניו תומכים בביטול המונופולים הכלכליים וכל המוסדות הפוליטיים והחברתיים הכופים על החברה. במקום הסדר הכלכלי הקפיטליסטי הנוכחי, אנרכיסטים דוגלים בהתאגדות חופשית של כל הכוחות היצרניים על-בסיס כוח עבודה קואופרטיבי, אשר מטרתו היחידה תהיה סיפוק הדרישות הנחוצות של כל חבר בחברה, ולא תחזיק עוד בראש סדר-עדיפויותיה את האינטרס המיוחד של מיעוטים פריבילגיים בתוך המארג החברתי. במקום ארגוני-המדינה הנוכחיים בעלי המנגנונים חסרי-החיים של המוסדות הפוליטיים והביורוקרטיים, אנרכיסטים חפצים בפדרציה של קהילות חופשיות שתיכרכנה האחת עם השנייה באמצעות האינטרסים הכלכליים והחברתיים המשותפים שלהם, והללו יארגנו את ענייניהם על-בסיס הסכמים הדדיים וחוזה חופשי.

כל מי שלומד לעומק את ההתפתחות הכלכלית והפוליטית של המערכת החברתית הנוכחית יזהה על-נקלה כי מטרות אלו אינן נובעות מן הרעיונות האוטופיים של אנשים חדשנים בעלי-דמיון, אלא כי הן התולדה ההגיונית מבחינה מעמיקה של הנחשלויות החברתיות בהווה, אשר בכל שלב חדש של התנאים החברתיים הקיימים מגלות את עצמן ביתר-בהירות ושלמות. מונופול מודרני, קפיטליזם והמדינה הטוטליטרית הם רק המושגים האחרונים בהתפתחות אשר לא יכלה לבוא לשיאה בשום תוצאות אחרות.

ההתפתחות מבשרת-הבאות של המערכת הכלכלית הנוכחית, זו שהמובילה להצטברות אדירה של שפע חברתי בידי מיעוטים פריבילגיים ולהתרוששות מתמשכת של המוני האנשים, הכינה את הדרך לריאקציה הפוליטית והחברתית הנוכחית וסייעה לה בדרכים רבות. היא הקריבה את האינטרסים הכלליים של החברה האנושית למען האינטרסים הפרטיים של אינדיבידואלים, ובאופן שיטתי פוררה את מערכת-היחסים בין אדם לחברו. אנשים שכחו כי התעשייה איננה יעד בפני עצמו, אלא זו אמורה להיות אך ורק אמצעי על מנת להבטיח לאדם את קיומו החומרי ולהנגיש בפניו את הדרך לתרבות אינטלקטואלית גבוהה יותר. אך במקום שבו תעשיה היא חזות-הכול ואילו האדם הוא אינו אלא שום דבר, רודה ממלכת העריצות הכלכלית חסרת-הרחמים, אשר פעולותיה הן הרות-אסון במידה שאינה פחותה מאלה של כל עריצות פוליטית אחרת. השתיים מרחיבות זו את זו באופן הדדי, והן מוזנות מאותו המקור.

הדיקטטורה הכלכלית של המונופולים והדיקטטורה הפוליטית של המדינה הטוטליטרית הן תולדה של אותן מטרות חברתיות, ולמנהלים של שתיהן ישנה החוצפה להתיימר להפחית את כמותם של כלל הביטויים הרבים-מספור של החיים החברתיים אל הקצב הרובוטי של המכונה, ולכוונן כל פרט אורגני למקצב חסר-החיים של המנגנון הפוליטי. המערכת החברתית המודרנית שלנו פיצלה את האורגניזם החברתי בכל מדינה למעמדות עוינים האחד כלפי השני מבפנים, ואילו כלפי חוץ שברה את המעגל התרבותי הנפוץ לכדי תצורה של אומות עוינות; המעמדות והאומות גם-יחד מתעמתים האחד בשני בירִיבות גלויה, ודרך מלחמתם הבלתי-פוסקת הם שומרים את חייהם החברתיים השיתופיים במצב של פרכוס מתמשך. מלחמת העולם האחרונה והשפעותיה האיומות, אשר הן עצמן רק התוצאה של מאבקי-הכוח הנוכחיים לצבירת עוצמה כלכלית ופוליטית, וכן האימה המתמדת מפני מלחמות חדשות החולשת בימינו על כל העמים, מהווה רק את ההשלכה הלוגית של המצב הנוכחי והקשה מנשוא, אשר שבהכרח יוביל אותנו לאסון אוניברסלי כביר אם ההתפתחות החברתית לא תשנה מסלול בקרוב. עצם העובדה שמרבית המדינות נאלצות כיום להוציא בין חמישים לשבעים אחוזים מן ההכנסה השנתית שלהן עבור מה שמכנים "ביטחון לאומי" וכן לכיסוי חובות מלחמה ישנים, הוא ההוכחה למעמדו הרופף של המצב הנוכחי, ויש להבהיר לכול כי ההגנה שהמדינה לכאורה מספקת עבור הפרט נרכשת בהחלט ביוקר רב ביותר.

הולך וגדל כוחה של ביורוקרטיה פוליטית חסרת-נשמה, אשר מפקחת ומשגיחה על חיי-האדם מן העריסה ועד לקבר, תוקעת מקלות בגלגלי הדרך לשיתוף פעולה סולידרי בין בני-אדם ומוחצת כל אפשרות להתפתחות חדשה. מערכת שבכל פעולה בחייה מקריבה את רווחת החלק הארי של העם - כן, של אומות שלמות - עבור תאווה אנוכית לכוח ועבור האינטרסים הכלכליים של מיעוטים קטנים, חייבת בהכרח למוסס את כל הקשרים החברתיים ולהוביל למלחמה קבועה של הכול בכול. מערכת זו רק הכתיבה את הקצב עבור התגובה האינטלקטואלית והחברתית שבאה לידי ביטוי כיום בפשיזם המודרני, אשר עולה במידה רבה על התאווה לכוח בתקופת המלוכה האבסולוטית של המאות אחרונות, ואשר מחפשת לתחום כל חלק של פעילות אנושית תחת שליטת המדינה. כפי שעבור מערכות תיאולוגיות דתיות שונות אלוהים הוא הכול ואילו האדם הוא שום דבר, כך גם עבור

התיאולוגיה הפוליטית הזו, המדינה היא הכול והפרט הוא לא-כלום. וכשם שמאחורי "רצון האל" תמיד מונחים מאוויים נסתרים של מיעוטים מיוחסים, כך כיום מסתתר מאחורי "רצון המדינה" רק האינטרס האנוכי של אלו החשים נבחרים לפרש רצון זה לטובתם ולכפות אותו על העם.

רעיונות אנרכיסטיים מצויים בכל תקופה של ההיסטוריה הידועה, אם כי נותרה הרבה מאוד עבודה למחקר ההיסטורי בתחום הזה. אנחנו נתקלים בהם אצל החכם הסיני, לאו-דזה (The Course and The Right Way) ואצל הפילוסופים היוונים המאוחרים יותר, ההדוניסטים והציניקנים וחסידים אחרים של מה שמכונה "זכות טבעית", ובפרט אצל זנון, אשר בקוטב המנוגד לאפלטון, ייסד את האסכולה הסטואית. הם מצאו ביטוי בתורה של הגנוסטי, קרפוקרטס, באלכסנדריה, והייתה להם השפעה שלא ניתן לטעות בה על כתות נוצריות מסוימות של ימי הביניים בצרפת, גרמניה והולנד, כמעט כל שנפלו קורבן לרדיפות הפראיות ביותר. בהיסטוריה של הרפורמציה הבוהמית הם מצאו תומך תקיף בפיטר צ'לתיקי, אשר בעבודתו, "רשת האמונה," העביר את אותה הביקורת על הכנסייה ועל המדינה כפי שטולסטוי עשה מאוחר יותר. בין ההומניסטים הדגולים היה רבלה, אשר תיאורו של המנזר השמח של Theleme (גרגנטואה) הציג תמונה של חיים משוחררים מכל ההגבלות הסמכותניות.

בינתיים, היה שמור להיסטוריה הקרובה יותר לתת לתפיסת העולם האנרכיסטית צורה יקרה ולחבר אותה עם התהליכים המידיים של אבולוציה חברתית. עבודתו של גודווין הייתה, אפשר לומר, הפרי הבשל של האבולוציה הארוכה של מושגי הרדיקליזם הפוליטי והחברתי באנגליה, אשר ממשיכה בקו רציף מג'ורג ביוקנן דרך ריצ'רד הוקר, ג'רארד וינסטנלי, אלג'רנון סידני, ג'ון לוק, רוברט וואלאס, וג'ון בלרס עד ג'רמי בנת'ם, ג'וזף פריסטלי, ריצ'רד פרייס, ותומס פיין.

גודווין הכיר בבירור רב כי את הגורם לעוולות החברתיות יש לחפש, לא בצורתה של המדינה, אלא בעצם קיומה. כשם שהמדינה מציגה רק קריקטורה של חברה אמיתית, כך גם היא הופכת את בני האדם המוחזקים תחת פטרונותה הנצחית לקריקטורות של האני האמיתי שלהם בלבד על ידי שכנועם המתמיד להדחיק את נטיותיהם הטבעיות והצמדתם לדברים אשר דוחים את הדחפים הפנימיים שלהם. רק בדרך זו אפשר ליצוק בני אדם לתבנית של נתינים טובים. אדם תקין שהתפתחותו הטבעית לא הופרעה יעצב בעצמו את הסביבה המתאימה לדרישתו המולדת לשלום ולחירות.

אך גודווין גם הכיר בכך שבני אדם יכולים לחיות ביחד באופן טבעי וחופשי רק כאשר ניתנים התנאים הכלכליים הראויים לכך, וכאשר הפרט אינו כפוף עוד לניצול על ידי אחר, שיקול שנציגי רדיקליזם פוליטי גרידא התעלמו ממנו כמעט לגמרי. לפיכך מאוחר יותר נאלצו לעשות ויתורים גדולים יותר ויותר לכוח המדינה אותו ביקשו להגביל למינימום. הרעיון של גודווין לחברה חסרת נתינות הונח על בעלות חברתית של כל העושר הטבעי והחברתי, ועל נשיאת החיים הכלכליים על ידי שיתוף פעולה חופשי בין היצרנים; במובן זה הוא היה באמת מייסד האנרכיזם הקומוניסטי המאוחר יותר.

לעבודה של גודווין הייתה השפעה חזקה מאוד על חוגים מתקדמים של העובדים האנגלים ועל הפלגים הנאורים יותר של האינטליגנציה הליברלית. חשוב מכל, הוא תרם לתנועה הסוציאליסטית הצעירה באנגליה, אשר מצאה את מייצגיה הבוגרים ברוברט אוון, ג'ון גריי, וויליאם תומפסון, ואת האופי החירותני הברור שהיה לה במשך זמן רב, אשר לא התקיים בגרמניה ומדינות רבות אחרות.

אבל השפעה גדולה בהרבה על התפתחות התאוריה האנרכיסטית הייתה זו של פייר-ז'וזף פרודון, אחד הסופרים המחוננים ביותר ורבי האשכולות שהסוציאליזם המודרני יכול להתפאר בהם. פרודון היה נטוע לחלוטין בחיים האינטלקטואליים והחברתיים של תקופתו, והללו נתנו השראה לגישתו בנוגע לכל שאלה שהתמודד עמה. לכן, אין לשפוט אותו, כפי שקרה על ידי רבים מחסידיו המאוחרים יותר, על ההצעות המעשיות המיוחדות שלו, אשר נולדו מצרכי השעה. מבין ההוגים הסוציאליסטיים הרבים של זמנו הוא היה זה שהבין בצורה המעמיקה ביותר את הגורם לחוסר הצדק החברתי, והחזיק, מלבד זאת, בחזון הכי רחב. הוא היה מתנגד החריף של כל המערכות, וראה באבולוציה חברתית את הדחף הנצחי לצורות חדשות וגבוהות יותר של חיים אינטלקטואליים וחברתיים, והיה משוכנע שאבולוציה זו לא יכולה להיות מוגבלת בכל נוסחאות מופשטות מובהקות.

פרודון התנגד להשפעת ההלכה היעקובינית, ששלטה על החשיבה של הדמוקרטים הצרפתים ורוב הסוציאליסטים של התקופה באותה הנחישות כמו להתערבות המדינה המרכזית והמונופול הכלכלי בתהליכים הטבעיים של ההתפתחות החברתית. שחרור החברה משני הגידולים הסרטניים האלו היה עבורו המשימה הגדולה של המהפכה של המאה התשע-עשרה. פרודון לא היה קומוניסט. הוא גינה

רכוש רק בדמות זכויות יתר של ניצול, אך הוא הכיר בבעלות על כלי העבודה על ידי הכל, שנעשה בהם שימוש על ידי קבוצות תעשייתיות הכרוכות האחת באחרת בחוזה חופשי, כל עוד זכות זו לא נועד לשרת ניצול של אחרים וכל עוד התוצר המלא של עמל הפרט הובטח לכל אדם. ארגון זה המבוסס על הדדיות (Mutualité) מבטיח הנאה מזכויות שוות עבור שירותים שווים לכל. זמן העבודה הממוצע הנדרש לגימור כל מוצר הופך לשער הערך והוא הבסיס לחליפין ההדדי. בדרך זו ההון משולל מכוחו הנצלני וכבול לגמרי לעבודה המבוצעת. על ידי הפיכתו לזמין לכל הוא חדל להיות כלי לניצול.

צורה כזו של כלכלה הופכת כל מנגנון כפייה פוליטי למיותר. החברה הופכת לחבר של קהילות חופשיות אשר מסדירות את ענייניהן על פי צורך, בעצמן או בשיתוף עם אחרים, ובהן חופש האדם פוגש בחופש השווה של אחרים לא באמצעות הגבלה, אלא בהבטחתו ובחיזוקו. "ככל שפרט בחברה עצמאי ויוזם יותר, כן ייטב לחברה." ארגון זה של פדרליזם שבו פרודון ראה את העתיד המיידי של האנושות, לא מציב הגבלות ברורות על אפשרויות נוספות של פיתוח, ומציע היקף רחב ביותר לכל פעילות אישית וחברתית. ממוצא נקודת המבט של הפדרציה, פרודון נאבק כמו כן בשאיפה לאחדות הפוליטית של הלאומיות המתעוררת של התקופה, ובפרט בלאומיות אשר מצאה במאציני, גריבלדי, ללוול, ואחרים סנגורים משפיעים. גם מבחינה זו ראה בבהירות רבה יותר מרוב בני דורו. פרודון היה להשפעה גדולה על התפתחות הסוציאליזם, שהורגשה בעיקר במדינות הלטיניות. אך מה שמכונה אנרכיזם אינדיבידואליסטי, אשר מצא ייצוג מלא כישרון באמריקה אצל אנשים כגון יאשיהו וורן, סטיבן פרל אנדרוס, וויליאם ב. גרין, ליסנדר ספונר, פרנסיס ד' טנדי, ובנימין ר' טאקר אשר חשבו בקווים דומים, אם כי אף אחד מנציגיו לא יכל להתקרב לרוחב האופקים של פרודון.

אנרכיזם מצא ביטוי ייחודי בספרו של מקס שטירנר (יוהאן קספר שמידט),האגו ועצמו (Der Einzige und sein Eigentum), אשר, למען האמת, חלף במהירות לתהום הנשייה ולא היה לו כל השפעה על התנועה האנרכיסטית ככזה - אם כי קם להתחדשות לא צפויה חמישים שנים מאוחר יותר. ספרו של שטירנר הוא יצירה פילוסופית בהחלט, אשר עוקבת אחר תלותו של אדם במה שמכונה כוחות עליונים דרך כל הדרכים האפלות, ולא מהססת להסיק מסקנות מן הידע שנצבר מהסקירה. זהו הספר של מורד מודע ושקול, אשר לא מגלה שום כבוד לכל סמכות, אלא נעלה, ולכן דוחף בעוצמה לחשיבה עצמאית.

האנרכיזם מצא דוגל עוצמתי בעל רוח מהפכנית נמרצת במיכאיל באקונין, שביסס את עמדתו על תורתו של פרודון, אך הרחיב את הפן הכלכלי שלה כאשר הוא, יחד עם האגף הקולקטיביסטי של האינטרנציונל הראשון, יצא לזכותה של הבעלות הקולקטיבית על הקרקע ועל כל אמצעי הייצור האחרים, וחפץ להגביל את זכות הבעלות הפרטית על התוצר המלא של עבודת הפרט. גם באקונין היה מתנגד של הקומוניזם, אשר בזמנו החזיק באופי סמכותני גמור, כמו זה המתקיים כיום שוב בבולשביזם. באחד מארבעת נאומיו בקונגרס של הליגה לשלום ולחירות בברן (1868), אמר: "אני לא קומוניסט כי קומוניזם מאחד את כל הכוחות של החברה במדינה ונבלע בה; מכיוון שזה מוביל בהכרח לריכוז כל הרכוש בידי המדינה, ואילו אני מחפש את הביטול של המדינה - את החיסול המוחלט של עיקרון הסמכות והפטרונות הממשלתית, אשר במסווה הפיכת האנשים למוסריים ותרבותיים, תמיד עד כה שיעבד, דיכא, ניצל והרס אותם."

באקונין היה מהפכן נחוש ולא האמין בהסתגלות ידידותית למסגרת מלחמת המעמדות הקיימת. הוא זיהה כי מעמדות השליטים התנגדו בעיוורון ובעקשנות אפילו לרפורמה החברתית הקלה ביותר, ובהתאם לכך תלה את הישועה רק במהפכה חברתית בינלאומית, אשר תבטל את כל מוסדות הדת, הפוליטיקה, הצבא, הבירוקרטיה והמשפט של המערכת החברתית הקיימת, ותנהיג במקומם פדרציה של הסתדרויות עובדים חופשיות למטרת סיפוק דרישות חיי היומיום. מאחר שהוא, כמו רבים מבני דורו, האמינו בהתממשותה הקרבה של המהפכה, הוא כיוון את מירב מאמציו לשילוב כל הגופים מהפכניים והחירותניים, מתוך האינטרנציונל או מחוץ לו, להגן על המהפכה הקרבה נגד כל דיקטטורה או כל נסיגה לתנאים הישנים. כך הוא הפך במובן מיוחד מאוד ליוצר של התנועה האנרכיסטית המודרנית.

האנרכיזם מצא חסיד בעל ערך בפיוטר קרופוטקין, שהציב לעצמו כמטרה להפוך את הישגי מדע הטבע המודרני לזמינים לפיתוח הרעיונות הסוציולוגיים של האנרכיזם. בספרו הגאוני, "עזרה-הדדית: גורם באבולוציה", הוא נכנס לרשימת הנגד למה שמכונה דרוויניזם חברתי, אשר מצדדיו ניסו להוכיח את כורח התנאים החברתיים הקיימים על סמך התיאוריה הדרוויניסטית של מלחמת הקיום, על ידי העלאת מאבק החזק נגד החלש למעמד של חוק ברזל עבור כל התהליכים הטבעיים, אליו כפוף גם

האדם. במציאות תפיסה זו הושפעה עמוקות על ידי הדוקטרינה המלתוזיאנית ששפע החיים לא שייך לכל, וכי הלא-נחוצים רק צריכים להשלים עם העובדה הזו.

קרופוטקין הראה כי תפיסה זו של הטבע כשדה-מלחמה בלתי מוגבל היא רק קריקטורה של החיים האמיתיים, וכי יחד עם המאבק האכזרי לקיום, אשר מתנהל בחמת זעם, קיים בטבע עיקרון נוסף המתבטא באיחוד החברתי של המינים החלשים והאחזקה של הגזעים על ידי האבולוציה של האינסטינקטים החברתיים והעזרה ההדדית.

במובן זה האדם הוא לא היוצר של חברה, אלא החברה היא יוצרת האדם, כי הוא נחל מהמין שקדם לו את האינסטינקט החברתי, אשר לבדו אפשר לו לקיים את עצמו בסביבתו הראשונית נגד העליונות הפיזית של מינים אחרים, ולהגיע להתפתחות שלא תיאמן. נטייה שניה זו במאבק על הקיום היא עדיפה בהרבה על הראשונה, כפי שאפשר לראות לפי ההידרדרות המתמדת של המינים אשר אין להם חיי חברה ותלויים רק בכוחם הפיזי. השקפה זו, אשר כיום פוגשת בהסכמה רחבה יותר במדעי הטבע והן במחקר החברתי, פתחה אופקים חדשים לחלוטין להשערות בדבר האבולוציה האנושית.

למעשה גם תחת העריצות הגרועה ביותר היחסים האישיים בין אדם לחבריו מסודרים בהסכמה חופשית ושיתוף פעולה סולידרי, שבלעדיהם החיים חברתיים לא יהיו אפשריים בכלל. אם זה לא היה המקרה גם הסדרי הכפייה החזקים של המדינה לא יהיו מסוגלים לשמור על הסדר החברתי אפילו ליום אחד. עם זאת, צורות טבעיות אלה של התנהגות, אשר נובעות מטבעו העמוק ביותר של האדם, מופרעות כיום כל הזמן על ידי השפעות הניצול הכלכלי והפטרונות הממשלתית, אשר מייצרות בחברה האנושית את הצורה האכזרית של מלחמת הקיום, אשר יש לגבור עליה על ידי צורה אחרת של עזרה הדדית ושיתוף פעולה חופשי.

כמו באקונין, גם קרופוטקין היה מהפכן. אך הוא, כמו אליזה רקלי ואחרים, ראה במהפכה רק שלב מיוחד בתהליך האבולוציוני, המופיע כאשר ההתפתחות הטבעית של שאיפות חברתיות חדשות כה מוגבלת עד כדי כך שהן נאלצות לנפץ את הקליפה הישנה באלימות לפני שיוכלו לתפקד כגורמים חדשים בחיי האנשים. בניגוד לפרודון ולבאקונין, קרופוטקין דגל בבעלות קהילתית, לא רק על אמצעי הייצור, אלא גם על תוצרי העבודה, מפני שלדעתו במצב הנוכחי אין שיטת מדידה מדויקת של ערך העבודה האישית, אך מצד שני, על ידי ניהול הגיוני של שיטות העבודה המודרניות שלנו זה יאפשר להבטיח שפע יחסי לכל אדם. הקומוניזם האנרכיסטי, אשר כבר לפניו קודם על ידי ז'וזף ז'אק, אליזה רקלי, אריקו מלטסטה, קרלו קפיירו, ואחרים, ואשר דוגלים בו מרבית האנרכיסטים כיום, מצא בו את אחד המייצגים המבריקים ביותר שלו.

הכרחי להזכיר כאן גם את לב טולסטוי, שמתוך הנצרות הפרימיטיבית, על הבסיס העקרונות האתיים שנשטחו בבשורות, הגיע לרעיון של חברה ללא שלטון.

משותף לכל האנרכיסטים הוא הרצון בחברה חופשית מכל מוסדות הכפייה הפוליטיים והחברתיים אשר עומדים בדרכה של ההתפתחות האנושית החופשית. במובן זה מוטואליזם, קולקטיביזם, וקומוניזם אינם נחשבים מערכות סגורות שאינן מתירות התפתחות נוספת, אלא רק הנחות כלכליות לגבי האמצעים לשמירת קהילה חופשית. כנראה יהיו בחברה העתידית גם צורות שונות של שיתוף פעולה כלכלי המתקיימות זו לצד זו, שכן כל התקדמות חברתית מוכרחה לבוא בסמוך לניסויים חופשיים ובדיקות מעשיות, אשר בחברה של קהילות חופשיות יזכו לכל הזדמנות להתרחש.

הדבר נכון גם עבור המתודות השונות של האנרכיזם. רוב האנרכיסטים של זמננו משוכנעים כי שינוי חברתי של חברה לא יכול לחול בלי זעזועים מהפכניים אלימים. אלימות הזעזועים הללו, כמובן, תלויה בעוצמת ההתנגדות אשר המעמדות השליטים יציבו נגד מימוש הרעיונות החדשים. ככל שרחבים יותר יהיו החוגים אשר קיבלו השראה מרעיון הארגון-מחדש של החברה ברוח החופש והסוציאליזם, כך קלים יותר יהיו חבלי הלידה של המהפכה החברתית הקרובה.

באנרכיזם המודרני מתקיים המפגש של שני הזרמים הגדולים אשר במהלך ולאחר המהפכה הצרפתית מצאו ביטוי כה מאפיין בחיים האינטלקטואליים של אירופה: סוציאליזם וליברליזם. סוציאליזם מודרני התפתח כאשר מתבוננים מעמיקים על החיים החברתיים נוכחו לראות באופן יותר ויותר ברור כי חוקות פוליטיות ושינויי צורות ממשל לא מסוגלים לרדת לשורש של אותה הבעיה הגדולה שאנו מכנים "השאלה החברתית." תומכיו הכירו בכך שהשוואה חברתית של בני אדם, למרות היפה שבהנחות התיאורטיות, בלתי אפשרית כל עוד אנשים מופרדים למעמדות על בסיס הבעלות או חוסר הבעלות שלהם על רכוש, מעמדות אשר בעצם קיומם מונעים מראש כל מחשבה על

קהילתיות אמיתית. וכך התפתחה ההכרה כי רק על ידי חיסול של מונופולים כלכליים ובאמצעות בעלות משותפת על אמצעי הייצור - על ידי טרנספורמציה מוחלטת של כל התנאים הכלכליים ומוסדות חברתיים הקשורים בהם - מצב של צדק חברתי הופך למתקבל על הדעת, מצב בו החברה תהפוך לקהילה אמיתית, והאנשים העובדים לא ישרתו עוד את תכלית הניצול, אלא את הבטחת השפע לכולם. אולם ברגע שהסוציאליזם החל לקבץ את כוחותיו והפך לתנועה, נגלו מיד קיומם של חילוקי דעות מסוימים עקב השפעת הסביבה החברתית במדינות השונות. זוהי עובדה שכל רעיון פוליטי מן תיאוקרטיה עד הקיסרות והדיקטטורה השפיעו על פלגים מסוימים בתנועה הסוציאליסטית. בינתיים, התקיימו שני זרמים גדולים במחשבה הפוליטית אשר היו בעלי חשיבות מכרעת לפיתוח רעיונות סוציאליסטיים: ליברליזם, שהמריץ בעוצמה מוחות מתקדמים במדינות אנגלו-סכסיות וספרד, במיוחד, ודמוקרטיה במובן המאוחר יותר אשר רוסו נתן לו ביטוי ב"חוזה החברתי" שלו, ואשר מצאה את נציגיה המשפיעים ביותר במנהיגי היעקוביניזם הצרפתי. בעוד תאוריות הליברליזם החברתיות נבעו מן הפרט וחפצו להגביל את פעילותה של המדינה עד למינימום, הדמוקרטיה ביססה את עמדתה על רעיון קבוצתי מופשט, "הרצון הכללי" של רוסו, אותו ביקש להתקין במדינה הלאומית.

ליברליזם ודמוקרטיה היו רעיונות פוליטיים מוקדמים, ומאחר שמרבית החסידים המקוריים של שניהם שמרו על זכות הקניין במובן הישן, עליהם היה לוותר על שניהם כאשר ההתפתחות הכלכלי עברה למסלול אשר לא יכל להתיישב באופן מעשי עם העקרונות המקוריים של הדמוקרטיה, ועוד יותר עם אלה של הליברליזם. דמוקרטיה באמרת הכנף שלה "שוויון כל האזרחים בפני החוק," וליברליזם בסיסמתו "זכות אדם על גופו-שלו," שניהם התנפצו על מציאות התבנית הכלכלית הקפיטליסטית. כל עוד מיליוני בני אדם בכל ארץ נאלצים למכור את כוח העבודה שלהם למיעוט קטן של בעלים, ולשקוע אל תוך המחסור האומלל ביותר אם אין ביכולתם למצוא קונים, מה שנקרא "השוויון בפני החוק" נשאר רק הונאה מתחסדת, שכן החוקים נקבעים על ידי אלה הנמצאים בעמדת חזקה על העושר החברתי. אבל באותו האופן אי אפשר לדבר על "זכות האדם על עצמו," שכן הזכות הזו מסתיימת כאשר האדם נאלץ להיכנע להכתבה הכלכלית של אחר אם הוא לא רוצה לרעוב.

הרעיון המשותף שיש לאנרכיזם עם הליברליזם הוא שהאושר והשגשוג של הפרט מוכרח להיות אמת המידה בכל העניינים החברתיים. כמו כן, יש לו במשותף עם הנציגים הגדולים של המחשבה הליברלית גם את הרעיון של הגבלת תפקידי הממשלה למינימום. תומכיה הבינו את התוצאות ההגיוניות הסופיות של המחשבה הזו, וחפצים להסיר כל מוסד של כוח פוליטי מחיי החברה. כאשר ג'פרסון מכסה את התפיסה הבסיסית של הליברליזם במילותיו: "הממשלה הטובה ביותר היא זו אשר מושלת הכי פחות," אנרכיסטים אומרים עם ת'ורו: "הממשלה הטובה ביותר היא זו אשר לא מושלת בכלל."

במשותף עם מייסדי הסוציאליזם, עומדת דרישת האנרכיסטים לביטולם של כל המונופולים הכלכליים, והבעלות המשותפת על הקרקע ועל כל אמצעי ייצור אחר, אשר השימוש בהם חייב להיות זמין לכל, ללא הבחנה; מאחר שחירות אישית וחברתית מתקבלת על הדעת על בסיס זכויות כלכליות שוות לכולם. בתוך התנועה הסוציאליסטית עצמה האנרכיסט מייצג את נקודת המבט לפיה המלחמה נגד הקפיטליזם חייבת להיות בעת ובעונה אחת מלחמה נגד כל מוסדות הכוח הפוליטי, מכיוון שבהיסטוריה ניצול כלכלי תמיד הלך יד ביד עם דיכוי פוליטי וחברתי. ניצולו של אדם בידי אדם ושלטונו של אדם על אדם אינם ניתנים להפרדה, וכל אחד הוא תנאי לאחר.

כל עוד בחברה יש קבוצה אנשים המחזיקה בקניין וקבוצת אנשים שאינה כאשר הן ניצבות זו מול זו באיבה, המדינה תהיה הכרחית למיעוט בעל הקניין כדי להגן על זכויותיו. כאשר מצב זה של אי-צדק חברתי נעלם כדי לפנות מקום לסדר נעלה יותר של הדברים, אשר לא מכיר בשום זכויות מיוחדות ואשר נח בבסיסו מקבץ האינטרסים החברתיים, בקהילה של אינטרסים חברתיים, הממשל על האנשים חייב לפנות את השטח להנהלה של העניינים הכלכליים והחברתיים, או, כפי שאמר סן-סימון : "תגיע השעה בה אמנות השליטה באנשים תיעלם. אמנות חדשה תתפוס את מקומה, אמנות ניהול הדברים."

וזה סותר את התאוריה הנטענת על ידי מרקס וחסידיו שהמדינה, בצורה של דיקטטורה פרולטרית, היא שלב מעבר הכרחי לחברה נטולה מעמדות, שבה המדינה לאחר חיסול כל הקונפליקטים המעמדיים ולאחר מכן המעמדות עצמם, תמוסס את עצמה ותיעלם מהתמונה. תפיסה זו, אשר מפספסת לחלוטין את טבע המדינה ואת משמעות גורם הכוח הפוליטי בהיסטוריה, היא רק התוצאה ההגיונית של מה שמכונה המטריאליזם הכלכלי, הרואה בכל התופעות של ההיסטוריה רק את ההשפעות הבלתי נמנעות של שיטות הייצור של התקופה. בהשפעת התאוריה הזו אנשים התייחסו לצורות השונות של המדינה ושל כל מוסדות החברתיים האחרים כאל "מבנה על משפטי ופוליטי" על

"המבנה הכלכלי" של חברה וחשבו שמצאו בתאוריה הזו את המפתח לכל תהליך היסטורי. במציאות כל אחד מחלקי ההיסטוריה מעניקים לנו אלף דוגמאות לאופן בו ההתפתחות הכלכלית של מדינה חובלה במשך מאות שנים ואולצה לתפוס צורות שקבעו מאבקים מסוימים לכוח פוליטי.

לפני עליית המלוכה הכנסייתית ספרד הייתה מבחינה תעשייתית המדינה המתקדמת ביותר באירופה ועמדה במקום הראשון בייצור כלכלי כמעט בכל תחום. אך מאה שנים לאחר הניצחון של המלוכה הנוצרית מרבית תעשיותיה נעלמו. מה שנשאר מהם שרד רק במצב עלוב ביותר. רוב הענפים חזרו אל השיטות הפרימיטיביות ביותר של ייצור. החקלאות התמוטטה. אמות ותעלות מים נחרבו, ורצועות נרחבות של הארץ הפכו למדבריות. עד עצם היום הזה ספרד לא התאוששה מהנסיגה הזאת. השאיפות של מעמד מסוים לכוח פוליטי עיכבו את ההתפתחות הכלכלית במשך מאות שנים. האבסולוטיזם הנסיכי באירופה, עם "התקנות הכלכליות" הטיפשיות שלו וה"חקיקה התעשייתית" אשר העניש בחומרה כל סטייה משיטות הייצור שנקבעו ואסר על המצאות חדשות, חסם התקדמות תעשייתית במדינות אירופה במשך מאות שנים, ומנע את ההתפתחות הטבעית שלה. האם לא היו שיקולים של כוח פוליטי לאחר מלחמת העולם אשר סיכלו כל מפלט מהמשבר הכלכלי העולמי והניחו את עתיד כל המדינות בידי גנרלים המשחקים-בפוליטיקה והרפתקנים פוליטיים? מי יטען כי הפשיזם המודרני היה תוצאה בלתי נמנעת של פיתוח כלכלי?

ברוסיה, אכן, היכן ש"הדיקטטורה הפרולטרית" הבשילה לכדי מציאות, שאיפות מפלגה מסוימת לכוח פוליטי מנעו שיקום רחב סוציאליסטי אמיתי של הכלכלה ואנסו את הארץ לעבדות שוחקת לריכוזיות מדינית. "הדיקטטורה של הפרולטריון", בה נשמות נאיביות רוצות לראות רק שלב מעבר חולף, אך בלתי נמנע, לשלב הסוציאליזם האמיתי, גדלה היום והפכה לעריצה מחרידה, אשר משתווה לעריצויות המדינות הפשיסטיות.

הטענה כי המדינה חייבת להמשיך להתקיים עד שהקונפליקטים המעמדיים, ואיתם המעמדות, ייעלמו, נשמעת, לאור כל הניסיון ההיסטורי, כמעט כמו בדיחה גרועה. כל סוג של כוח פוליטי מצריך צורה מסוימת של עבדות אנושית, לשמירה על מה שמקיים אותו בעולם. כשם שכלפי חוץ, כלומר, ביחס למדינות אחרות, המדינה צריכה ליצור אנטגוניזם מלאכותי מסוים כדי להצדיק את קיומה, כך גם באופן פנימי פיצול החברה לקאסטות, דרגות, ומעמדות הוא תנאי הכרחי להמשכיותה. המדינה מסוגלת רק להגן על פריבילגיות ישנות וליצור חדשות; בזאת מתמצה כל המשמעות שלה.

מדינה חדשה אשר נוצרת על ידי מהפכה חברתית יכולה לשים קץ לפריבילגיות של המעמדות השליטים הישנים, אך היא יכולה לעשות זאת רק באמצעות הגדרת מעמד פריבילגי חדש באופן מידי, שאת קיומו היא תדרוש עבור שימור שלטונה. ההתפתחות של הביורוקרטיה הבולשביקית ברוסיה תחת הדיקטטורה לכאורה של הפרולטריון - אשר מעולם לא הייתה דבר מלבד דיקטטורה של קליקה קטנה על הפרולטריון והעם הרוסי כולו - היא רק משל חדש של ניסיון היסטורי ישן אשר חזר על עצמו אין ספור פעמים. המעמד השליט החדש, אשר תופח כיום במהירות לאריסטוקרטיה חדשה, הוא נפרד מהמסות הגדולות של האיכרים והפועלים הרוסים בבהירות זהה לזו בה הקסטות והמעמדות המיוחסים במדינות אחרות נפרדים מההמונים של עמיהם.

ניתן אולי להסתייג ולטעון ששלטון הקומיסרים ברוסיה לא יכול להיחשב כשווה לשלטון האוליגרכי העוצמתי של המדינות הקפיטליסטיות, אך לטיעון לא יהיה תוקף. לא שיעור ולא היקף הפריבילגיה הם החשובים, אלא ההשפעה המיידית שלה על חיי היומיום של האדם הממוצע. פועל אמריקאי, שעובד תחת תנאי עבודה הוגנים במידה בינונית, מרוויח מספיק כדי להאכיל, להלביש, ולשכן את עצמו כאשר נותר לו מספיק לכמה הנאות תרבותיות, מרגיש את החזקה של המליונרים והבורגנים על המיליונים פחות מאשר שפועל המשתכר בקושי לסיפוק הצרכים הדחופים ביותר שלו מרגיש את הפריבילגיות של מעמד קטן של פקידים, גם אם הללו אינם מיליונרים. אנשים שבקושי יכולים להשיג מספיק לחם יבש כדי לספק את הרעב שלהם, שחיים בחדרים מוזנחים אותם מוכרחים לעתים קרובות לחלוק עם זרים, אשר, נוסף על כך, נאלצים לעבוד תחת מערכת קדחתנית ביותר המותחת את יכולת הייצור שלהם עד קצה הגבול, לא יכולים שלא לחוש את הפריבילגיות של המעמד הגבוה אשר אינו יודע מחסור, בחריפות רבה יותר מחבריהם למעמד במדינות קפיטליסטיות. והמצב הזה הופך עוד יותר בלתי נסבל כאשר מדינה רודנית שוללת מהמעמדות הנמוכים את הזכות להתלונן על התנאים הקיימים, כך שכל מחאה נעשית תוך סיכון חייהם.

אולם אפילו ברמת שוויון כלכלי גדולה הרבה יותר מאשר זו המתקיימת ברוסייה עדיין לא תהיה שום ערובה נגד דיכוי פוליטי וחברתי. שוויון כלכלי לבדו אינו שחרור חברתי. זה הדבר אשר המרקסיזם וכל אסכולה אחרת של סוציאליזם סמכותני מעולם לא הבינו. אפילו בכלא, במנזר, או במחנה צבאי ניתן

למצוא רמה גבוהה למדי של שוויון כלכלי, מאחר שכל המשוכנים מקבלים את אותם המגורים, אותו האוכל, אותם המדים, ואת אותן המשימות. אימפריית האינקה העתיקה בפרו והמדינה האינדיאנית הנוצרית של הישועים בפרגוואי יצרו מערכת שפועלת על אספקה כלכלית שווה לכל תושביה, אבל למרות זאת העריצות הנתעבת ביותר שררה בו, והאדם היה רק עושה דברה של צוואה גבוהה, שעל החלטותיה לא הייתה לו כל השפעה. לא בכדי פרודון ראה ב"סוציאליזם" ללא חופש את הצורה הגרועה ביותר של העבדות. הדחף לצדק חברתי יכול להתפתח כראוי ולהיות בעל השפעה, רק כאשר הוא גדל מתוך תחושת חופש אישי של האדם ומתבסס עליה. במילים אחרות סוציאליזם יהיה חופשי, או שלא יתקיים בכלל. בהכרה הזו טמונה ההצדקה האמיתית והמעמיקה לקיומו של האנרכיזם.

מוסדות משמשים את תפקיד אותה מטרה בחיי החברה אותה משרתים איברי גופם של צמחים ובעלי-חיים; הם איברי הגוף החברתי. איברים אינם נוצרים באופן שרירותי, אלא מפני הצרכים המובהקים של הסביבה הפיזית והחברתית. עינו של דג שחי במים עמוקים נוצרת באופן שונה מאוד מזו של בעל-חיים שחי על פני אדמה, מפני שיש לו הכרח לספק דרישות שונות למדי. תנאים שונים של חיים מייצרים איברים שונים. אך איבר תמיד מבצע את הפונקציה שהוא התפתח לבצע, או אחת קרובה. והוא נעלם או הופך למוגבל ברגע שתפקודו כבר לא נחוץ לאורגניזם. אך איבר לא לוקח על עצמו פונקציה שאינה עולה בקנה אחד עם תכליתו התקינה.

משל זה נכון גם למוסדות חברתיים. גם הם לא נוצרו באופן שרירותי, אלא נקראו לעולם בעקבות צרכים חברתיים מיוחדים כדי לשרת מטרות מוגדרות. בדרך זו המדינה המודרנית התפתחה לאחר המונופול הכלכלי, והחלוקה המעמדית הקשורה אליה, החלה להפוך ליותר ויותר בולטת במסגרת הסדר החברתי הישן. המעמדות המחזיקים-בקניין החדשים נזקקו למכשיר פוליטי של כוח כדי לשמור על הפריבילגיות הכלכליות והחברתיות שלהם על פני המוני בני עמם, וכדי לכפות אותם מבחוץ על קבוצות אחרות של בני אדם. כך צמחו התנאים החברתיים מתאימים להתפתחות המדינה המודרנית, כאיבר הכוח הפוליטי של הקסטות והמעמדות המיוחסים עבור השעבוד והדיכוי הנמרץ של המעמד חסר הקניין. משימה זו היא פועלה היחיד של המדינה, הסיבה המהותית לעצם קיומה. ולמשימה זו תמיד נשארה נאמנה, מוכרחה להישאר נאמנה, מכיוון שאינה יכולה לברוח מהעור שלה.

צורותיה החיצוניות השתנו במהלך התפתחותה ההיסטורית, אך תפקידיה תמיד נשארו כשהיו. הם אפילו הורחבו בהתמדה בדיוק למידה בה תומכיה הצליחו להכפיף תחומים נוספים של פעילות חברתית למטרותיהם. בין אם המדינה היא מונרכיה או רפובליקה, בין אם היא מעוגנת היסטורית באוטוקרטיה או בחוקה לאומית, תפקידה נשאר תמיד זהה. וכשם שפונקציות איברי הגוף של צמחים ובעלי חיים לא ניתנות לשינוי שרירותי, כך, למשל, כפי שלא ניתן לשמוע דרך העיניים ולראות דרך האוזניים, בלתי אפשרי גם להפוך איבר של דיכוי חברתי לכלי לשחרור המדוכאים. המדינה יכולה להיות רק מה שהיא: מגנת ניצול המוני ופריבילגיות חברתיות, יוצרת המעמדות המיוחסים והקסטות של מונופולים חדשים. מי שאינו מכיר בפונקציה זו של המדינה אינו מבין את טבעו האמיתי של הסדר החברתי הנוכחי בכלל, ואינו מסוגל להצביע לאנושות על השקפות חדשות עבור ההתפתחות החברתית שלה.

אנרכיזם הוא לא פתרון קסם לבעיות אנושיות, לא אוטופיה של סדר חברתי מושלם, כפי שפעמים כה רבות בעבר נטען עליו, מאחר שכעיקרון הוא דוחה את כל התוכניות והמושגים המוחלטים. הוא לא מאמין בשום אמת מוחלטת, או במטרות סופיות מובהקות להתפתחות האנושית, אלא בשאיפה הבלתי מוגבלת לשיפור של הסדרים חברתיים ותנאי חיים אנושיים, שתמיד תופסת צורות גבוהות יותר של ביטוי, ושמסיבה זו לא ניתן להקצות לה יעד סופי או מטרה קבועה. הפשע הגרוע ביותר של כל סוג של המדינה הוא רק שזו תמיד מנסה לצמצם את המגוון העשיר של החיים החברתיים אל תוך צורות מוחלטות ולהתאימו לצורה אחת מסוימת, מה שלא מאפשר נקודת מבט רחבה יותר ומתייחסת למצב הקיים כסופי. ככל שמצדדיה מחוזקים, כך הם מצליחים לרתום כל תחום בחיים החברתיים לשירותם, ככל שמשתקת יותר השפעתם על תפעול כל הכוחות התרבותיים היצירתיים, כך הוא משפיע באופן מזיק יותר על ההתפתחות האינטלקטואלית והחברתית של כל תקופה מסוימת.

מה שנקרא המדינה הטוטליטרית, אשר יושבת היום כמשקל-הר על עמים שלמים ומנסה לעצב כל ביטוי של החיים האינטלקטואליים והחברתיים שלהם לדפוס חסר החיים שנקבע על ידי ההשגחה הפוליטית, מדכא בכוח אכזרי וגס כל מאמץ לשינוי התנאים הקיימים. המדינה הטוטליטרית היא בשורה איומה לזמננו, ומראה בבהירות מחרידה לאן שיבה כזו לברבריות של המאות האחרונות חייבת להוביל. זהו הניצחון של המכונה הפוליטית על המוח, הרציונליזציה של המחשבה האנושית, הרגש, וההתנהגות על פי הכללים שנקבעו על ידי הפקידים. זה אפוא הסוף של כל התרבות האינטלקטואלית באמת.

האנרכיזם מכיר רק במשמעות היחסית של רעיונות, מוסדות, וצורות חברתיות. זו-היא, אם כן, לא מערכת חברתית קבועה ומסוגרות, אלא מגמה ברורה בהתפתחות ההיסטורית של האנושות, אשר, בניגוד לפטרונות האינטלקטואלית של כל המוסדות הפקידותיים והממשלתיים, שואפת להתפתחות חופשית ובלתי מוגבלת של כל הכוחות האינדיבידואליים והחברתיים בחיים. גם חופש הוא רק יחסי, לא מושג אבסולוטי, שכן הוא נוטה להתרחב כל הזמן ולהשפיע בהיקפים רחבים בדרכים רב גוניות יותר. עבור האנרכיסט, חופש אינו מושג פילוסופי מופשט, אלא האפשרות המוצקה החיונית של כל אדם להביא להתפתחות מלאה את כל הכוחות, היכולות, והכשרונות אותם הטבע העניק לו, ולהביא אותם לחשבון החברתי. ככל שההתפתחות הטבעית הזו של אדם מושפעת מפטרונות כנסייתית או פוליטית, ככל שהעצמיות האנושית הופכת יעילה והרמונית יותר, כך היא תהפוך למאפיין גדול יותר של התרבות האינטלקטואלית של החברה בה צמחה.

זו הסיבה שכל תקופות התרבות הגדולות בהיסטוריה היו תקופות של חולשה פוליטית. וזה טבעי למדי עבור מערכות פוליטיות, שתמיד מוגדרות על ההתפתחות המכאנית ולא על זו האורגנית של כוחות חברתיים. המדינה והתרבות הן ניגודים בלתי מתפשרים בעומק הווייתם. ניטשה הסכים גם על כך בבירור כשכתב:

"אף אחד לא יכול בסופו של דבר להוציא יותר ממה שיש לו. זה תופס היטב לגבי פרטים; זה תופס היטב לגבי עמים. אם מישהו מכלה את כוחו על שלטון, על פוליטיקה גבוהה, על גידול, מסחר, פרלמנטריזם, אינטרסים צבאיים - להם הוא מקדיש כל טעם, כנות, רצינות, שליטה עצמית, המרכיבים את הפנימיות האמיתית שלו. אם את כל אלה הוא מכלה על דבר אחד, לא יישאר לו עבור האחר. התרבות והמדינה - שאף אחד לא יטעה - הן יריבות: 'מדינת התרבות' אינה אלא רעיון מודרני. האחת חיה על השנייה, האחת משגשגת על חשבון האחרת. כל תקופות התרבות הגדולות הן תקופות של היחלשות פוליטית. כל מה שדגול במובן התרבותי הוא א-פוליטי, ואפילו אנטי-פוליטי."

מנגנון מדיני חזק הוא המכשלה הגדולה ביותר לכל התפתחות תרבותית גבוהה. היכן שהמדינה נתקפה ריקבון פנימי, היכן שההשפעה של כוח פוליטי על הכוחות היצירתיים בחברה מצטמצמת למינימום, שם תרבות משגשגת היטב, מכיוון ששלטון פוליטי שואף תמיד לאחידות ונוטה להכפיף כל היבט של חיים חברתיים לפטרונות שלו, ובזאת הוא מוצא את עצמו ניצב בניגוד בלתי נמנע לשאיפות יצירתיות של התפתחות תרבותית, שתמיד חוקרת אחר תחומים חדשים של פעילות חברתית, ועבורו חופש הביטוי, הרב-גוניות והשינויים הקליידוסקופיים של דברים, נחוצים בהחלט בדיוק כמו תבניות נוקשות, חוקים מתים, ודיכוי כוחני של כל גילויי חיים חברתיים אשר עומדים בניגוד אליו.

כל תרבות, אם התפתחותה הטבעית אינה מושפעת יותר מדי על ידי מגבלות פוליטיות, חווה התחדשות מתמדת של הדחף המכונן, ומתוך כך נוצר מגוון הולך וגדל בקצב מהיר של פעילות יצירתית. כל פיסת יצירה מוצלחת מעוררת את הרצון לשלמות גדולה והשראה עמוקה יותר; כל צורה חדשה הופכת לכרוז של אפשרויות נוספות להתפתחות. אך המדינה אינה יוצרת שום תרבות. כפי שנטען פעמים כה תכופות בחוסר מחשבה, היא רק מנסה לשמור את המצב כפי שהוא, מעוגן בבטחה לשבלונות. זו הייתה הסיבה לכל המהפכות בהיסטוריה.

כוח פועל רק בצורה הרסנית, דרוך תמיד להפוך כל גילוי של חיים לכותונת המשוגעים של חוקיו. צורת הביטוי האינטלקטואלית שלו היא רק דוגמה מתה, צורתו הגשמית היא כפייה פראית. וחוסר האינטליגנציה הזו של ממטרותיו מטביע את חותמו גם על מצדדיו והופך אותם לטיפשים וגסים, אפילו אם ניחנו במקור במיטב הכישרונות. מי שחותר כל הזמן לצמצם את הכל אל תוך סדר מכני בסופו של דבר הופך למכונה בעצמו ומאבד כל רגש אנושי.

מתוך ההבנה של כך האנרכיזם המודרני נולד וכעת שואב את כוחו המורלי. רק חופש יכול לעורר את האדם לדברים גדולים ולהביא לטרנספורמציות אינטלקטואלית וחברתיות. אמנות השלטון באדם מעולם לא היתה אמנות חינוך האדם והפחת השראה בו לעיצוב חדש של חייו. לרשות כפייה משמימה עומד רק תרגיל חסר חיים, אשר חונק כל יוזמה חיונית בלידתה ויכול לקדם רק נתינים, לא בני חורין. חופש הוא תמצית עצם החיים, הכוח המניע בכל התפתחות אינטלקטואלית וחברתית, היוצר של כל השקפה חדשה על עתיד האנושות. שחרור האדם מניצול כלכלי ומדיכוי אינטלקטואלי ופוליטי, אשר בא לידי ביטויו המשובח בעולם-הפילוסופיה של האנרכיזם, הוא התנאי הראשון לאבולוציה של תרבות חברתית גבוהה יותר ואנושות חדשה.

2

מעמד הפועלים ותנועת העבודה המודרנית

עידן הייצור הממוכן והקפיטליזם המודרני; עליית הפרולטריון; איגודי העובדים הראשונים ומאבקם להתקיימות; לודיזם; איגודי סחר פשוטם כמשמעם; רדיקליות פוליטית והעמלים; התנועה הצ'ארטיסטית; סוציאליזם ותנועת הפועלים.

תחילה היה הסוציאליזם המודרני רק הבנה מעמיקה של החיבורים ההדדיים בחיים החברתיים, ניסיון לפתור את הסתירות המובלעות בסדר החברתי הקיים וליצוק תוכן חדש ליחסיו של האדם עם סביבתו החברתית. ההשפעה של הדבר הייתה, לפיכך, במשך זמן מה מוגבלת לחוג קטן של אינטלקטואלים, שחלקם הגדול מגיע ממעמדות פריבילגיים. בהשפעת סימפטיה עמוקה ונאצלה לצרכים החומריים והאינטלקטואליים של ההמונים הם חיפשו אחר דרך מילוט מהמבוך של היריבות החברתית במטרה לפתוח בפני האנושות חלון אל נקודות מבט חדשות למען התפתחותה העתידית. מבחינתם סוציאליזם היה שאלה תרבותית; לפיכך, הם ניסו לפנות ישירות ובעיקר לקול ההיגיון ולחוש האתי של בני זמנם, בתקווה למצוא אצלם קבלה לתובנות החדשות.

אך רעיונות לא יוצרים תנועה; הם בעצמם לא יותר מאשר תוצר של סיטואציות מוצקות, הזרז האינטלקטואלי של מצבים מסוימים בחיים. תנועות עולות באופן בלעדי מצרכים מידיים ופרקטיים של החיים החברתיים, ולעולם אינם תוצאה של רעיונות מופשטים. אך הן רוכשות את כוחן האדיר והביטחון הפנימי שלהן בניצחון רק כשהן מוזנות בידי רעיון גדול, אשר מפיח בהן חיים ומביא אליהן תוכן אינטלקטואלי. רק כשמסתכלים על זה כך ניתן להבין ולהעריך כראוי את היחס בין תנועת הפועלים לסוציאליזם. סוציאליזם אינו היוצר של תנועת הפועלים המודרנית; אלא, הוא צמח בעקבותיה. התנועה התפתחה כתוצאה ההגיונית והעוקבת לשינויים החברתיים המבניים שמהם העולם הקפיטליסטי נולד. המטרה המיידית שלה הייתה המאבק למען לחם למחיה, ההתנגדות המודעת למגמה של דברים שהפכו באופן מתמיד ליותר ויותר הרסניים לעובדים.

תנועת הפועלים המודרנית חבה את קיומה למהפכה התעשייתית הגדולה שהתרחשה באנגליה במחצית השנייה של המאה השמונה-עשרה, ואשר התפשטה מאז לכל חמשת היבשות. לאחר שמערכת ה"ייצור" לכאורה פתחה בתחילת דרכה את הצוהר למידה מסוימת של מחלוקת בקרב העמלים – מחלוקת שהייתה טמונה יותר בשיטות יישום כוח העבודה מאשר בתהליכים טכניים מעשיים – ההמצאות הגדולות של התקופה העוקבת הביאו לידי שינוי צורה גמור של מנגנון העבודה; המכונה החליפה את הכלי הבודד ויצרה צורות חדשות לגמרי לתהליך הייצור בכללותו. ההמצאה של הנול המכני הפכה את כל תעשיית הטקסטיל, התעשייה העיקרית באנגליה, והובילה למערך שיטות חדש לגמרי בעיבוד ובצביעה של צמר וכותנה. השימוש בכוח הקיטור, שהפך לזמין הודות להמצאה רבת החשיבות של ג'יימס וואט, שיחרר את הייצור הממוכן מתלותו בכוחות ההנעה הישנים: רוח, מים וכוח סוס, והדרך נפתחה כראוי לראשונה לייצור המוני מודרני. השימוש בקיטור הפך את ההפעלה של מכונות עם תפקודים שונים באותו החדר לאפשרית. זה איפשר את היווצרות המפעל המודרני, שתוך מספר עשורים דחף את החנות הקטנה אל סף התהום; הענפים האחרים של הייצור הופיעו תוך זמן לא רב. הניצול של כוח הקיטור והמצאת הפלדה היצוקה הובילו תוך זמן קצר להפיכה גמורה בתעשיות הפלדה והפחם ובמהרה הרחיבו את השפעתם על פסי ייצור אחרים.

התפתחות המפעלים המודרניים הגדולים הביאה להתרחבות מדהימה של הערים התעשייתיות. ברמינגהם, שבשנת 1801 התפארה ב73,000 תושבים בלבד הכילה בשנת 1844 אוכלוסייה שמנתה 200,000. שפילד באותה התקופה צמחה מ46,000 ל110,000. מרכזים אחרים של תעשיות גדולות אחרות גדלו באותו היחס.

המפעלים נזקקו לכוח אדם, והאוכלוסייה הכפרית המרוששת מילאה את הדרישה על ידי נהירה לערים. הרשות המחוקקת עזרה, כאשר, על ידי פעולות הכיתור הידועות לשמצה, שדדה איכרים שהפעילו חוות קטנות באדמות המשותפות והביאו אותם לידי קיבוץ נדבות. הגנבה המערכתית של המשאבים המשותפים התחילה תחת המלכה אן (1702-1714), ועד 1844 נגזל יותר משליש מהאדמות החקלאיות של אנגליה ו-ויילס. כאשר ב1786 עוד התקיימו 250,000 בעלי אדמות עצמאיים, בחלוף שלושים שנה בלבד מספרם פחת ל32,000.

הייצור הממוכן החדש הגביר את השפע-הלאומי כביכול במידה בלתי נתפסת. אך השפע הזה היה בידי מיעוט פריבילגי קטן וחב את קיומו לניצול חסר הרסן של האוכלוסייה העובדת, אשר בעקבות השינויים המהירים של התנאים הכלכליים נדחקו אל תוך ייסורים מזוויעים ביותר. מי שיקרא את התיאור העגום של מצב הפועלים בתקופה ההיא כפי שמתועד בדוחות של פקחי מפעלים אנגלים, בהם מארקס עושה שימוש בספרו "הקפיטל"; מי שירים ספר כמו "La misère des classes

laborieuses en Angleterre et en France של יוג'ין בורה, אליו פרידריך אנגלס נצמד ושאב ממנו בעבודתו ההתחלתית "מצב מעמד הפועלים באנגליה"; או כל אחת מני רבות מהעבודות של סופרים אנגלים בני אותה התקופה, יוכל לקבל תמונה של העת ההיא שתזעזע אותו.

אם ארתור יאנג, בתיאוריו הידועים על מסעותיו בצרפת זמן קצר לפני פרוץ המהפכה הגדולה, הצהיר שחלק מהאוכלוסייה הכפרית שבצרפת עמד כמעט ברמה של חיות פרא, מאבד כל צל של אנושיות כתוצאה מהעוני המחפיר שלו, ההשוואה במידה רבה תוכל לחול גם על המצב האינטלקטואלי והחומרי של ההמונים בזמן עליית התעשייה, בפרק הזמן ההתחלתי של הקפיטליזם המודרני. הרוב העצום של העובדים שכן בחורים אומללים ומלוכלכים, בלי חלון זכוכית אפילו, והם נאלצו לבלות בין 14 ל15 שעות ביום בסדנאות היזע של התעשייה, חפים ממוצרי היגיינה או אספקה לשם הגנה ושמירה על החיים והבריאות של הדיירים. וכל זאת בשביל משכורת שלעולם לא הספיקה כדי לספק את הצרכים הכי הכרחיים. אם בסוף השבוע נשאר לעובד מספיק כדי לאפשר לו לשכוח לכמה שעות את הגיהינום שהוא חי בו על ידי השתכרות מליקר גרוע, זה היה הטוב ביותר שיכל להגיע אליו. התוצאה הבלתי נמנעת של מצב עניינים שכזה הייתה זינוק ענקי בזנות, אלכוהוליזם ופשע. העליבות המוחלטת של המין האנושי נקלטת בקריאה על השפל הרוחני והשחיתות המוסרית של ההמונים אשר אף אחד לא ריחם עליהם. המצב מעורר הרחמים של עבדי המפעל נעשה אפילו יותר מעיק ע"י מה שנקרא מערכת הסחר, תחתיה העובד נאלץ לרכוש את מזונו ופריטים נוספים לשימושי היומיום בחנויות של בעלי המפעלים, בהם לעיתים תכופות המחירים היו מופרזים ומצרכים מקולקלים ניתנו לו. זה הרחיק לכת עד כדי כך שלעובדים בקושי נשאר משהו מהמשכורות שעמלו כדי להרוויח, והיה עליהם לשלם הוצאות לא צפויות, כגון רופאים, תרופות וכדומה עם המצרכים שקיבלו מבעלי המפעלים, שהיה עליהם, כמובן, להחזיר במקרה כזה תמורת מחיר נמוך מהמחיר שנגבה מהם תמורתם. סופרים בני הזמן ההוא מספרים איך אימהות, כדי להביא לקבורה ילד מת, נאלצו לשלם לקבלן הקבורה ולקברן בדרך זו.

הניצול חסר הגבולות של כוח עבודה אנושי לא עצר באיש ובאישה הבוגרים. שיטות הייצור החדשות אפשרו לתפעל מכונות בעזרת מספר תנועות ידניות, שיכלו להילמד בלי קושי גדול. זה הוביל להרס הילדים של הפועלים, שהוצבו לעבוד בגילאי שלוש או ארבע שנים ונאלצו לבזבז את נעוריהם בבתי הסוהר התעשייתיים של היזמים. סיפור העבדת הילדים, עליה לא הוטלה מגבלה חוקית משום סוג בתחילה, הוא אחד הפרקים החשוכים בהיסטוריה של הקפיטליזם. זה מראה לאילו מרחקים של חוסר לב ההנהלה הנוצרית יכלה ללכת, חסרת טרדות לגבי שיקולים אתיים, ובנויה מחשבתית לניצול חסר רסן של ההמונים. עבודה ממושכת בתנאים המחפירים של המפעלים לבסוף הזניקו את תמותת הילדים לנקודה בה ריצ'רד קרלייל יכל בצדק מושלם, לדבר על "חזרה מזוויעה בקנה מידה גדול של טבח החפים בבית לחם". עד אז הפרלמנט לא חוקק חוקים להגנת ילדים פועלים, חוקים שגם אחרי שחוקקו כופפו ונשברו במשך זמן רב על ידי בעלי המפעלים.

המדינה הגישה את מיטב סיועה לשחרור ההנהלה מנטל ההגבלות על התאווה שלה לניצול. היא סיפקה לה כוח עבודה זול. למטרה זו, למשל, הומצא החוק הידוע לשמצה "חוק העוני" החדש ב1834, שחולל סערת זעם כה גדולה, שעלתה לא רק מקרב מעמד הפועלים האנגלי, אלא מכל מי שעדיין נשא לב בחזהו. "חוק העוני" הישן שיצא במקור ב1601, תחת המלכה אליזבת, היה תולדה של דיכוי המנזרים באנגליה. למנזרים היה מנהג של הוצאת שליש מהכנסותיהם על כלכול העניים. אך לאדונים הנאצלים שאליהם הגיע החלק הגדול יותר של נכסי המנזר, לא היה צל של מחשבה להמשיך להפריש את השליש המבוקש לצדקה, אז החוק הטיל על הקהילות הכנסייתיות את החובה לדאוג לענייהן ולמצוא אמצעים אנושיים של התקיימות לאלו שקיומם נעקר. החוק ראה בעוני חוסר-מזל אישי שאליו האדם לא היה אחראי, וניתנה לו הזכות לקרוא לעזרת החברה כאשר שלא באשמתו הוא נפל לעת של צורך ולא הצליח עוד לכלכל את עצמו. ההתחשבות הטבעית הזו נתנה לחוק אופי סוציאליסטי. החוק החדש, לעומת זאת, תייג עוני כפשע, והטיל את האחריות למזל-ביש אישי על עצלנות כביכול. החוק החדש יצא לאור תחת השפעתה הנאמנה של הדוקטרינה המלתוסיאנית שלקחיה המיזנטרופיים הוכתרו על ידי המעמדות השליטים כגילוי חדש. מלתוס, שעבודתו על בעיית האוכלוסין באה כתשובה ל Enquiry Concerning Political Justice and its Influence on Morals and Happiness"" של גודווין, הכריז במילים קהות שהאדם העני מתפרץ לתוך החברה כאורח לא רצוי, ועל כן אינו יכול לבוא בשום דרישה לזכויות מיוחדות או לרחמים של עמיתיו. השקפה כזו הייתה, כמובן, גרגיר תבואה למטחנה של הברונים התעשיינים ונתנה את התמיכה המוסרית הנדרשת לתאווה הבלתי נדלית שלהם לניצול.

החוק החדש לקח את המשאבים לכלכול העניים הישר מידיהם של סמכויות הקהילה הכנסייתיות ושם אותם תחת גוף ריכוזי שמונה על ידי המדינה. תמיכה חומרית על ידי כסף או אספקה בוטלה ברובה, והוחלפה על ידי בית-מחסה כביכול, המוסד השנוא והידוע לשמצה, שבשפת ההמונים נקרא "הבסטיליה של חוק העוני". הוא, מוכה הגורל, אשר נאלץ לחפש מקלט בבית-המחסה, ויתר על מעמדו כבן אדם, שכן בתי-מחסה אלו היו בתי כלא מוחלטים, בהם האינדיבידואל נענש והושפל על ביש-מזלו האישי. בבתי המחסה שררה משמעת ברזל, שהגיבה לכל התנגדות בענישה נוקשה. לכל אחד הייתה משימה לבצע; ממי שלא יכל לבצעה נשלל המזון כעונש. המזון היה גרוע ובלתי הולם יותר מבבתי הכלא למעשה, והטיפול כה נוקשה וברברי עד כדי כך שבאופן תדיר דחק ילדים להתאבדות. משפחות הופרדו ובני המשפחה הורשו לבקר האחד את השני בזמנים קבועים מראש ותחת השגחת אנשי צוות בלבד. כל מאמץ נעשה להפוך את המגורים במקום מלא האימה הזה לכה בלתי נסבל, כך שהמצוקה החמורה ביותר בלבד תוכל להניע יצורים אנושיים לחפש בו מפלט אחרון. זו הייתה מטרתו האמיתית של חוק העוני החדש. ייצור ממוכן הדיח אלפים מאמצעי המחיה הישנים שלהם – בתעשיית הטקסטיל לבדה יותר משמונים אלף אורגים הפכו לקבצנים בגלל מפעלים מודרניים גדולים – והחוק החדש דאג לכך שכוח עבודה זול יעמוד בתור לפקודת המנהלים, ועם כך באה האפשרות להוריד את גובה השכר באופן קבוע.

תחת התנאים הנוראיים הללו מעמד חברתי חדש נולד, לראשונה בהיסטוריה: מעמד הפועלים של התעשייה המודרנית. בעל המלאכה הפשוט של זמנים עברו, שסיפק בעיקרון את הדרישה המקומית, נהנה מתנאי מחיה משביעי רצון באופן יחסי, שהופרו רק לעיתים נדירות על ידי זעזוע ניכר מבחוץ. הוא צלח את ההתמחות שלו, הפך לאומן שכיר, ופעמים רבות, מאוחר יותר, לאדון בעצמו, שכן רכישת הכלים החיוניים למקצועו לא הייתה תלויה באף רשות של כל בעל הון, כפי שהפך להיות בעידן המכונות. עבודתו הייתה עבודה ראויה לבן אדם ועדיין הציעה את המגוון הטבעי שמביא לפעילות יצרנית ומבטיח לאדם סיפוק פנימי.

אפילו היצרן הביתי הקטן, שבתחילת העידן הקפיטליסטי כבר זרק את החלק הארי של תוצרתו אל האדונים העשירים של הסחר בערים, היה רחוק מלהיות פועל במובן הנוכחי. לתעשייה, ולתעשיית הטקסטיל במיוחד, היו מרכזים באזורים הכפריים כך שלרשותו של בעל המלאכה הפשוט לרוב עמדה פיסת אדמה קטנה, שהפכה את ההתקיימות לקלה יותר עבורו. מכיוון שהקפיטליזם המתקרב, לפני השתלטות המכונות, היה עדיין כבול לשלב מלאכת היד של התעשייה, אפשרויות ההתרחבות שלו בעת הזאת היו מוגבלות, מאחר והדרישה למוצרי התעשייה הייתה כחוק גבוה יותר מהאספקה, כך שהעובד בפועלו אבטח כנגד משבר כלכלי רציני. אומנם כל זה השתנה תוך שנים ספורות אחרי שתעשיה ממוכנת מודרנית נכנסה לתמונה, מכיוון שהייתה תלויה בעליה בדרישה ההמונית, ולכן בכיבוש של שווקים זרים.

כל המצאה חדשה העלתה את כושר הייצור במידה הולכת וגוברת והפכה את אליטת התעשיינים לשליטה הבלתי מעורערת של התעשייה הקפיטליסטית, החולשת על הסחר והממון. מאחר ותחרות חופשית, הנתפסת בידי אנשי תאוריה כחוק ברזל בכלכלה, שמה כל שליטה מתוכננת על הייצור התעשייתי מחוץ לתמונה, במוקדם או במאוחר מוכרחים להופיע פרקי זמן בהם, בשל סיבות שונות, האספקה של התוצרת התעשייתית מאפילה על הדרישה.

זה הביא להתערערויות פתאומיות של הייצור, המכונות משברים, אשר היו הרסניות לאוכלוסיית הפועלים בערים מפני שהן הוקיעו את העובדים אל אבטלה כפויה וכך שללו מהם את אמצעי המחיה. זוהי רק תופעה של מה שמכונה "ייצור יתר", אשר כה מעידה על טבעו האמיתי של הקפיטליזם המודרני - המצב הזה, אשר בו, בזמן שמפעלים ומחסנים דחוסים בסחורה, היצרנים עצמם דועכים בייסורים המרים ביותר. זה הדבר שחושף בצורה הפשוטה ביותר את הזוועה של המערכת בה האדם הוא שום דבר, וחפצים מתים הם הכל.

אך מעמד הפועלים המתהווה היה חשוף לגמרי לתנודות של המערכת הזו, מאחר וברשות חבריו לא היה דבר מלבד כוח העבודה של כפיהם. הקשרים האנושיים שהתקיימו בין האדון-הפועל הישן לבין האומן השכיר שלו חסרי משמעות לפועל המודרני. הוא היה רק מושא הניצול של מעמד איתו לא היה לו עוד כל מערכת יחסים חברתית . בעיני בעל המפעל הוא התקיים רק ככוח עבודה, לא עוד כבן-אדם. הוא היה, יש שיגידו, המוץ אשר רוח המהפכה התעשייתית הגדולה של הזמן ההוא סחפה לערימות בערים, אחרי שאיבד כל מעמד חברתי. מנושל חברתית, הוא נהפך ללא יותר מרכיב בהמון הגדול של ישויות טרופות, אשר כולן הוכו על ידי אותו הגורל. הפועל המודרני, הוא היה האדם של

המכונה, מכונה מבשר ודם שהתניעה את מכונת הפלדה בכדי ליצור שפע לאחרים, בזמן שהיצרן האמיתי של השפע הזה מוכרח להיכלות בייסורים.

המגורים הצפופים עם שותפיו לרוע הגורל במרכזים הגדולים של התעשייה לא רק נתנו אופי מסוים לקיומו החומרי, הם גם יצרו באופן הדרגתי בחשיבתו וברגשותיו רעיונות חדשים שלא ידע בתחילה. מועתק לתוך עולם חדש של מכונות פועמות וארובות מצחינות, חש את עצמו בהתחלה רק כגלגל או שן במנגנון אדיר שכנגדו הוא כאינדיבידואל היה חסר אונים. הוא אפילו לא העז לחלום לברוח במוקדם או במאוחר מהמצב הזה, מאחר ומבחינתו כמנושל טיפוסי חסר אמצעים, בכדי להישאר בחיים מלבד מכירת כוח כפיו, כל דרך מילוט הייתה עקרה. ולא הוא לבדו, אלא גם שושלת צאצאיו נידונה לאותו הגורל. מנושל מכל קשר חברתי, הוא לבדו כלום ושום דבר בהשוואה לכוח האדיר שהשתמש בו למען האינטרסים האנוכיים שלו כבכלי חסר תחושה. על מנת להפוך למשהו שוב ולשפר את מנת חלקו, יהיה עליו לשתף פעולה עם אחרים מסוגו ולקרוא לעצירת הגורל שהכה בו. אל שיקולים כאלה היה במוקדם או במאוחר להוביל אותו- אם לא, יחל לשקוע אל האבדון; הם הובילו את התהוות בריתות הפועלים הראשונות עד לתנועת הפועלים המודרנית כמכלול.

לא היה זה תעמולן שהעלה כמעשה כשפים את תנועת ההמונים המנושלים לחיים, כפי שריאקציונרים צרי-מוחין וההנהלה החמדנית העזו לטעון אז, ועדיין טוענים אפילו היום; היו אלה התנאים עצמם שעוררו לחיים את התנועה ואיתה את דובריה. התאחדות העובדים הייתה האמצעי היחיד שעמד לרשותם למען הצלת חייהם והשגת תנאים אנושיים יותר לחיות תחתם. ההצעה הראשונה של קבוצות העובדים-בשכר הלכה לא רחוק יותר מהרס הרעות הזועקות ביותר של המערכת הקפיטליסטית ומכמה שיפורים בתנאי המחיה הקיימים.

מאז 1350 התקיים באנגליה חוק לפיו הסדרת ענייני התלמדות, שכר ושעות הייתה בידי המדינה. ברית תאגידי המלאכה העתיקים עסקה רק בשאלות הקשורות לייצור סחורות ולזכות השליטה בהם. אולם כאשר, עם ראשית הקפיטליזם והתפשטות הייצור, משכורות החלו לרדת יותר ויותר, התארגנויות האיגודים המקצועיים הראשונות התפתחו בקרב המעמד החדש של העובדים-בשכר בכדי להילחם בתופעה הזו.

אך מאמצים אלו של העובדים המאורגנים נתקלו מיד בהתנגדות המוצקה של המנהלים, שהציפו את הממשלה בעתירות ליישם את החוק העתיק ולדכא את הארגונים ה"בלתי חוקיים" של העובדים. הפרלמנט ללא דיחוי הגיב לדרישה זו בהעברת מה שנקרא "חוקי החבירה" של 1799-1800, אשר אסרו לחבור למען מטרות השגת העלאה בשכר או שיפור תנאי העבודה הקיימים, והטילו עונשים חמורים על הפרתם. כך היו העמלים נתונים בחוסר תנאים לניצול בידי האליטה התעשיינית, וניצבו בפני האפשרויות: או כניעה לחוק וקבלה חסרת התנגדות של כל ההשלכות הכרוכות בכך, או הפרה של החוק שהוקיע אותם לעבדות מוחלטת. כשהם ניצבים בפני בחירה כזו, ההחלטה לא הייתה קשה מדי עבור הפלג עז הרוח יותר של העובדים, מכיוון שכמעט ולא היה להם דבר להפסיד בכל מקרה. הם קראו תיגר על החוק שלעג לכבוד האנושי, וניסו לעקוף את התנאים שלו בכל האמצעים. מאחר והתארגנויות האיגודים המקצועיים, שנשאו בתחילה אופי מקומי טהור והיו מוגבלים לתעשיות נפרדות, נשללו מזכותם החוקית להתקיים, צצו בכל רחבי הארץ מה שמכונה עמותות לעזרה הדדית או גופים לא מזיקים דומים, כשמטרתם הבלעדית היא הסטת תשומת הלב מהארגונים הלוחמים באמת של מעמד הפועלים. הליבה הפנימית של העמותות הפתוחות הייתה מורכבת מאחווה סודית של הפלג הלוחמני בקרב העובדים, קבוצות קטנות או גדולות של אנשים נחושים, חבורים על ידי שבועה לסודיות מוחלטת ביותר ולסיוע הדדי. במחוז התעשייתי הצפוני של אנגליה ובסקוטלנד היה מספר גדול של ארגונים סודיים כאלו, שהמשיכו את המאבק כנגד המעבידים ודרבנו את העובדים להתקוממות. טמון בטבע הפרשה שרוב המאבקים נחשבו לבעלי אופי אלים ביותר, דבר שקל להבין כשמביאים בחשבון את מצבם האומלל של העובדים כתוצאה מההתפתחות ההרסנית של התנאים הכלכליים ואת התביעות חסרות הרחמים שעקבו אפילו את הניסיון הצנוע ביותר לשיפור תנאי החיים של מעמד הפועלים.

כל הפרה של החוק לוותה בענישה מחרידה. אפילו אחרי שהתארגנויות של איגודים מקצועיים קיבלו הכרה בחוק ב-1824, התביעות לא חדלו במשך זמן רב. שופטים חסרי מצפון, באופן גלוי וציני הגינו על האינטרסים המעמדיים של המעבידים, הטילו מאות שנים של מאסר על עובדים מרדניים, וזמן ניכר חלף לפני שתנאים נסבלים כלשהם השתררו.

ב-1812, אירגוני-העמלים הסודיים הביאו לידי שביתה כללית של האורגים בגלזגו. בשנים העוקבות כל אנגליה הצפונית הזדעזעה באופן קבוע על ידי שביתות ואי שקט בקרב העובדים, שהגיעו בסופו של דבר לשיא בשביתה הגדולה של האורגים והטווים בלנקשייר ב-1818, בה העובדים, בנוסף לדרישה הרגילה למשכורות טובות יותר, קראו לרפורמה בחקיקה של המפעל ולניהול אנושי של כוח-עבודה של נשים וילדים. אותה השנה הביאה איתה את השביתה הגדולה של כורי הפחם הסקוטיים, שתוכננה על ידי הארגונים הסודיים שלהם. באותה הדרך החלק העיקרי של תעשיית הטקסטיל הסקוטית חטף פגיעות מעת לעת בעקבות השבתה על ידי העמלים. לעיתים קרובות השביתות לוו בהצתה, הרס רכוש והפרת סדר ציבורי, כך שהממשלה לעיתים תכופות עמדה תחת הצורך לשלוח את הצבא למחוזות התעשייתיים.

כפי שמאוחר יותר בכל מדינה, כמו אז באנגליה, מורת הרוח של העובדים הייתה מכוונת כלפי הופעת השימוש במכונות, דבר שהייתה לו חשיבות חברתית שעדיין לא הכירו בה, ושהייתה התוצאה המיידית של רצונם. בראשית 1769, חוק מיוחד נחקק להגנת המכונות; אולם מאוחר יותר, כשיישום כוח הקיטור הניע התקדמות מהירה בייצור הממוכן, ובנוסף, בתעשיית הטקסטיל בפרט, אלפי עובדי כפיים נשדדו מהאמצעים להתקיימות ונדחקו אל תוך ייסורים עמוקים ביותר, ההרס של המכונות הפך לתופעה יומיומית. זו הייתה התקופה של מה שקרוי לודיזם. בשנת 1811, יותר ממאתיים נולים ממוכנים נהרסו בנוטינגהם. בארנולד, היכן שהופעת השימוש במכשירי טוויה ממוכנים הפרידה מאות טווים מסורתיים ממשכורתם, העובדים הפכו את המפעלים והרסו שישים מכונות חדשות, אשר כל אחת מהן מוערכת בהשקעה של ארבעים פאונד. פעולות דומות חזרו בכל מקום.

מה הייתה התועלת בחוקים, בזמן שהצורך של אוכלוסיית מעמד הפועלים גבר באופן מתמיד, וההנהלה והממשלה לא הביעו לא הבנה ולא סימפתיה למצבה! קינג לוד (King Ludd) נתן את אותותיו המלכותיים בחוגים התעשייתיים בכל מקום, ואפילו החוקים המחמירים ביותר לא הצליחו לשים קץ למלאכת הריסתו. "עצרו אותו מי שמעז; עצרו אותו מי שיכול!" הייתה הסיסמה של קהילות העובדים הסודיות. הרס המכונות חדל רק כשהבנה חדשה של החומר עלתה בקרב העובדים עצמם, והם הגיעו לתובנה שאינם יכולים לעצור התפתחות טכנולוגית באמצעים אלו.

ב-1812 הפרלמנט חוקק חוק שמטיל עונש מוות על הרס מכונות. האירוע הזה הוא האירוע בו הלורד ביירון מסר את כתב האישום החגיגי של המדינה ובאופן אירוני דרש, שאם החוק הארור ייושם בכוח, על בית המחוקקים לדאוג שחבר המושבעים יכיל באופן קבוע שנים-עשר קצבים.
אנשי הממסד נקבו במחיר של ארבעים אלף פאונד תמורת ראשם של מנהיגי התנועות המחתרתיות. בינואר 1813, שמונה-עשר עובדים שהורשעו בלודיזם נתלו ביורק, וההגליה של עובדים מאורגנים למושבות העונשין באוסטרליה גברה בשיעור מבעית. עם זאת התנועה עצמה המשיכה לגדול , בייחוד כשהמשבר העסקי הגדול החל לאחר סוף מלחמות נפוליאון, והחיילים והמלחים המשוחררים נוספו לצבא המובטלים. המצב בכל זאת נעשה מתוח יותר על ידי מספר קצירים קצרים וחוקי הדגן הידועים לשמצה של שנת 1815, בעקבותיהם מחיר הלחם עלה באופן מלאכותי.

אך למרות שהפאזה הראשונה של תנועת העמלים המודרנית הייתה בחלקה הגדול אלימה, היא עדיין לא הייתה מהפכנית במובן הראוי. היא חסרה את ההבנה העמוקה יותר של הגורמים הממשיים והגורמים החברתיים אשר רק הסוציאליזם יכל להעניק לה. שיטות פעולתה האלימות היו רק תוצאה של האלימות האכזרית שננהג בה כלפי העובדים עצמם. המאמצים של התנועה הצעירה לא כוונו כלל כנגד המערכת הקפיטליסטית בכללותה, אלא רק למען השמדת הגידול הממאיר ביותר ולכינון סטנדרט אנושי וראוי של מחיה למעמד הפועלים. " שכר יומי הוגן ליום עבודה הוגן" הייתה הסיסמה של איגודים ראשונים אלו וכשהמעבידים התנגדו לדרישה המתונה והמוצדקת בהחלט הזו של העובדים במלוא הברוטליות, האחרונים היו מחויבים לפנות לכל שיטה שהייתה זמינה להם תחת התנאים הקיימים. המשמעות ההיסטורית האדירה של התנועה טמונה פחות ביעדים החברתיים המעשיים מאשר פשוט בקיומה. זה החזיר את האחיזה של ההמונים העקורים שהלחץ של התנאים הכלכליים דחק אותם לתוך המרכזים התעשייתיים הגדולים. זה החיה את החוש החברתי שלהם. המעמד הנאבק במנצלים עורר את הסולידריות של העובדים ונתן משמעות חדשה לחייהם. זה הפיח תקווה חדשה בקורבנות של הניצול הכלכלי משולח הרסן והאיר להם נתיב שהציע את האפשרות לשמירה על חייהם והגנה על כבודם האנושי הפגוע קשות. זה חיזק את ההסתמכות העצמית של העובדים והחזיר להם את ביטחונם לעתיד. זה אימן את העובדים במשמעת עצמית ובהתנגדות מאורגנת, ופיתח בקרבם את המודעות לכוחם ולחשיבותם כגורם חברתי בחיים של זמנם. בדרך זו התרחש השירות המוסרי האדיר של התנועה שנולדה מתוך צרכי המצב, ויכול למעט בערכו רק מי שעיוור לבעיות חברתיות וחסר סימפתיה לסבלם של עמיתיו בני האדם.

כאשר, אז, ב-1824, החוקים כנגד חבירה של עובדים בוטלו, כשהממשלה והחלק של חתך מעמד הביניים אחוז התובנה לבסוף השתכנעו שאפילו התביעה החמורה ביותר לעולם לא תשבור את התנועה, ארגון ההתאגדות המקצועית של העובדים התפשט ברחבי כל הארץ בשיעור בלתי יאומן. הקבוצות המקומיות המוקדמות שולבו אל תוך איגודים גדולים יותר וכך הוענקה לתנועה חשיבותה האמיתית. אפילו הריאקציונרים שהסתובבו בממשלה לא היו מסוגלים יותר לשלוט בהתפתחות זו. הם רק הגבירו את מספר הקורבנות בקרב אוהדיה, אך הם לא יכלו לעצור את התנועה עצמה.

לפרץ הרדיקליות הפוליטית החדש באנגליה אחרי מלחמות צרפת הארוכות היה באופן טבעי השפעה חזקה גם על מעמד הפועלים האנגלי. אנשים כמו בורדט, הנרי האנט, מייג'ור קארטרייט, ומעל לכל וויליאם קובט- שכתב את (העיתון השבועי) "הרשומה הפוליטית", אחרי שהמחיר הופחת לשני פני, והגיע לתפוצה של שישים אלפים- היו המובילים האינטלקטואליים של תנועת הרפורמה. היא כיוונה את התקפתה בעיקר כנגד חוקי התירס, חוקי החבירה של 1799-1800, וגם, יותר מכל, כנגד מערכת בחירות מושחתת תחתיה אפילו חלק גדול ממעמד הביניים היה משולל זכות הצבעה. אספות המונים ענקיות בכל רחבי הארץ, ובייחוד במחוז התעשייתי הצפוני, שלהבו את ההמונים לפעולה. אך הממשלה הריאקציונרית תחת קאסלריי התנגדה לכל רפורמה, והייתה נחושה מהרגע הראשון לשים קץ לתנועה הרפורמיסטית ע"י הפעלת כוח. כאשר באוגוסט, 1819, שישים אלף אנשים זרמו אל תוך סנט פיטרספילד במנצ'סטר כדי לנסח עתירת המונים לממשלה, ההתכנסות פוזרה על ידי הצבא, וארבע מאות אנשים נפצעו או נהרגו.

להתפרצות הסערה במדינה כנגד המסיתים לטבח בפיטרלו הממשלה הגיבה בשישה חוקים מגבילים (gag laws) ידועים לשמצה, על ידם זכות ההתכנסות וחופש העיתונות למעשה נשללו והרפורמיסטים הפכו למועדים לתביעות חמורות ביותר. בעזרת מה שמכונה "קונספירציית רחוב קאטו," במסגרתה תיכננו ארתור תיסטלווד ושותפיו להתנקש ביושבי הממשלה הבריטית, הממשלה קיבלה את הזדמנותה המיוחלת להמשיך לנהוג בחומרת-הדין הדרקונית כנגד תנועת הרפורמה. ב1 במאי, 1820, תיסטלווד וארבעה משותפיו שילמו על ניסיונם על הגרדום: חוק ה"הביאס קורפוס" היה מושהה למשך שנתיים, ואנגליה הפכה למשטר ריאקציונרי שלא כיבד שום זכות של אזרחיו.

זה היווה מעצור לתנועה למשך זמן מה. ואז, מהפכת יולי של 1830 בצרפת הובילה לתחיית התנועה הרפורמיסטית האנגלית, אשר, הפעם, תפסה גוון אחר לגמרי. המאבק לרפורמה הפרלמנטרית התרחב מחדש. אולם אחרי שהבורגנים ראו את החלק העיקרי של דרישותיהם מתמלא על ידי כתב הרפורמה של 1832, ניצחון שהם חבים רק לתמיכתם הנמרצת של העובדים, הם התנגדו לכל ניסיון נוסף לרפורמה, מביטים לעבר זכות הצבעה אוניברסלית, ונטשו את הפועלים חסרי כל. לא רק זאת: הפרלמנט החדש חוקק מספר חוקים ריאקציונריים שהעמידו שוב תחת איום רציני את זכות הפועלים להתאגד. הדוגמאות הבולטות בקרב חוקים חדשים אלה היו חוקי העוני הידועים לשמצה של 1834, אשר כבר נעשתה אליהם התייחסות. העובדים חשו שהם נמכרו ונבגדו ורגשות אלו הובילו לנתק מוחלט עם מעמד הביניים. תנועת הרפורמה החדשה מנקודה זו ואילך מצאה ביטוי איתן בצ'ארטיזם המתפתח, אשר, זוהי האמת, נתמך על ידי חלק ניכר מהבורגנים הזעירים, אך האלמנט הפרולטרי תפס בכולה חלק נמרץ. צ'ארטיזם, כמובן, חקק על דגלו את ששת הסעיפים המפורסמים של הצ'ארטר, אשר כיוון לרפורמה פרלמנטרית רדיקלית, אך גם שאבה לתוכה את כל הדרישות של העובדים וניסתה בכל צורה של מתקפה ישירה להפוך את אלו למציאות. כך ג'. ר. סטפנס, אחד המנהיגים המשפיעים ביותר בתנועה הצ'ארטיסטית, הצהיר בפני התכנסות ההמונים במנצ'סטר שצ'ארטריזם אינו שאלה פוליטית של זכויות בחירה אוניברסליות, אלא "שאלת הלחם והחמאה", מאחר שמשמעותו של הצ'ארטר תהיה בתים ראויים, אוכל מזין, חיי חברה, ושעות קצרות יותר של עמל בעבור העובדים.

מהסיבה הזו התעמולה על כתב הזכויות על עשרה שעות שיחקה תפקיד כה חשוב בממשלה.
עם תנועת הצ'ארטיזם אנגליה נכנסה לתקופה מהפכנית, וחוגים רחבים בקרב הבורגנים ומעמד הפועלים כאחד היו משוכנעים שמלחמת אזרחים הייתה במרחק נגיעה. התכנסויות המונים ענקיות בכל חלקי הארץ העידו על ההתפשטות המהירה של התנועה, ושביתות רבות וחוסר מנוחה מתמיד בקרב הפועלים בערים נתנו פן מאיים. המעבידים המבוהלים ארגנו לגיונות חמושים רבים "למען הגנה על חיי אדם ורכוש" במרכזי התעשייה. זה הוביל את הפועלים להתחמש גם כן. לפי החלטת הוועידות הצ'ארטיסטיות, אשר כונסו בלונדון במרץ של שנת 1839, ובהמשך הועברו לברמינגהם, חמישה-עשר מהנואמים המוצלחים ביותר נשלחו לכל קצוות הארץ כדי להביא אנשים לידי היכרות עם המטרות של התנועה ולאסוף חתימות לעתירה של כתב הזכויות. באספותיהם נכחו מאות אלפים, והראו איזו תגובה הצמיחה התנועה מקרב המוני האנשים.

לצ'ארטיזם היה מספר גדול של אינטלגנטים ונואמים שהקריבו את עצמם, כגון וויליאם לוול, פירגוס אוקונר, ברנטר אובריאן, ג'. ר. סטפנס, הנרי התרינגטון, ג'יימס ווטסון, הנרי ווינסנט, ג'ון טיילר, א. ה. ביומונט, ארנסט ג'ונס, ואלו מעט מהידועים ביותר. היא חלשה, בנוסף, על התקשורת הרחבה, וכתבי-עת כמו "שומרו של האיש העני" ו"כוכב הצפון" הביאו להשפעה גדולה ביותר. צ'ארטיזם לא היה, למעשה, תנועה עם מטרות מוגדרות, אלא מאגר לאי שביעות הרצון החברתית באותה התקופה, אך הייתה לו השפעה מטלטלת, במיוחד על מעמד הפועלים, שנפתח להשגת מטרות חברתיות מרחיקות לכת. גם הסוציאליזם התחשל ותפס תאוצה במהלך תקופה הצ'ארטיזם, והרעיונות של וויליאם תומפסון, ג'ון גריי, ובמיוחד של רוברט אוון, החלו להתפשט בצורה נרחבת יותר בקרב פועלים אנגלים.

בצרפת, בלגיה, וב-ריין גם כן, היכן שקפיטליזם תעשייתי ביסס את עצמו לראשונה על פני האדמה, זה התרחש בכל מקום שלווה באותה התופעה והוביל בשל הצורך, לשלב ההתחלתי של תנועת העמלים. תנועה זו הביאה את עצמה לידי ביטוי בתחילה באותה הצורה הפרימיטיבית בכל מקום על פני האדמה, ורק באופן הדרגתי בשלה לתוך הבנה טובה יותר, עד שלבסוף חלחול ההבנה ע"י רעיונות סוציאליסטיים העניק לה תפישות נשגבות יותר ופתחה אותה להשקפות סוציאליסטיות חדשות. התחברות תנועת הפועלים לסוציאליזם הייתה רבת חשיבות לשניהם. אך הרעיונות הפוליטיים שהשפיעו על אסכולה כזו או אחרת קבעו את אופי התנועה בכל מקרה ומקרה, ואת תפיסתם בנוגע לעתיד גם כן.

בזמן שאסכולות מסוימות של סוציאליזם נותרו אדישות או חסרות אהדה לתנועת העמלים הצעירה, אחרות זיהו במהרה את חשיבותה הממשית של התנועה הזו כהקדמה חיונית להתגשמות הסוציאליזם. הן הבינו שהם מוכרחים לקחת על עצמם להיות חלק פעיל במאבק היומיומי של הפועלים, כדי להבהיר להמוני העמלים את הקשר הקרוב בין דרישותיהם המידיות לבין היעדים הסוציאליסטיים. אל המאבקים הללו, הצומחים מתוך צורכי הרגע, הולם להביא מידה טובה של הבנה של חשיבות השיחרור של מעמד הפועלים למען הביטול המוחלט של העבדות בשכר. למרות צמיחתה מהצרכים המידיים של החיים, התנועה, על כל פנים, נושאת בתוכה את נבט הבאות, ואלו יקבעו יעדים חדשים לחיים. כל דבר חדש עולה מתוך מציאויותיהן של בריות חיוניות. עולמות חדשים לא נולדים בוואקום של רעיונות מופשטים, אלא תוך כדי המאבק להשגת הלחם היומי, במאבק הקשה וחסר החת הזה אשר ההכרח והדאגה של השעה תובעים רק כדי למלא את הצרכים ההכרחיים של החיים. במלחמה התמידית כנגד הקיים, החדש מעצב את עצמו ומגיע לכדי בשלות. מי שאינו יודע להעריך את הישגי השעה לעולם לא יוכל ליצור לעצמו ולעמיתיו עתיד טוב יותר.

מתוך מאבקיהם היומיומיים כנגד המעבידים ושותפיהם, העובדים לומדים בהדרגה את משמעותו העמוקה יותר של המאבק. בהתחלה הם רודפים רק אחר היעד המיידי של שיפור מצב עובדי הייצור בסדר החברתי הקיים, אך בהדרגה שורש הרוע נחשף לעיניהם - מונופולים כלכליים והנגזרות הפוליטיות והחברתיות הנלוות. להשגת הבנה שכזו, חווית המאבקים היומיומיים היא חומר למידה יעיל יותר מאשר הדיון התאורטי המובחר ביותר. שום דבר לא יכול להותיר רושם חזק יותר על מוחו ונפשו של העמל כמו המאבק המתמיד למען הלחם היומי, כמו המאבק חסר ההפוגה למילוי צרכיו החיוניים.

כפי שבזמן שלטון הפיאודליזם, האיכרים המשועבדים, על ידי התקוממויותיהם התכופות - אשר תחילה מטרתן הבלעדית הייתה שחרור מזכויות מסוימות שהיו לאדונים עליהם, שמשמעותו היא שיפור מסוים בתנאי חייהם המשמימים - סללו את הדרך למהפכה הגדולה שפירקה למעשה את זכויות היתר הפיאודליות; כך המלחמות הרבות-מספור של העמלים בחברה הקפיטליסטית מרכיבות, יש מי שיאמר, את המבוא למהפכה-החברתית הגדולה העתידית שתהפוך את הסוציאליזם למציאות קיימת. לולא המרידות חסרות החת של הצמיתים - טן מדווח שבין 1781 לבין ההסתערות על הבסטיליה קרוב לחמש מאות מהמרידות הללו התרחשו כמעט בכל רחבי צרפת - הרעיון שכלל מערכת הפיאודליזם והשעבוד ממאירה, לעולם לא היה עולה בדעתם של ההמונים.

כך זה פועל בהקשר למאבק הכלכלי והחברתי של מעמד הפועלים המודרני. יהיה זה שגוי לחלוטין לאמוד אותו רק על פי המקור החומרי שלו ותוצאותיו הפרקטיות ולהתעלם מהמשמעות הפסיכולוגית העמוקה יותר שלהו. רק מתוך הקונפליקט היומיומי בין העמלים לבעלי ההון יכלו עקרונות הסוציאליזם, אשר צמחו במוחותיהם של חושבים אינדיווידואליים, לרקום דם ועצמות ולרכוש את האופי המסוים שהופך אותם לתנועה המונית, להתגשמות אידיאל תרבותי חדש למען העתיד.

מבשרי הסינדיקליזם

רוברט אוון ותנועת העבודה האנגלית; האיגוד המקצועי הלאומי המאוחד; וויליאם בנבואו ורעיון השביתה הכללית; תקופת הריאקציה; התפתחות ארגוני העובדים בצרפת; אגודת השכירים הבינלאומית; התפישה החדשה של התאגדות מקצועית; רעיון מועצות העובדים; מועצות עובדים כנגד דיקטטורות; דברי באקונין על הארגונים הכלכליים של העובדים; המבוא לפוליטיקה פרלמנטרית מאת קארל מארקס ואנגלס וסוף האינטרנציונל.

פריחת הרעיונות הסוציאליסטיים בתנועת העבודה הובילה למגמות שהיה להם קשר שלא ניתן לטעות בו לסינדיקליזם המהפכני של ימינו. מגמות אלו התפתחו לראשונה באנגליה, ארץ-האם של התעשייה הקפיטליסטית הגדולה, ובמשך זמן השפיע עמוקות על החלקים המתקדמים של מעמד הפועלים האנגלי. לאחר ביטול חוקי החבירה, מאמצי העובדים כוונו בעיקר להרחבת האיגודים המקצועיים, בעקבות ניסיונם המעשי שהצביע כי אין ביכולתם של ארגונים מקומיים גרידא לספק את התמיכה הדרושה במאבק להשגת לחם חוקם. ועדיין מאמצים אלה לפחות בתחילתם לא התבססו על אי אלו תפישות חברתיות מעמיקות. העובדים, לפחות מלבד כאשר היו מושפעים בידי תנועות הרפורמה הפוליטית של העת ההיא, היו נטולי מטרה שמחזיקה בהשקפה החוצה את השיפור המיידי של מצבם הכלכלי. עד לתחילת שנות השלושים השפעת הרעיונות הסוציאליסטיים על תנועת העבודה האנגלית לא הייתה לגמרי ברורה, והופעתה אז נזקפת לזכות התעמולה המטלטלת של רוברט אוון ותומכיו.

שנים ספורות לפני ההתכנסות של מה שנקרא פרלמנט הרפורמה, נוסד האיגוד הלאומי של מעמד הפועלים, כשאת חלקו העיקרי מהווים הפועלים של תעשיית הטקסטיל. הרכב זה סיכם את דרישותיו בארבע הנקודות הבאות: 1. לכל עובד מגיע הערך המלא של עמלו. 2. שמירה על זכויות העובדים כנגד המעסיקים בכל אמצעי נאות, אשר יתפתח אוטומטית מתוך התנאים המצויים. 3. רפורמה של הפרלמנט ושל זכויות ההצבעה האוניברסליות גם לאיש וגם לאישה. 4. השכלה לעובדים עם בעיות כלכליות. יש מי שיזהה בדרישות אלה את ההשפעה העמוקה של תנועת הרפורמה הפוליטית שבדיוק באותה העת הייתה בעלת השפעה חזקה על כל הארץ; אך בד בבד יש מי שיזהה ביטויים שנשאלו מהדוקטורינות של רוברט אוון. שנת 1832 הביאה את כתב הרפורמה, בידה האשליות הפוליטיות האחרונות של חוגים נרחבים בקרב מעמד הפועלים האנגלי התנפצו. כשהכתב הפך לחוק ניתן היה לראות שמעמד הביניים, אכן, החל ניצחון גדול על פני בעלי הקרקעות האריסטוקרטים, אך העובדים הבחינו שהם נבגדו בשנית ונוצלו בידי הבורגנים רק בכדי לשלות בעבורם את הערמונים מהאש. התוצאה הייתה התפכחות כללית ושכנוע גובר שמעמד הפועלים לא יכול למצוא תועלת בשיתוף פעולה עם הבורגנים. אם, לפני כן, המאבק המעמדי היה פועל-יוצא של קונפליקט האינטרסים הכלכליים של מעמדות בעלי ונטולי קניין, כעת צורתו התעצבה בתור שכנוע גמור במוחות העובדים שנתן למעשיהם אופי החלטי. תפנית זו בחשיבתם של העובדים נחשפה בבירור בביטויים רבים מספור בעיתונות הפועלים במהלך השנים ההן. העמלים החלו להבין שכוחם האמיתי טמון באופיים היצרני. ככל שמודעותם לכישלון המחפיר של השתתפותם בתנועת הרפורמה הפוליטית החריפה, כך השתרשה בהחלטיות יתר הבנתם הצעירה והנרכשת של חשיבותם הכלכלית בחברה.

שכנוע זה התחזק בקרבם בשיעור גדול על ידי התעמולה של רוברט אוון, אשר באותו הזמן צבר השפעה הולכת וגוברת בשורות העובדים המאורגנים. אוון הכיר בכך שהצמיחה המתמדת של האיגודים המקצועיים הציבה בסיס מוצק למאמציו למען שינוי יסודי של הסדר הכלכלי הקפיטליסטי, וזה מילא אותו בתקוות גדולות. הוא הראה לעובדים שהקונפליקט הקיים בין אליטת ההון לעמלים לעולם לא יוכל להיות מיושב על ידי מאבקים רגילים על משכורות, על אף שלמעשה, בשום אופן, אינו מתעלם מחשיבותם הכבירה בעבור העובדים. מן הצד השני הוא חתר לשכנוע העובדים בכך שאינם יכולים לצפות לדבר מגופים מחוקקים, ושהם מוכרחים לקחת את ענייניהם לידי עצמם. רעיונות אלה מצאו אוזניים מקשיבות בקרב החלקים המתקדמים של מעמד הפועלים האנגלי, ובאו לידי ביטוי חזק לראשונה בקרב פועלי הבניין. איגוד הבנאים, ששילב מספר ניכר של איגודי עובדים מקומיים, היה בזמנו מארגוני העובדים המתקדמים והפעילים ביותר, והיה קוץ בבשרם של המנהלים.

בשנת 1831, אוון הציג את תכניותיו לשיקום החברה בפני אספה של נבחרי הארגון הנ"ל במנצ'סטר. התוכניות הסתכמו במין סוציאליזם איגודי וקראו לייסוד קואופרטיבים של עובדים תחת בקרת האיגודים המקצועיים. ההצעות אומצו, אך זמן קצר אחרי כן איגוד הבנאים היה מעורב בסדרה ארוכה של קונפליקטים חמורים, שתוצאתם המרה איימה ברצינות על קיום הארגון ושמה סוף בטרם עת לכל המאמצים בכיוון המסומן של אוון.

אוון לא נתן לזאת להרפות את ידיו והמשיך בפעילותו בלהט מחודש. ב 1833 התכנסה בלונדון ועידה של איגודים מקצועיים וקואופרטיבים, בה אוון הסביר באופן ממצה את תוכניתו לשיקום חברתי על ידי העובדים עצמם. מתוך דיווחי הנציגים יש מי שיראה בפשטות איזו השפעה רעיונות אלה כבר צברו ואיזו רוח יצירתית שלהבה אז את החוגים המתקדמים של מעמד הפועלים האנגלי. "שומרו של האדם העני" סיכם בהן צדק את דיווחו על הוועידה במילים הבאות:

"אך שונה לחלוטין מכל הדברים הפעוטים ביותר של החבירות לשעבר הוא כעת זה שאליו שואפים צירי הקונגרס. דוחותיהם מראים ששינוי גמור בחברה – שינוי המשתווה לערעור מוחלט של הסדר השורר בעולם – נשקל על ידי מעמד הפועלים. הם שואפים להיות בפסגה במקום בתחתית החברה – או מוטב מכך שלא תהיינה לא תחתית ולא פסגה כלל."

התוצאה המיידית של הוועידה הייתה ייסוד האיגוד המקצועי הלאומי המאוחד של בריטניה בתחילתה של שנת 1834. אלו היו זמנים מטלטלים. כל הארץ התערערה בידי שביתות רבות מספור והשבתות (lock-outs), ומספר העובדים המאורגנים באיגודים-מקצועיים המריא במהרה ל 800,000. היווסדות ה-G.N.C צמחה מתוך המאמץ לאסוף את הארגונים הפזורים לתוך פדרציה אחת גדולה, אשר תעניק כוח השפעה גדול יותר לפעולות העובדים. אך מה שהבדיל ברית זו מכל המאמצים בכיוון המדובר היה שהיא עמדה, לא בעבור האיגודים המקצועיים לבדם, ולא בעבור שיתוף הפעולה של העובדים עם הרפורמיסטים הפוליטיים. ה-G.N.C נוסד כארגון לוחם להנגשת כל העזרה האפשרית לעובדים במאבקם היומיומי לשיפור הנחוץ של מצבם, אך באותו הזמן הציב לעצמו כמטרה להפיל את הכלכלה הקפיטליסטית בכללותה ולהחליף אותה בכוח עבודה קואופרטיבי של כל העובדים, אשר לא יעדיף עוד את הרווחים בעבור האינדיבידואלים, אלא את סיפוק הצרכים של הכלל. הG.N.C היה אז עתיד להיות המסגרת בעזרתה שאיפות אלו תמצאנה ביטוי ותהפוכנה למציאות.

המארגנים רצו לשלב אל תוך הפדרציות הללו את העובדים מכל העיסוקים התעשייתיים והחקלאיים ולקבץ אותם לפי ענפי הייצור הייחודיים שלהם. כל תעשיה תכונן מחלקה מיוחדת שתעסוק בתנאים הייחודיים של פעילותה היצרנית ותפקודיה הניהוליים הנלווים. היכן שהייתה האפשרות עובדים מענפי ייצור שונים הצטרפו לייסוד המפעלים הקואופרטיביים שימכרו לצרכנים את מוצריהם במחיר העלות האמיתי, כולל הוצאות הניהול. ארגון כלל עולמי ישמש כמתווך ומתאם בין תעשיות נפרדות, ויווסת את האינטרסים המשותפים שלהם. הסחר במוצרי המפעלים הקואופרטיביים יתבצע במה שקרוי בזארים ותוך שימוש במטבע חליפין מיוחד או שטרות עבודה. על ידי ההתפשטות המתמידה של מוסדות אלו הם קיוו להדיר את התחרות הקפיטליסטית מהשטח וכך להשיג ארגון מלא של החברה.

באותה שעה התחייבויות קואופרטיבים חקלאיים ותעשייתיים אלה היו לשרת את הפיכת המאבקים היומיומיים של העובדים בעולם הקפיטליסטי לקלים יותר. זה משתקף בייחוד בשלוש מתוך שבע הנקודות בהן ה-G.N.C חתם את דרישותיו:

"בעוד אדמה היא מקור הצרכים החיוניים הראשונים של החיים, ובעוד, ללא חזקה בה, המעמדות היצרניים לעולם יוותרו כפופים במידה כזו או אחרת לאילי-ההון, ונתונים לתנודות הסחר והשיווק, עצתה של וועדה זו לאיגודים להשקיע כעת מאמץ ניכר בהבטחת חלק גדול ככל שקרנותיהם יאפשרו לחכירה, בכדי שבכל המקרים האנשים יוכלו להיות מועסקים תוך החזקת החלק העיקרי, אם לא את מלוא פרנסתם, תחת ניהול המפקחים החקלאיים העסקיים, שהסדריהם לא יביאו להורדת מחיר העבודה בשום ענף, אלא להפך, יטו להעלות אותו על ידי הורדת הסחורה העודפת של המפעלים באותו זמן.

"הוועדה על כל פנים תמליץ ברצינות בכל מקרה של שביתה והשבתה, היכן שהדבר מעשי, שהאנשים יועסקו בהכנת או הפקת כל הסחורות שתהיה להן דרישה מאחיהם לאיחוד; וכדי לממש זאת, על כל לשכה להיות מצוידת בחדר עבודה או בחנות בהם סחורות אלו יוכלו להיות מיוצרות על חשבונה של לשכה שכזאת, שתגיע לסידורים נאותים עבור האספקה של החומרים הנחוצים.

"זאת לכל המקרים בהם הדבר בר ביצוע, על כל מחוז או ענף לייסד לכל הפחות מחסן אחד של אספקה ושל כתבים בנושא שימוש ביתי כללי: אמצעים על ידם האדם יוכל לקבל את האספקה של המוצרים הטובים ביותר במחירים הגבוהים רק במעט מהמחירים הסיטונאיים."

ה-G.N.C היה, אפוא, מכונן בידי מייסדיו כברית של האיגודים המקצועיים והקואופרטיבים. באמצעות השתתפותו המעשית בהתחייבויות הקואופרטיבים העובד קיבל את ההבנה הנחוצה לניהול התעשייה וגם הוכשר להביא חוגים הולכים ומתרחבים של תוצרת חברתית תחת שליטתם, עד שבסופו של דבר

כל החיים הכלכליים ינוהלו בידי היצרנים עצמם ויבוא הקץ לכל ניצול. רעיונות אלו מצאו ביטויים מפתיעים בחדותם בוועדות עובדים, ובייחוד בעיתונות הפועלים. אם לדוגמא, מישהו קורא את החלוץ (*the pioneer*), יגלה שהמחלקה ב-G.N.C המנוהלת בידי ג'יימס מוריסון, מתמודדת באופן תכוף כנגד טיעונים שנשמעים מודרניים לגמרי. הדבר שנחשף במיוחד בדיונים עם הרפורמיסטים הפוליטיים, הוא מי חרט על דגלו את השחזור הדמוקרטי של בית הנבחרים. נאמר להם בתגובה שלעובדים אין אינטרס כלשהו במאמצים מהסוג, מאחר ושינוי השיטה הכלכלית של החברה במובן הסוציאליסטי תהפוך את בית הנבחרים למיותר. את מקומו תתפוסנה מועצות העובדים והפדרציה התעשייתית, אשר יעסקו רק בבעיות ייצור וצריכה לפי האינטרסים של האנשים. ארגונים אלו נועדו להשתלט על תפקידי היזמים הנוכחיים באמצעות בעלות משותפת על כל השפע החברתי. לא יהיה עוד כל צורך במוסדות פוליטיים. שפע האומה לא ייגזר עוד מכמות הסחורות המיוצרות, אלא ייקבע על-ידי הזכות האישית של כל פרט לקבל את חלקו מהן. בית-הנבחרים יהיה בעתיד בית-העסקאות ותו לא.

ה-G.N.C נתקל בתגובה יוצאת דופן מקרב העובדים. תוך חודשים ספורים הוא קיבל לתוכו הרבה מעל חצי מיליון חברים, ואף-על-פי שמטרותיו האמיתיות הובנו כראוי בהתחלה רק על-ידי הפלגים הכי פעילים ואינטלקטואליים בקרב העובדים, ההמונים בכל-זאת הבינו, לפחות, שארגון בממדים כאלו יוכל להעניק משקל גדול בהרבה לדרישותיהם משיכלו הקבוצות המקומיות להעניק.

התסיסה ליום עבודה בן עשר-שעות תפסה אז אחיזה איתנה בכל הפלגים של מעמד הפועלים האנגלי, ו ה-G.N.C לקח חלק בולט בתנועה זו. אף על פי כן, המיליטנטים ב-G.N.C תלו תקווה קטנה בחקיקה, אך ניסו לשכנע את העובדים שיום העבודה בן עשר השעות יכול להיות מושג באמצעות הפעילות הכלכלית המאוחדת של כלל העובדים. "האנשים הבוגרים במפעלים מוכרחים לכתוב הצעת חוק לקיצור הזמן בעבורם באמצעות איגודים מקרבם." זו הייתה סיסמתם.

רעיון השביתה הכללית התקבל, בזמן ההוא, עם הסימפתיה המוחלטת של העובדים האנגלים המאורגנים. בראשית 1832, וויליאם בנבואו, אחד מהתומכים הפעילים ביותר של התנועה החדשה, פרסם חוברת שכותרתה: חג לאומי גדול וקונגרס של המעמדות היצרניים, שהייתה לה תפוצה אדירה, ושרעיון השביתה הכללית וחשיבתה למעמד הפועלים קיבל בה התייחסות במלוא ההיקף. בנבואו אמר לעובדים שאם המכר הכפוי של עבודתם הוא הגורם לעבדותם, אז הסירוב המאורגן שלהם לעבוד מוכרח להיות האמצעי לשחרורם. אמצעי כזה ללוחמה נטול כל שימוש בכוח פיזי ויכול להשיג תוצאות מוצלחות לאין שיעור מהצבא הטוב ביותר. כל שנדרש הוא להביא למפלת המערכת של חוסר הצדק, כדי שהעובדים יתפשו את החשיבות של הנשק העוצמתי הזה וילמדו להשתמש בו בתבונה. בנבואו קידם המון הצעות, כדוגמת ההכנה לשביתה הכללית בכל הארץ בידי הממסד של וועדות מקומיות, כך שהגעישה תוכל להתפרץ על בסיס יסודות כוחניים, ורעיונותיו בזמנם פגשו בתגובה הלבבית ביותר מהעובדים.

הצמיחה המהירה של ה-G.N.C, ויותר מזאת, של הרוח שנבעה מכך, מילאה את המעסיקים בפחד תהומי ושנאה עיוורת של החבירה החדשה. הם חשו שעל התנועה להימוג עוד בראשיתה לפני שתהיה לה ההזדמנות להתפזר באופן נרחב יותר ולבנות ולגבש את קבוצותיה המקומיות. כל העיתונות הבורגנית גינתה את "המטרות הנפשעות" של ה-G.N.C והצהירה פה-אחד שהיא מובילה את ארצם לעבר אסון. בעלי המפעלים של כל תעשיה נצרו את הפרלמנט באמצעות עתירות דוחקות כנגד "חבירות לא חוקיות", ובייחוד כנגד שיתוף הפעולה של העובדים במסגרת קטגוריות שונות של מחלוקות בתעשייה. מעסיקים רבים שטחו בפני עובדיהם את מה שקרוי "מסמך", והציע להם את האפשרות לפרוש מאיגודיהם או להיזרק לרחוב בעקבות השבתה.

הפרלמנט, למען האמת, לא שיחזר את חוקי החבירה הישנים, אך הממשלה עודדה את השופטים להתמודד עם "הגזמות" העובדים בחומרה האפשרית שמסגרת החוקים הנוכחית מאפשרת. הם עשו כן ביד רחבה, תוך יכולת שימוש תכופה בעובדה שאיגודים רבים שימרו בפעילותם המחתרתית מהימים שקדמו לביטול חוקי החבירה את נוסח השבועה וצורות טקסיות אחרות, ושסתרו בכך את החוק. מאות עובדים נשפטו לעונשים נוראיים כנגד האישומים הקטנוניים ביותר. כנגד הפסיקות האימתניות של העת ההיא, שהוטלו על שישה עובדי משק בדורצ'סטר, עלתה התרעומת המרה ביותר. במסגרת יוזמת ה-G.N.C עובדי המשק בטולפאדל, כפר קטן בקרבת דורצ'סטר, יצרו איגוד ודרשו העלאת שכר שבועי משבעה שילינג לשמונה שילינג. זמן קצר לאחר מכן שישה עובדי משק נעצרו ונשפטו לעונש האיום של הגליה בת שבע שנים למושבות העונשין באוסטרליה. פשעם היחיד היה השתייכותם לאיגוד.

כך מראשית הדברים היה ה-G.N.C מעורב בסדרות ארוכות של מלחמות שכר חשובות והיה נתון על כן לתביעות מרות ובלתי פוסקות, כך שבקושי מצאו זמן להתחיל ברצינות בעבודה הדגולה לחינוך ההמונים. יתכן, בכל מקרה, שהזמן לכך עוד לא הבשיל. רבים מהחברים בו פנו לצ'ארטיזם מאיר העיניים, שקיבל רבות מהדרישות המיידיות שלו, ויחד עם העניינים האחרים התמיד בתעמולה למען השביתה הכללית, מביא לשיא ב-1842 את התנועה הגדולה הזו שחיברה את כל התעשיות של לנקשייר, יורקשייר, סטפורדשייר, סטוק-און-טרנט, ווילס והמחוזות המקומיים של סקוטלנד. אך המשמעות המקורית של התנועה נשחקה, ואוון צדק כשהאשים את הצ'ארטיזם בהענקת משקל רב מדי לרפורמה פוליטית ובהבעת הבנה מעטה מדי של הבעיות הכלכליות הגדולות. המהפכה האומללה של 1848-49 ביבשת הובילה גם היא לשקיעתה של התנועה הצ'ארטיסטית, ואיגודיות-מקצועית טהורה חזרה לשלוט בשטח למשך שנים בתנועת העבודה האנגלית.

בצרפת התקשרות הסוציאליזם לתנועת העבודה הובילה גם כן במהירות לניסיונות מצד העובדים למוטט את הסדר הכלכלי הקפיטליסטי ולסלול את הדרך להתפתחות חברתית חדשה. היריבות בין מעמד הפועלים לבורגנים שרק בעת ההיא השתלטה כבר הראתה את עצמה בבירור במהלך סערות המהפכה הגדולה. לפני המהפכה העובדים התאגדו במה שקרוי קומפגנונגים (Conmpagnonnages) שמקורם נעוץ במאה החמש-עשרה. אלו היו איגודים של בעלי מלאכה שכירים שטקסיהם נלקחו מימי הביניים, וחבריהם היו מחויבים לסיוע הדדי, ושעסקו בענייני המקצוע שלהם אך גם נקטו לעתים קרובות בשביתות ובחרמות בכדי להגן על האינטרסים הכלכליים המידיים שלהם. עם התפרקות הגילדות וההתפתחות של התעשייה המודרנית גופים אלו איבדו את חשיבותם סופית ופינו את הדרך לצורות חדשות של התאגדות עובדים.

על פי חוק ה21 באוגוסט, 1790, כל האזרחים קיבלו את הזכות להתאגדות חופשית במסגרת החוקים הקיימים, והעובדים הסתייעו בזכות הזו ע"י התארגנות עצמית באיגודים מקצועיים למען אבטחת האינטרסים שלהם כנגד המעבידים. המון תנועות שביתה מקומיות עקבו, במיוחד בתעשיית הבניין, וגרמו למעסיקים מידה גדולה של חשש, ככל שארגוני העובדים התחזקו, מונים 80,000 חברים בפריז לבדה.

כתזכיר לממשלה המעסיקים גינו את חבירות העובדים הללו ודרשו את הגנת המדינה כנגד "העריצות החדשה" הזו שהעזה להפריע לזכות החוזה החופשי בין המעסיק למועסק. הממשלה הגיבה באדיבות לדרישה זו ואסרה על כל החבירות למטרת חילול שינויים בתנאים הקיימים של העובדים, מניחה כסיבה שהיא לא יכולה להתיר קיום המצב בתוך המדינה. האיסור המשיך בחוזקה עד 1864. אך גם כאן נראה במהרה שהתנאים חזקים מהחוק. בדיוק כפי שהעובדים האנגלים, כך גם הצרפתים פנו אל ארגונים סודיים, מאחר והחוק שלל מהם לדחוף את דרישותיהם בגלוי. המיוצ'ואליטי (Mutualités), חברות תועלת-הדדית לא מזיקות, שימשו באופן תכוף בהקשר הזה ככיסוי, מפזרים את מעטה החוקיות מעל ארגוני ההתנגדות הסודיים (Société de Résistance). על אלו היה, אכן, לעתים קרובות לסבול תביעות קשות ולבצע הקרבות רבות, אך לא היה ביכולתו של שום חוק לרסק את התנגדותם. תחת שלטון לואיס פיליפה, החוקים נגד חבירת העובדים החמירו, אך אפילו זה לא הצליח למנוע את הצמיחה הקבועה של איגודי ההתנגדות ולא את התפתחות הסדרה הארוכה של תנועות השביתה הגדולה כתוצאה מפעילויותיהם המחתרתיות. מכך מאבק האורגים בליוננס ב1831 צמח לאירוע בסדר גודל שמקיף את אירופה בחשיבותו. צורך מר דרבן את העובדים להתנגדות נואשת לחמסנות המעבידים, והודות להתערבות המיליציה זה התפתח לכדי מרד מוחלט, לתוכו נשאו העובדים את דגלם עם כיתוב המילים החשובות: "חיה כעובד או מות תוך לחימה!" (Live working or die fighting!).

בבוא שנות ה30 של המאה ה-19 רבות מעמותות העובדים הפכו למיודעות עם הרעיונות הסוציאליסטיים, ואחרי מהפכת פברואר של 1848 ההיכרות הזו אפשרה את הבסיס לתנועת אגודות העובדים-בשכר הצרפתית, תנועה קואופרטיבית עם מגמה של איגוד מקצועי, אשר פעלה למען שיקום החברה בעזרת מאמץ בונה. אנגלנדר אומד במהלך פעילותו בתנועה את מספר העמותות באלפיים. אך ההפיכה הפתאומית של לואיס בונפרטה שמה קץ פתאומי להתחלה מלאת התקווה הזו, כמו לרבות אחרות. רק עם היווסדות האינטרנציונל של עמותות העובדים בשכר התרחשה תחיית הדוקטורינות של הסוציאליזם הלוחמני והבונה, אך לאחר מכן הן התפשטו באופן בינלאומי. האינטרנציונל, שהילך השפעה רבת עוצמה על ההתפתחות האינטלקטואלית של גוף העובדים האירופאי, ושאפילו כיום לא איבד את המשיכה הממגנטת של ארצות לטיניות, נוצר על-ידי שיתוף הפעולה של עובדים אנגלים וצרפתים ב1864. זה היה הניסיון הגדול הראשון לאיגוד עובדי כל העולם בברית בינלאומית שתפתח את הנתיב לשחרור החברתי והכלכלי של מעמד הפועלים. זה נבדל מההתחלה מכל צורות הארגון הפוליטיות של רדיקליזם בורגני ע"י הצבעה על כך שהכפיפות

הכלכלית של העובדים לבעלים של חומרי הגלם וכלי הייצור הייתה המקור לעבדות שביטאה את עצמה במצוקה חברתית, שפל אינטלקטואלי, ודיכוי פוליטי. מהסיבה הזו הוא הציב בחוקתו את השחרור הכלכלי של מעמד הפועלים כמטרה הגדולה אליה כל תנועה פוליטית מוכרחה להיות כפופה.

מכיוון שהדבר החשוב היותר היה לאחד את הפלגים השונים של התנועה החברתית באירופה למען מטרה זו, המבנה הארגוני של מירב בריתות העובדים היה מבוסס על עקרונות הפדרליזם, שהבטיחו לכל אסכולה שונה את האפשרות לפעול למען המטרה המשותפת הזו בהתאם לדעותיה ועל בסיס התנאים הייחודיים בכל ארץ. האינטרנציונל לא עמד מאחורי כל מערכת חברתית מוגדרת; הוא היה רק הביטוי של תנועה שעקרונותיה התאורטיים הבשילו לאיטם במאבק המעשי של חיי היומיום ותפסו צורה ברורה יותר בכל שלב של צמיחתו הנמרצת. הצורך הראשון היה לקרב את העובדים מהארצות השונות, (כדי) לגרום להם להבין שהשעבוד הכלכלי והחברתי שהיה עליהם התרחש בכל המקומות שהיו כפופים לאותם הגורמים, ושכתוצאה מכך גילוי הסולידריות שלהם מוכרח לחצות את הגבולות המלאכותיים של המדינות, מאחר שזה לא קשור באינטרסים של האומה כביכול, אלא במגרש המעמד שלהם.

המאמצים המעשיים של המדורים שבו להפסקת ייבוא שוברי השביתה הזרים בזמנים של מלחמות תעשייתיות, ולהגשת סיוע חומרי ומורלי לעובדים הלוחמניים בכל המדינות באמצעות התקבצויות בינלאומיות, תרמו יותר להתפתחות המודעות הבינלאומית בקרב העובדים משיכלו התאוריות הנהדרות ביותר לעשות. הם נתנו לעובדים השכלה מעשית בפילוסופיה חברתית. לאחר כל שביתה משמעותית כעובדה החברות באינטרנציונל זינקה באופן אדיר, והשכנוע בלכידות והאחידות התחזק בהתמדה.

כך האינטרנציונל הפך למאהב האסכולתי של תנועת העבודה הסוציאליסטית ועמד כנגד העולם הקפיטליסטי עם עולם הפועלים המאוחדים, שהיו מולחמים יחדיו בהחלטיות רבה מאי פעם בקשרים של סולידריות פרולטרית. שני הקונגרסים של האינטרנציונל, ב-1866 וב-1867 בלוזאן, אופיינו ברוח של מתינות יחסית. הם היו המאמצים הנסיוניים הראשונים של תנועה אשר באיטיות התוודעה למשימותיה וחיפשה ביטוי מוגדר. אך תנועות השביתה הגדולות בצרפת, בלגיה, שוויצריה ומדינות אחרות העניקו לאינטרנציונל תנופה עוצמתית קדימה וחוללו מהפכה במוחות העובדים, שינוי לו התחיה העוצמתית במהלך התקופה ההיא של הרעיונות הדמוקרטיים, שסבלו מנסיגה חמורה אחרי מפלת המהפכה של 1848-49, תרמה לא מעט.

הקונגרס בבריסל, ב-1868, שולהב על-ידי רוח שונה לגמרי מזו של שני קודמיו. הורגש שהעובדים התעוררו לחיים חדשים והפכו באופן קבוע לבטוחים יותר בדבר מעשיהם. הקונגרס, ברוב גדול, הצהיר על הצברה של אדמות ואמצעים אחרים של ייצור, וקרא אל המחוזות בארצות השונות להיכנס לעומק השאלה הזו, כדי שבקונגרס הבא החלטה ברורה תוכל להתקבל. בזאת תפס האינטרנציונל אופי סוציאליסטי החלטי, דבר שהחמיאו לו בשמחה המגמה החירותנית באופן יוצא מן הכלל של העובדים בארצות הלטיניות. ההחלטה להכין את העובדים לשביתה כללית ולפגישת הסכנה של המלחמה המאיימת, מפני שהם היו המעמד היחיד שיכל על ידי התערבות נמרצת למנוע את רצח ההמונים המאורגנים, גם העידה על הרוח בה האינטרנציונל היה אחוז באותו זמן.

בקונגרס בבאזל, ב-1869, ההתפתחות הרעיונית של ברית העובדים הגדולה הגיעה לפסגתה. הקונגרס העסיק את עצמו רק בשאלות שהיו להן קשר מיידי עם הבעיות הכלכליות והחברתיות של מעמד הפועלים. הוא אישרר את ההחלטות שקונגרס בריסל אימץ בנוגע לבעלות המשותפת של אמצעי הייצור, מותיר את שאלת התארגנות העובדים פתוחה. אך הדיונים המעניינים בקונגרס באזל מראים בבהירות רבה שהחלקים המתקדמים של האינטרנציונל כבר נתנו את תשומת לבם לשאלה לו, והגיעו, יתר על כן, למסקנה ברורה מאוד בנוגע לכך. זה נגלה למעשה באמירה בנוגע לחשיבות ארגוני האיגודים המקצועיים למעמד הפועלים. בדיווח על השאלה הזו שיוג'ין הינס הניח בפני הקונגרס הקרוי הפדרציה הבלגית הוצגה לראשונה נקודת מבט חדשה לגמרי, שהיה בה דמיון שלא ניתן לטעון בו לרעיונות מסוימים של אוון ותנועת העבודה האנגלית של שנות ה- 30 של המאה ה-19.

בכדי לבצע הערכה נכונה יש לזכור שהאסכולות הרבות של סוציאליזם מדיני של התקופה ההיא לא תרמו כלל לאיגודים המקצועיים, ובמקרים הטובים רק במעט. הבלנקיסטים הצרפתים ראו באיגודים המקצועיים רק תנועה רפורמית, אליה לא רצו שום קשר, כאשר מטרתם המיידית הייתה דיקטטורה סוציאליסטית. פרדיננד לאסאל כיוון את כל כוחותיו לריתוך העובדים לתוך מפלגה פוליטית והיה יריב יוצא דופן של מאמצי כל האיגודים המקצועיים, בהם ראה רק מכשול להתפתחות הפוליטית של מעמד הפועלים. מארק, ובייחוד חבריו לתקופה ההיא בגרמניה, הכירו בכך, זו האמת, בצורך באיגודים

מקצועיים להשגת שיפורים מסוימים בתוך המערכת החברתית הקפיטליסטית, אך הם האמינו שתפקידם ימוצה בזאת, ושהם יעלמו יחד עם הקפיטליזם, מכיוון שהמעבר לסוציאליזם יוכל להיות מובל רק בידי דיקטטורה של מעמד הפועלים.

בבאזל רעיון זה עבר לראשונה בדיקה ביקורתית מעמיקה. בדו"ח הבלגי שהינס הניח בפני הקונגרס, התבטאו ההשקפות שנחלקו בידי הנציגים מספרד, המושבעים השוויצריים, וחלק נכבד של הפלג הצרפתי, נקבע בבירור שארגוני האיגודים המקצועיים של העובדים החזיקו לא רק בזכות הקיום במסגרת החברה הקיימת, אלא יותר מזאת יש לראותם כתאים החברתיים של הסדר הסוציאליסטי העתיד לבוא, וזו הייתה, לכן, משימתו של האינטרנציונל להשכיל אותם לתפקיד זה. בהתאם לכך הקונגרס אימץ את ההחלטה הבאה:

"הקונגרס מכריז שעל כל העובדים לחתור להקמת עמותות להתנגדות במסגרת המקצועות השונים שלהם. מרגע שאיגוד מקצועי נוצר האיגודים באותו המקצוע ייודעו, כך שההיווצרות של הברית הלאומית בתעשיות תוכל להתחיל. הבריתות הללו תחויבנה באיסוף כל החומר הקשור לתעשייתם, בהתייעצות משותפת בנוגע למדידות, בווידוא ביצוען, עד שלבסוף מערכת השכר הנוכחית תוכל להתחלף בפדרציה של היצרנים החופשיים. הקונגרס מורה למועצה הכללית לתמוך בברית האיגודים המקצועיים של כל המדינות."

בטיעונו בעד ההחלטה המוצעת על-ידי הוועדה הינס הסביר ש" באמצעות הצורה הכפולה של התארגנות עמותות עובדים מקומיות ובריתות כלליות של כל התעשייה, מצד אחד יתהווה המינהל הפוליטי של הוועדות, ומצד שני הייצוג הכללי של העובדים, באופן אזורי, לאומי ובינלאומי. המועצה של הארגונים המקצועיים והתעשייתיים תיקח את מקומה של הממשלה הנוכחית, וייצוג זה של העובדים יגמור, אחת ולתמיד, עם ממשלת העבר."

הרעיון החדש והפורה צמח מההכרה שכל צורה כלכלית חדשה מוכרחה להתלוות בצורה פוליטית חדשה של האורגניזם החברתי, ורק כך תוכל לקבל לקבל ביטוי מעשי. על כן, הסוציאליזם היה זקוק לצורת ביטוי פוליטית חדשה גם כן, דרכה יוכל להפוך למציאות ממשית, והם חשבו שהם מצאו את הצורה הזו במערכת מועצות העובדים. העובדים בארצות הלטיניות, בהן האינטרנציונל מצא את תמיכתו העקרונית, התפתחה תנועתם על בסיס ארגוני מאבק כלכלי וקבוצות תעמולה סוציאליסטיות ופעלה ברוח החלטת באזל.

משהכירו במדינה כסוכן פוליטי ומגן של המעמדות השליטים, לא חתרו כלל לכיבוש כוח פוליטי, אלא למען הפלת הממשלה וכל צורה של כוח פוליטי, בהם ראו בחוש וודאי את התנאי המקדים הנחוץ לכל עריצות ולכל עושק. על כן הם לא בחרו לחקות את המעמדות הבורגנים ולהקים מפלגה פוליטית, ובכך להכין את הדרך למעמד חדש של פוליטיקאים מקצועיים שמטרתם היא כיבוש כוח השליטה. הם הבינו שיחד עם מונופול הקניין, מונופול הכוח מוכרח להיחרב גם כן, למען הגעה לשינוי צורה גמור של החיים החברתיים. כהמשך להכרתם שעבר יומו של שלטון אדם על אדם, הם ביקשו להכיר לעצמם את ההנהגה של הדברים. כך הניחו כנגד המפלגות הפוליטיות הממשלתיות את המדיניות הכלכלית של העובדים. הם הבינו שארגון מחדש של החברה על בסיס תבנית סוציאליסטית מוכרח להתבצע בענפים השונים של התעשייה ובמחלקות הייצור החקלאיות; מתוך הבנה זו נולד רעיון מערכת מועצות העובדים. זה היה אותו הרעיון שעורר השראה בחלקים גדולים של הפועלים והאיכרים הרוסים בפרוץ המהפכה, על אף שהרעיון לא דובר בצורה כה ברורה ושיטתית ברוסיה כפי שדובר באזורים של האינטרנציונל הראשון. תחת הצאריזם העובדים הרוסים חסרו את ההבנה האינטלקטואלית של רעיון הבסיס למערכת המועצות, משמע שיקום סוציאליסטי של החברה בידי היצרנים עצמם. הרעיון לשלב את השניים באמצעות כוח יכול להוביל רק לאותה בירוקרטיה חסרת נשמה שהייתה כה הרסנית עבור המהפכה הרוסית. מערכת המועצות לא מובילה לדיקטטורה, מכיוון שהיא נובעת מהנחות בסיס שונות לגמרי. בתוכן מגולם הרצון מלמטה, האנרגיה היצירתית של ההמונים העמלים. בדיקטטורה, לעומת זאת, קיימת רק כפיה עקרה מלמעלה, שאינה סובלת כל פעילות יצירתית ודורשת צייתנות עיוורת כחוק בל יעבר. השתיים לא יכולות להתקיים יחדיו. ברוסיה הדיקטטורה הסתברה כמנצחת. לכן אין בה סובייטים יותר. כל שנותר מהם הוא השם וקריקטורה מבעיתה של המשמעות המקורית שלו.

מערכת המועצות של העובדים מכילה חלק גדול מהצורות הכלכליות המשומשות בידי הסוציאליזם הבונה על פי ההסכם של עצמו שפועל ומפיק כדי לפגוש את כל הדרישות הטבעיות. זו הייתה התוצאה הישירה של ההתפתחות הפורה של רעיונות הצומחים מתנועת העבודה הסוציאליסטית. הרעיון המסוים הזה עלה מהמאמץ לספק בסיס מוצק להפנמה של הסוציאליזם. הבסיס הזה נראה

טמון בשימוש הבונה של כל בן אנוש יעיל. אך דיקטטורה היא נחלה מהחברה הבורגנית. הזרז המסורתי של היעקוביניזם, שנגרר לתנועה הפרולטרית על ידי הקרואים בבפיסטים (עוקבי פרנסואה נואל בבף), ולאחר מכן הועפל בידי מארקס ועוקביו. רעיון מערך המועצות צמח בהקשר משפחתי עם הסוציאליזם ואין להעלותו על הדעת בלעדיו; לדיקטטורה, לעומת זאת, אין כל דבר משותף עם סוציאליזם, ובמקרה הטוב ביותר היא תביא לקפיטליזם המדיני השומם ביותר.

דיקטטורה היא צורה מוחלטת של כוח מדינתי; היא המצב של מדינה במצור. כמו כל החסידים האחרים של רעיון המדינה, כך גם החסידים של הדיקטטורה ממשיכים מהנחת הבסיס שכל התקדמות כביכול וכל צורך זמני מוכרחים להיכפות על האנשים מלמעלה. ההנחה הזו לבדה הופכת את הדיקטטורה למכשול לכל מהפכה חברתית, שביטויה הראוי הוא היוזמה החופשית והפעילות הבונה של האנשים. דיקטטורה היא השלילה של התפחות אורגנית, של בניה טבעית מלמטה למעלה, היא ההצהרה על הבעלות על האנשים העמלים, פטרונות הנכפית על ההמונים בידי מיעוט זעיר. גם אם תומכיה מונעים בידי הכוונות הטובות ביותר, היגיון הברזל של העובדות תמיד יוביל אותם למחנה הרודנות הקיצונית ביותר. רוסיה סיפקה לנו את הדוגמה המאלפת ביותר לכך. וההתיימרות שמה שקרוי דיקטטורה של הפועלים היא משהו שונה, מכיוון שכאן מדובר בדיקטטורה של מעמד, לא בדיקטטורה של אינדיבידואלים, לא מתעתעת בשום מבקר רציני; זהו רק תרגיל מתוחכם לשטות בפתאים. דיקטטורה של מעמד לגמרי לא עולה על הדעת, מאחר שתמיד תהיה מעורבת רק הדיקטטורה של מפלגה מסוימת שלוקחת על עצמה לדבר בשמו של המעמד, בדיוק כפי שהבורגנים הצדיקו הליכים רודניים בשמם של האנשים.

רעיון מערכת מועצות העובדים היה המיגור המעשי של רעיון המדינה בכללותו; הוא עומד, לפיכך, ביריבות כנה לכל צורה של דיקטטורה, שתמיד מחזיקה בדעתה את ההתפתחות הגבוהה ביותר של כוח המדינה. חלוצי הרעיון באינטרנציונל הראשון הכירו בכך ששוויון כלכלי ללא חירות פוליטית או חברתית אינו עולה על הדעת; מהסיבה הזאת הם היו משוכנעים היטב שחיסול כל מוסדות הכוח הפוליטי מוכרח להיות המשימה הראשונה של המהפכה החברתית, בכדי להפוך כל צורה חדשה של ניצול לבלתי אפשרית. הם האמינו שהאינטרנציונל של העובדים נועד באופן הדרגתי לאסוף את כל העובדים היצרניים לשורותיו, ובזמן המתאים לחסל את הרודנות הכלכלית של המעמדות בעלי הקניין, ותוך כדי כך את כל המוסדות הפוליטיים הכופים של המדינה הקפיטליסטית, ולהחליף את אלו בסדר חדש של הדברים. היו משוכנעים בזאת כל המדורים החירותניים של האינטרנציונל. באקונין ביטא זאת במילים הבאות:

"מאחר שארגון האינטרנציונל שם כמטרתו, לא את הגדרת מדינות חדשות או רודנים חלופיים, אלא את ההרס השורשי של כל ריבונות נפרדת, הוא מוכרח להחזיק באופי שונה מהותית מארגון המדינה. עצם הרמה שבה האחרון הוא סמכותני, מלאכותי ואלים, זר ועוין להתפתחות הטבעית של תחומי העניין והאינסטינקטים של האנשים, באותה הרמה המדוברת מוכרח ארגון האינטרנציונל להיות חופשי, טבעי ותואם בכל דבר ועניין לאינטרסים והאינסטינקטים המדוברים. אך מהו הארגון הטבעי של ההמונים? הוא אחד המבוסס על העיסוקים השונים של חיי היומיום הממשיים שלהם, על מגוון סוגי העבודות שלהם, ארגון בהתאם למשלח היד שלהם, ארגונים מקצועיים. כאשר כל התעשיות, כולל הענפים השונים של החקלאות, מיוצגים באינטרנציונל, הארגון שלו, הארגון של כל המוני האנשים יהיה מוגמר."

מקו מחשבה זה עלה כמו כן הרעיון להציב כנגד הפרלמנטים הבורגנים תאי עובדים, שהגיע משורות האינטרנציונליסטים הבלגיים. תאי עובדים אלה נועדו לייצג את העובדים המאורגנים של כל מקצוע ותעשייה, ולעסוק בכל השאלות הנוגעות לכלכלה חברתית ולארגון כלכלי על בסיס סוציאליסטי, במטרה להתכונן באופן מעשי להשתלטות העובדים המאורגנים על אמצעי הייצור, וברוח זו לתרום לאימון האינטלקטואלי של היצרנים. בנוסף גופים אלה נועדו להעביר ביקורת מנקודת מבט העובדים על כל השאלות שהיה בהם עניין לעובדים העולות בפרלמנטים הבורגנים, בכדי להשוות את המדיניות של החברה הבורגנית עם השקפותיהם של העובדים. מקס נטלאו חשף לציבור בספרו, Der Anarchismus von Proudhon zu Kropotkin, כתב גנוז מאחד מכתבי היד של באקונין שהצביע בחוזקה על השקפות בקונין בשאלה זו:

"...כל הלמידה המעשית והחיונית הזו של המדע החברתי על ידי העובדים עצמם במדורים המקצועיים שלהם ובתאים הללו תוליד, וכבר הולידה בתוכם, את השכנוע האחיד, המחושב היטב, הניתן להוכחה תאורטית ופרקטית, בכך שהשחרור הרציני, הסופי והמוחלט של העובדים אפשרי רק בתנאי אחד, בהפקעה של ההון, כלומר, של חומרי הגלם וכל כלי העבודה, בכלל זה אדמות, על ידי כלל גוף העובדים.

...הארגון של המדורים המקצועיים, ההסתדרות שלהם באינטרנציונל, והייצוג שלהם על ידי תאי העובדים, לא רק יוצרים אקדמיה גדולה, בה העובדים של האינטרנציונל משלבים תאוריה ומעשה, יכולים ומוכרחים ללמוד מדע כלכלי, הם גם נושאים בתוכם את הנבטים החיים של הסדר החברתי החדש, אשר יחליף את העולם הבורגני. הם יוצרים לא רק את הרעיונות אלא גם את העובדות של העתיד עצמו..."

רעיונות אלו היו בזמן ההוא מופרחים במדורי האינטרנציונל בבלגיה, הולנד, הז'ורה השווייצרית, צרפת וספרד, ונתנו לסוציאליזם של ברית העובדים הגדולה אופי ייחודי, אשר עם התפתחותן של מפלגות עבודה פוליטיות באירופה הפך למשך זמן ניכר לכמעט שכוח לגמרי, ורק בספרד מעולם לא תש כוחו להצליח בהמרות, כפי שהמאורעות האחרונים בארץ זו מראים בכזו בהירות.

הם מצאו סנגורים פעילים באנשים כגון ג'יימס גיום, אדהמר שוויצגבל, יוג'ין וורלין, לואיס פינדי, סזאר דה פאפה, יוג'ין הינס, הקטור דניס, גיום דה גריף, ויקטור ארנולד, ר. פרגה פייסר, ג'. סנטיניון, אנסלמו לורנזו, והמוזכרים כאן הם רק השמות המוכרים ביותר, כולם אישים של מוניטין מצוין באינטרנציונל. למעשה כלל ההתפתחות האינטלקטואלית של האינטרנציונל נרשמת לזכות ההתלהבות של הגורמים החירותניים הללו בתוכו, ולא קיבלה שום מנוף מהסיעות הסוציאליסטיות המדיניות בגרמניה ובשוויץ או מההתאגדות המקצועית הטהורה באנגליה.

כל עוד האינטרנציונל רדף את הקווים הכלליים הללו, ולכל השאר את זכות ההחלטה של הפדרציות הנפרדות, כפי שנקבע בחוקתו, צבר השפעה שהעובדים המאורגנים לא עמדו בפניה. אולם הדבר השתנה בבת אחת כאשר מארקס ואנגלס החלו להשתמש במעמדם במועצה הכללית של לונדון לחייב את הפדרציות הלאומיות הנפרדות לפעולה פרלמנטרית. זה ארע לראשונה בוועידת לונדון המצערת של 1871. ההתנהגות הזו הייתה הפרה חדה לא רק של הרוח אלא גם של חוקת האינטרנציונל, על אחת כמה וכמה מפני שהשאלה מעולם לא הובאה קודם בפני קונגרס לדיון.

זמן קצר לאחר וועידת לונדון פדרציית ז'ורה פרסמה את המכתב-החוזר ההיסטורי של סונביליייה, שמחה במילים נחושות וחד משמעיות על החוצפה היהירה של המועצה הכללית של לונדון. אך הקונגרס בהאג ב-1872, בו נוצר רוב מלאכותי באמצעות שימוש בשיטות המלוכלכות והבזויות ביותר, הכתיר את עבודת הפיכת האינטרנציונל למכונת בחירות שהחלה ועידת לונדון. במטרה למנוע כל אי הבנה הבלנקיסט, אדוארד וואילנט, בטיעונו להחלטה המוצעת בידי המועצה הכללית המסנגרת על כיבוש כוח פוליטי על ידי מעמד הפועלים, הסביר ש" ככל שהחלטה זו תמהר להיות מאומצת על ידי הקונגרס וכך משולבת בכתבי-הקודש של האינטרנציונל, זו תהיה חובתו של כל חבר לעקוב אחריה תחת עונש הגירוש." על ידי זאת מארקס ועוקביו עוררו ישירות לקרע הפתוח באינטרנציונל עם כל השלכותיו ההרסניות להתפתחות תנועת העבודה, ופתחו רשמית את תקופת הפוליטיקה הפרלמנטרית שבאופן טבעי הובילה לקיפאון אינטלקטואלי וניוון מוסרי בתנועה הסוציאליסטית אותם אנו יכולים לראות כיום ברוב הארצות.

זמן קצר אחרי קונגרס האג הנציגים של הפדרציה החשובה והנמרצת ביותר של האינטרנציונל נפגשו בקונגרס האנטי-סמכותני בסנט אימייר, שהצהיר על כל ההחלטות שאומצו בהאג כריקות ובטלות. מאז ואילך מתוארך השסע במחנה הסוציאליסטי בין הסנגורים של פעולה מהפכנית ישירה לבין הדוברים למען הפוליטיקה הפרלמנטרית, שעם חלוף הזמן התרחב בהתמדה ובאופן יותר בלתי ניתן לגישור. מארקס ובקונין היו רק המייצגים הבולטים של הסיעות המתנגדות במאבק זה בין שתי תפיסות מנוגדות של היסודות העקרוניים של הסוציאליזם.

אולם זו תהיה טעות גדולה לנסות להסביר את המאבק הזה רק כקונפליקט בין שני אישים; זו הייתה היריבות בין שתי מערכות רעיוניות שנתנו למאבק הזה את משמעותו האמיתית, ועדיין נותנות לו כיום. מארקס ואנגלס נתנו אופי כה אישי וזדוני להחלטה שהיתה אסון. באינטרנציונל היה מקום לכל סיעה, ודיון מתמשך על ההשקפות השונות יכל רק לתרום להבהרתה. אך המאמץ להפוך את כל האסכולות של המחשבה לכפופות לאסכולה אחת מסוימת, אחת אשר, יתר על כן, ייצגה רק מיעוט קטן באינטרנציונל, יכל אך להוביל לפילוג ולשקיעה של ברית העובדים הגדולה, יכל אך להרוס את הזרעים המבטיחים שהייתה בהם חשיבות כה גדולה לתנועת העבודה בכל ארץ.

מלחמת צרפת-פרוסיה, מפניה מוקד התנועה הסוציאליסטית הועבר לגרמניה, שלעובדיה לא היו לא מסורות של מהפכנות ולא הניסיון העשיר שהחזיקו בו סוציאליסטים מהמדינות שממערב, תרמה לשקיעה זו. המפלה של הקומונה הפריזאית והריאקציה ההתחלתית בפריז, אשר תוך מספר שנים התפשטה על פני ספרד ואיטליה גם כן, דחפו את הרעיון הפורה של מערכת מועצות העובדים הרחק

אל מאחורי הקלעים. סיעות האינטרנציונל במדינות אלו במשך זמן רב הצליחו לשאת רק קיום מחתרתי, והיו מחויבות לרכז את כל כוחן בהדיפת הריאקציה. רק עם התעוררות הסינדיקליזם המהפכני בצרפת הרעיונות היצירתיים של האינטרנציונל הראשון חולצו מתהום הנשיה, החיו מחדש את תנועת העבודה הסוציאליסטית.

היעדים של אנרכו-סינדיקליזם

אנרכו-סינדיקליזם לעומת סוציאליזם פוליטי; מפלגות פוליטיות ואיגודי עובדים; ביזור כנגד ריכוזיות; גרמניה וספרד; התארגנות\ארגון האנרכו-סינדיקליזם; קוצר היד של מפלגות פוליטיות בשיקום חברתי; הC.N.T בספרד: מטרותיו ושיטותיו; עבודתם הבונה של סינדיקטי עובדי וקולקטיבי איכרים בספרד; אנרכו סינדיקליזם ופוליטיקה לאומית; בעיות של זמננו.

אנרכו-סינדיקליזם מודרני הוא המשכן הישיר של השאיפות החברתיות ההן שתפסו צורה בחיק האינטרנציונל הראשון ושהובנו היטב ובחוזקה על ידי הפלג החירותני של ברית העובדים הגדולה. ייצוגיו הנוכחיים הם הפדרציות בארצות השונות של העמותה הבינלאומית המחודשת של העובדים-בשכר של שנת 1922, שהמשמעותית שבהן היא פדרציית העבודה העוצמתית (Confederación Nacional del Trabajo) בספרד. הנחות הבסיס התאורטיות שלה התבססו על עקרונות הסוציאליזם החירותני או האנרכיסטי, כאשר צורת ההתארגנות שלה שאולה ברובה מהסינדיקליזם המהפכני, שבשנים שבין 1900 ל-1910 עברה שיפור ניכר, בייחוד בצרפת. היא עומדת בניגוד ישיר לסוציאליזם הפוליטי של ימינו, המיוצג באמצעות מפלגות העבודה הפרלמנטריות במדינות השונות. בעוד שבזמן האינטרנציונל הראשון בקושי הניצנים הראשונים של מפלגות אלו התקיימו בגרמניה, צרפת ושוויץ, כיום אנו במצב לאמוד את תוצאות פעילותם למען הסוציאליזם ולמען תנועת העבודה לאחר יותר משישים שנים של פעילות בכל המדינות.

ההשתתפות בפוליטיקה של המדינה הבורגנית לא קירבה את תנועת העבודה אף לא בחוט-השערה קרוב יותר לסוציאליזם, אלא, הודות לדרך פעולה זו, הסוציאליזם כמעט שהתרסק לגמרי ונדחק לשוליים. הפתגם העתיק: "מי שאוכל את האפיפיור, מת ממנו," הסתבר כנכון במובן הנוכחי גם כן; מי שאוכל מהמדינה נהרס על ידה. ההשתתפות בפוליטיקה הפרלמנטרית השפיעה על תנועת העבודה הסוציאליסטית כמו רעל בוגדני. היא הרסה את האמונה בצורך בפעילות סוציאליסטית בונה, וגרוע מכל, את הדחף לעזרה עצמית, באמצעות הדבקת האנשים באשליה ההרסנית שהישועה תמיד באה מלמעלה.

כך במקום הסוציאליזם היצירתי של האינטרנציונל הישן, התפתח סוג של תוצר חלופי שאין בו שום דבר במשותף עם סוציאליזם אמיתי מלבד השם. הסוציאליזם איבד בהתמדה את אופיו כרעיון תרבותי, שהיה בו כדי להכין את האנשים לפירוק המדינה הקפיטליסטית, ולכן לא יכל להרשות לעצמו להיעצר בידי הגבולות המלאכותיים של מדינות הלאום. במוחות המנהיגים של הפאזה החדשה של התנועה הסוציאליסטית האינטרסים של מדינת הלאום התערבבו יותר ויותר עם הלכאורה-מטרות של מפלגתם, עד שלבסוף הם הפכו לבלתי כשירים לאפיון כל גבולות מוגדרים בינם לסביבתם. כך שבאופן בלתי נמנע תנועת העבודה הוכללה בציוד של המדינה הלאומית ושיחזרה לה את שיווי המשקל שזו למעשה כבר איבדה.

תהיה זו טעות למצוא בנסיגה-אחורה הזו בגידה בינלאומית של המנהיגים, כפי שנעשה לעיתים כה קרובות. האמת היא שיש לנו כאן עסק עם היטמעות הדרגתית לצורות מחשבה של חברה קפיטליסטית, שהיא התנאי של הפעילות הפוליטית של מפלגות העבודה של ימינו, ואשר בהכרח משפיעה על הגישה האינטלקטואלית של מנהיגיהן הפוליטיים. המפלגות ההן, מרגע שיצאו לכבוש כוח פוליטי תחת דגל הסוציאליזם ראו את עצמם נאלצים בידי חוק הברזל של התנאים להקריב את השקפותיהם הסוציאליסטיות טיפין טיפין למדיניות הלאומית של המדינה. הם הפכו, בלי שרוב אוהדיהם הבחינו בכך, לכליאי ברק פוליטיים למען ביטחון הסדר החברתי הקפיטליסטי. הכוח הפוליטי שרצו לכבוש כבש לבסוף את הסוציאליזם שלהם עד שלא נשאר ממנו דבר.

הפרלמנטריזם, שבמהרה רכש עמדה שלטת במפלגות העבודה של הארצות השונות, פיתה המון מוחות בורגנים ופוליטיקאים תאבי קריירה לתוך המחנה הסוציאליסטי, וזה עזר לזרז את הריקבון

הפנימי של עקרונות סוציאליסטיים מקוריים. כך הסוציאליזם, במהלך הזמן, איבד את היוזמה היצירתית והפך לתנועת רפורמה רגילה שחסרה כל אלמנט של גדולה. אנשים היו שבעי רצון מההצלחה בקלפי, ולא העניקו עוד חשיבות כלשהי לבנייה החברתית ולחינוך הבונה של העובדים למען יעד זה. ההשלכות של ההזנחה הרת האסון הזו של הבעיות הרבות ביותר במשקלן, אחת החשיבויות המכריעות להגשמה של סוציאליזם, נחשפו בהיקפן המלא כאשר, לאחר מלחמת העולם, מצב מהפכני התפתח ברבות מארצות אירופה. ההתמוטטות של המערכת הישנה הניחה, במספר מדינות, בידיהם של הסוציאליסטים את הכוח ששיחרו לו במשך זמן כה רב והצביעו עליו כתנאי מקדים להתגשמות הסוציאליזם. ברוסיה תפיסת הכוח בידי האגף השמאלי של סוציאליזם מדיני בדמות הבולשביזם סלל את הדרך, לא לחברה סוציאליסטית, אלא לסוג פרימיטיבי ביותר של קפיטליזם מדיני בירוקרטי, ולחזרה לאבסולוטיות הפוליטית שכבר לפני זמן רב בוטלה ברוב הארצות בידי המהפכה הבורגנית. בגרמניה, למרות זאת, היכן שהאגף המתון בצורת הסוציאליזם הדמוקרטי צבר כוח, הסוציאליזם, בשנותיו הארוכות של טמיעה במשימות הפרלמנטריות החוזרניות, שקע כל כך שלא היה מסוגל יותר לשום פעולה יצירתית שהיא. אפילו עיתון בורגני דמוקרטי כמו פרנקפורטר צייטונג הרגיש מחוייב לאשר ש"ההיסטוריה של האנשים האירופאים מעולם לא ייצרה קודם לכן מהפכה שהיתה כה ענייה ברעיונות יצירתיים וכה חלשה באנרגיה מהפכנית."

אך זה לא היה הכל: לא רק שהסוציאליזם הפוליטי לא היה במעמד לקבל על עצמו כל סוג של מאמץ בונה בכיוון הסוציאליזם, הוא אפילו לא החזיק בחוזק המורלי להיאחז בהישגים של הדמוקרטיה והליברליזם הבורגניים, והביא להכנעה נטולת התנגדות של המדינה לפאשיזם, שריסק את כל תנועת העבודה לרסיסים במכה אחת. הוא הפך לכה שקוע במדינה הבורגנית עד שאיבד כל חוש של פעולה סוציאליסטית בונה וחש עצמו כבול לרוטינה העקרה של פוליטיקות פרקטיות יומיומיות כפי שעבד של מפרשיית משוטים היה כבול לספסלו.

אנרכו-סינדיקליזם מודרני הוא התגובה הישירה כנגד התפישות ושיטות הפעולה של הסוציאליזם הפוליטי, תגובה שאפילו לפני המלחמה כבר הופגנה בפרץ החזק של תנועת העבודה הסינדיקליסטית בצרפת, באיטליה ובארצות נוספות, שלא לדבר על ספרד, היכן שהרוב הגדול של העובדים המאורגנים תמיד נשאר נאמן לעקרונות של האינטרנציונל הראשון.

משמעות המושג "סינדיקט עובדים" בצרפת היה תחילה רק ארגון של איגוד מקצועי של יצרנים למען השיפור המיידי של מצבם הכלכלי והחברתי. אולם העלייה של הסינדיקליזם המהפכני נתנה למשמעות המקורית הזאת חשיבות רחבה ועמוקה בהרבה. בדיוק כפי שהמפלגה היא, כביכול, הארגון המאוחד למאמצים פוליטיים מוגדרים בתוך המדינה החוקתית המודרנית, וחותרת לשמר את הסדר הבורגני בצורה זו או אחרת, אז, בהתאם להשקפה הסינדיקליסטית, האיגוד המקצועי, הסינדיקט, הוא הארגון המאוחד של העובדים והוא מחזיק כמטרתו את הגנת האינטרסים של היצרנים בתוך החברה הקיימת ואת ההכנה והביצוע המעשי של שיקום החיים החברתיים לפי תבנית הסוציאליזם.

יש לו, לפיכך, ייעוד כפול:

1. להיות הארגון הלוחם של העובדים כנגד המעסיקים כדי לאכוף את דרישות העובדים למען אבטחת והעלאת רמת המחיה שלהם;

2. להוות בית מדרש לאימון האינטלקטואלי של העובדים כדי להפוך אותם למיודעים על הניהול הטכני של הייצור ושל חיים כלכליים באופן כללי, כך שכאשר תעלה סיטואציה מהפכנית הם יהיו מוכשרים לקחת את המנגנון הכלכלי-חברתי לידיהם ולעצבו מחדש לפי העקרונות הסוציאליסטיים.

אנרכו-סינדיקליסטים מחזיקים בדעה שמפלגות פוליטיות, אפילו כשהן נושאות שם סוציאליסטי, אינן מותאמות לביצוע אף אחת משתי המשימות. רק העובדה הבודדה שהעובדים, אפילו במדינות שבהן סוציאליזם פוליטי חלש על ארגונים עוצמתיים והחזיק במיליוני מצביעים מאחורי, לא היו מסוגלים מעולם לוותר על איגודים מקצועיים, מכיוון שחקיקה לא הציעה להם שום הגנה במאבקם למען לחם חוקם, מעידה על זאת. קרה לעיתים קרובות שבדיוק באזורים ההם של הארץ בהם המפלגות הסוציאליסטיות היו החזקות ביותר, המשכורות של העובדים ותנאי העבודה היו הנמוכות והגרועים ביותר. זה היה המקרה, למשל, במחוז התעשייתי הצפוני של צרפת, היכן שסוציאליסטים היו רוב במנהלי עיר רבים, ובסקסוניה ושילזיה, היכן שבמשך קיומה דמוקרטיה סוציאליסטית גרמנית הצליחה

להשיג תמיכה רחבה. ממשלות ופרלמנטים מחליטים לעיתים נדירות על רפורמות כלכליות או חברתיות ביוזמת עצמם, והיכן שזה קרה עד כה השיפורים כביכול תמיד נשארו אות מתה בפסולת העצומה של החוקים. כך הנסיונות הצנועים של הפרלמנט האנגלי בתקופה המוקדמת של התעשייה הגדולה, כאשר המחוקקים, מבוהלים מההשפעות הנוראיות של ניצול הילדים, הכריעו לבסוף בנוגע לשיפורים מסוימים של מה בכך, לא היוו השפעה במשך זמן ממושך. מצד אחד הם .... חוסר ההבנה של העובדים עצמם, מן הצד השני הם חובלו בחוזקה על ידי המעסיקים. זה היה בדיוק אותו הדבר עם החוק הנודע שהממשלה האיטלקית חוקקה באמצע שנות ה90 (של המאה ה-18) במטרה לאסור על נשים שנאלצו לעמול במכרות הגופרית בסיציליה לקחת את ילדיהן איתן לתוך הבורות. גם חוק זה נותר אות מתה, מפני שהנשים האומללות הללו השתכרו כה גרוע שנאלצו להפר את החוק. רק זמן ניכר לאחר מכן, כשנשים עובדות אלה הצליחו להסתדר, וכך להעלות את תנאי החיים שלה, הרעה נעלמה מעצמה.

אולם אפילו ההכשר החוקי של רפורמה לא מבטיח את קביעותו אלא אם כן קיימים מחוץ לפרלמנט המונים לוחמניים שמוכנים להגן עליו כנגד כל התקפה. כך בעלי המפעל האנגלים, על אף החקיקה של חוק עשר-השעות ב-1848, זמן קצר לאחר מכן הסתייעו במשבר תעשייתי כדי לאלץ עובדים לעמול במשך אחת-עשרה או אפילו שתים-עשרה שעות. כשמפקחי מפעלים נקטו בהליכים חוקיים כנגד מעסיקים אינדיבידואליים בנוגע לדבר, המואשמים לא רק זוכו, אלא שהממשלה אף רמזה למפקחים שאל להם להתעקש על החוק היבש, כך שהעובדים היו חייבים, אחרי שהתנאים הכלכליים השתקמו במקצת, לנהל את המאבק למען יום עבודה בן עשר-השעות שוב מההתחלה על בסיס המשאבים של עצמם. בין השיפורים הכלכליים הבודדים שמהפכת אוקטובר של 1918 הביאה לעובדים הגרמנים, יום העבודה בן שמונה-השעות היה החשוב ביותר. אך הוא נחטף בחזרה מהעובדים על ידי המעסיקים ברוב התעשיות, חרף העובדה שהוא נרשם בחוקה ומעוגן חוקית למעשה בחוקת וויימאר.

אך אם מפלגות פוליטיות לחלוטין חסרות יכולת להוסיף את התרומה הקלה ביותר לשיפור תנאי המחיה של העובדים בחברה הנוכחית, הן בהרבה פחות מסוגלות לשאת את ההגשמה האורגנית של קהילה סוציאליסטית או אפילו לסלול את הדרך לכך, מכיוון שהן חסרות לגמרי מכל צורך פרקטי להישג שכזה. רוסיה וגרמניה העניקו דוגמה מספקת לכך.

חוד החנית של תנועת העבודה הוא, לפיכך, לא המפלגה הפוליטית אלא האיגוד המקצועי, המוקשך על ידי הלחימה היומיומית והחדור ברוח סוציאליסטית. רק בתחום הכלכלה העובדים מסוגלים להציג את הכוח החברתי המלא שלהם, מאחר שזו היא פעילותם כיצרנים שמחזיקה את כל המבנה החברתי, ומבטיחה את התקיימות החברה כולה. בכל שדה אחר הם נלחמים על קרקע זרה ומבזבזים את כוחם במאבקים חסרי תקווה שמביאים אותם אף לא בקורטוב קרוב יותר ליעד חפצם. בשדה הפוליטיקה הפרלמנטרית העובד הוא כמו הענק אנתאוס מהאגדה היוונית, אותו הרקולס היה מסוגל לחנוק באוויר אחרי שהרים את כפות רגליו מהארץ שהיתה אמו. רק כשהמפיק והיוצר של השפע החברתי מתוודע לחוזקו; באיחוד סולידרי עם רעיו הוא יוצר באיגוד המקצועי את הפלנגה הבלתי מנוצחת שיכולה לעמוד בפני כל מתקפה, אם היא משולהבת ברוח של חופש ופועלת על פי האידיאל של צדק חברתי.

עבור האנרכו-סינדיקליסטים האיגוד המקצועי בשום אופן אינו תופעה חולפת הקשורה להתקיימות של החברה הקפיטליסטית, הוא זרע הכלכלה הסוציאליסטית של העתיד, בית הספר היסודי של סוציאליזם בכלל. כל מבנה חברתי חדש יוצר לעצמו איברים בגוף של האורגניזם הישן. ללא ההקדמה הזו כל התפתחות חברתית לא ניתנת להעלאה על הדעת. אפילו מהפכה יכולה רק לפתח ולהנביט את הזרעים הקיימים משכבר שהגיעו לתודעת האנשים; היא אינה יכולה ליצור בעצמה את הזרעים הללו או ליצור עולמות חדשים מתוך הריק. לכן יש לנו עניין לזרוע את הזרעים הללו כאשר עדיין ישנו זמן ולהביא אותם להתפתחות החזקה ביותר שיש באפשרותנו, כדי להפוך את ביאת המהפכה החברתית לפשוטה יותר ולהבטיח את קביעותה.

כל העבודה המחנכת של האנרכו-סינדיקליסטים מכוונת למטרה הזו. חינוך לסוציאליזם לא אומר עבורם תעמולת קמפיינים תפלה ומה שמכונה "הפוליטיקה של היום", אלא המאמץ להבהיר לעובדים את הקשרים המהותיים בקרב הבעיות החברתיות, באמצעות הנחיה טכנית ופיתוח היכולות הניהוליות שלהם, להכנתם לתפקידם כמעצבים מחדש של החיים הכלכליים, ולתת להם את הביטחון המורלי הדרוש לביצוע משימתם. אף גוף חברתי לא מותאם טוב יותר למטרה זו מלבד הארגונים הכלכליים הלוחמים של העובדים; הוא נותן כיוון מוגדר לפעילויותיהם החברתיות, מקשיח את עמידותם במאבק המיידי לצרכי חייהם והגנת זכויות האדם שלהם. המלחמה הבלתי פוסקת הזו עם

תומכי המערכת הנוכחית מפתח באותו הזמן את הרעיון האתי בלעדיו כל שינוי צורה חברתי הוא בלתי אפשרי: סולידריות חיונית עם שותפיהם לגורל ואחריות מוסרית לפעולות עצמם.

רק מפני שעבודת החינוך של האנרכו-סינדיקליסטים מכוונת ישירות כלפי פיתוח עצמאות המחשבה והפעולה, הם המתנגדים הגלויים של המגמות הריכוזיות אשר כה אופייניות למפלגות העבודה הפוליטיות. אך ריכוזיות, שארגון מלאכותי מלמעלה למטה שמוסר את ענייני כולם כגוש למיעוט קטן, תמיד מאופיין בשגרה רשמית תפלה; וזה מרסק את ההחלטיות האינדיבידואלית, משמיד כל יוזמה אישית על ידי משמעת חסרת חיות והקשיה בירוקרטית, ולא מאפשר כל פעולה עצמאית. הארגון של האנרכו-סינדיקליזם מבוסס על עקרונות של פדרליזם, על חבירה חופשית מלמטה למעלה, מניח את הזכות להחלטה-העצמית של כל חבר מעל כל דבר אחר ומכיר רק בהסכם הטבעי של הכלל על בסיס אינטרסים דומים ותפישות משותפות.

באופן תכוף נטען כנגד פדרליזם שהוא מפלג את הכוחות ומפורר את החוזק של ההתנגדות המאורגנת, באופן מאוד משמעותי, היה זה רק בגלל הייצוג של מפלגות העבודה הפוליטיות ושל האיגודים המקצועיים שתחת השפעתם שהמשיכו לחזור על טיעון זה עד סחרחורת. אך גם כאן, עובדות החיים דיברו בבהירות רבה יותר מכל תאוריה. לא הייתה שום מדינה בעולם בה כלל תנועת העבודה הייתה כה ריכוזית ושיטת הארגון התפתחה לשלמות כה קיצונית כמו בגרמניה לפני עליית היטלר לשלטון. מערך בירוקרטי עוצמתי כיסה את כל המדינה וקבע כל ביטוי פוליטי וכלכלי של העובדים המאורגנים. בבחירות האחרונות ביותר המפלגות של הסוציאל דמוקרטים והקומוניסטים החזיקו יחדיו ביותר משנים-עשר מיליון מצביעים למועמדיהם. אך אחרי שהיטלר צבר כוח, שישה מיליון עובדים מאורגנים לא נקפו אצבע כדי למנוע את הקטסטרופה שדחפה את גרמניה לתהום, ואשר תוך חודשים ספורים ריסקה את הארגון שלהם לרסיסים.

אולם בספרד, היכן שהאנרכו-סינדיקליזם שימר את אחיזתו בקרב העובדים המאורגנים מהימים של האינטרנציונל הראשון, ובאמצעות תעמולה חירותנית בלתי נלאית ולחימה חדה אימנו אותם להתנגדות, היה זה הC.N.T העוצמתי אשר על ידי התעוזה של פעילותו סיכלו את התוכניות של פרנקו ועוזריו הרבים מבית ומחו"ל, ובאמצעות דוגמתו רבת הגבורה דירבן את העובדים והאיכרים הספרדים למאבק נגד הפאשיזם – עובדה שפרנקו בעצמו נאלץ להכיר בה. ללא ההתנגדות רבת הגבורה של איגודי העבודה האנרכו-סינדיקליסטים, הריאקציה הפאשיסטית הייתה משתלטת על כל הארץ תוך מספר שבועות.

כאשר משווים את שיטות הפעולה של הארגון המבוזר של הC.N.T עם המכונה הריכוזית שפועלי גרמניה בנו עבור עצמם, אפשר להיות מופתע מהפשטות של הביזור. בסינדיקטים הקטנים ביותר כל משימה למען הארגון בוצעה באופן התנדבותי. בבריתות הגדולות יותר, היכן שבאופן טבעי ייסוד תפקידי נציגות רשמיים היה הכרחי, הללו נבחרו למשך שנה אחת בלבד וקיבלו את אותו השכר שקיבלו העובדים בתחום עיסוקם. אפילו המזכיר הכללי של הC.N.T לא יצא מכלל זה. זוהי מסורת ישנה שנשמרה בספרד מאז ימי האינטרנציונל. צורת ארגון פשוטה זו לא רק השביעה את רצונם של העובדים הספרדים כדי להפוך את הC.N.T ליחידה לוחמת מן השורה הראשונה, היא גם איבטחה אותם כנגד כל משטר בירוקרטי בשורותיהם שלהם ועזרה להם להפגין את הרוח הבלתי נלאית של הסולידריות והלוחמנות העקשנית שכה מאפיינת את הארגון הזה, שאין לפגוש בה בשום ארץ אחרת.

בעבור המדינה ריכוזיות היא הצורה הראויה של ארגון, מכיוון שהיא שואפת אל האחידות הרבה האפשרית בחיים החברתיים למטרת שימור שיווי המשקל הפוליטי והחברתי. אך בעבור תנועה שעצם קיומה תלוי בפעולה עירנית בכל רגע נתון ובעצמאות המחשבה והפעולה של תומכיה, ריכוזיות יכלה להיות קללה, על ידי החלשת כוח החלטתה ועצירה שיטתית של כל פעולה מיידית. אם לדוגמה, כפי שקרה בגרמניה, על כל שביתה כללית היה קודם להיות מאושרת על ידי הCentral, שנמצא פעמים רבות במרחק של מאות קילומטרים ושבדרך כלל לא היה בעמדה להעביר ביקורת נכונה על התנאים המקומיים, אין להתפלא שהאינרציה של מנגנון הארגון הופך מתקפה מהירה לבלתי אפשרית למדי, ומתוך כך עולה מצד עניינים בו הקבוצות הנמרצות והערניות אינטלקטואלית לא משרתות יותר כדגם לאקטיביות-פחות, אלא נידונות בכך לחוסר פעילות, מביאות באופן בלתי נמנע את כלל הארגון לקיפאון. ארגון הוא, אחרי הכל, רק אמצעי ליעד. כאשר הוא הופך ליעד בפני עצמו, הוא מחסל את הרוח ואת היוזמה החיונית של חבריו ונוטע את השלטון של המיעוט אשר כה אופייני לכל הבירוקרטיות.

אנרכו-סינדיקליסטים הם, לפיכך, מחזיקים בדעה שעל ארגון איגוד מקצועי להחזיק באופי שמאפשר לעובדים את האפשרות להשגת המירב במאבקם נגד המעסיקים, ובאותו הזמן לצייד אותם בבסיס ממנו יוכלו במצב מהפכני להמשיך בעיצוב החיים הכלכליים והחברתיים.

הארגון שלהם בנוי בהתאם לעקרונות הבאים: העובדים בכל מיקום מצטרפים לאיגודים הנוגעים להם, והללו לא נתונים לווטו של אף Central, אלא נהנים מהזכות המלאה להחלטה עצמית. האיגודים המקצועיים של עיר או מחוז כפרי שלובים במה שקרוי קרטל עבודה. קרטלי העבודה מהווים את המרכזים לתעמולה מקומית ולחינוך; הם מלחימים את העובדים יחד כמעמד ומונעים עלייה של כל רוח סיעתית צרת-מוחין. בעתות צרה מקומיות של עובדים הם מתארגנים לשיתוף פעולה סולידרי של כלל הגוף של העובדים המאורגנים תוך שימוש בכל סוכנות אפשרית תחת הנסיבות. כל קרטלי העבודה מקובצים בהתאם למחוזות והאזורים ליצירת פדרציה לאומית של קרטלי עבודה, אשר משמרים את הקשר הקבוע בין הגופים המקומיים, מארגנים תיקון חופשי של העבודה הפרודוקטיבית של חברי הארגונים השונים בקווי הקואופרטיבים, דואגים לתאום הנחוץ בעבודת החינוך, בה הקרטלים החזקים יותר יצטרכו לבוא לעזרת החלשים יותר, ובאופן כללי לתמוך בקבוצות המקומיות בייעוץ והנחיה.

יתר על כן, כל איגוד מקצועי קשור באופן מבוזר עם כל הארגונים באותו המקצוע בכל הארץ, ואלו בתורם עם כל המקצועות הקשורים, כך שכולם שלובים בברית תעשייתית כללית. זו משימתן של בריתות אלו לארגן את הפעילות הקואופרטיבית של הקבוצות המקומיות, לנהל שביתות סולידריות היכן שעולה הצורך, ולפגוש את כל הדרישות של המאבק היומיומי בין ההון לעובדים. כך הפדרציה של קרטלי העובדים והפדרציה של הבריתות התעשייתיות מהוות את שתי הקורות עליהן כל חייהם של הארגונים המקצועיים נשענים.

צורה כזו של ארגון לא רק מעניקה לעובדים כל הזדמנות לפעולה ישירה במאבק למען לחם חוקם, היא גם מספקת להבא את ההכנה המוקדמת ליישום הארגון-מחדש של החיים החברתיים על בסיס תוכנית סוציאליסטית בכוחות עצמם וללא התערבות חיצונית, במקרה של משבר מהפכני. אנרכו-סינדיקליסטים משוכנעים שסדר כלכלי סוציאליסטי לא יכול להיווצר על ידי הפסיקות והחקיקות של ממשלה, אלא רק בעזרת כפיהם ומוחותיהם בכל ענף ייחודי של ייצור; זאת, דרך ההשתלטות על הניהול של כל המפעלים על ידי היצרנים עצמם בצורה כזו שהקבוצות, המפעלים והענפים הנפרדים של התעשייה הם חברים עצמאיים של האורגניזם הכלכלי הכללי, וששממשיכה באופן שיטתי את הייצור וההפצה של המוצרים בהתאם לאינטרסים של הקהילה, על בסיס הסכמים הדדיים חופשיים.

במקרה כזה קרטלי העובדים ישתלטו על ההון החברתי הקיים בכל קהילה, יחשבו את צרכי תושבי המחוזות שלה, ויארגנו את הצריכה המקומית. דרך סוכנות הפדרציה הלאומית של קרטלי העובדים יהיה אפשרי לחשב את הדרישות הכוללות של הארץ ולסגל את עבודת הייצור בהתאם. מן הצד השני, זו תהיה משימתן של הבריתות התעשייתיות להשתלט על כל כלי הייצור, המכונות, חומרי הגלם, אמצעי תעבורה וכדומה, ולספק לקבוצות המייצרות הנפרדות את כל מה שהן זקוקות לו.

לסיכום: 1. ארגון המפעלים על ידי היצרנים עצמם וניהול העבודה באמצעות מועצות עובדים שנבחרו על ידם. 2. ארגון כלל הייצור של הארץ על ידי הבריתות התעשייתיות והחקלאיות.

3. ארגון הצריכה על ידי קרטלי העובדים.

מבחינה זו, גם, ניסיון מעשי העניק את הלקח הכי טוב. הוא הראה לנו שבעיות כלכליות, במובן הסוציאליסטי, לא יכולות להיפתר על ידי ממשלה, אפילו כאשר משמעות הממשלה היא דיקטטורת הפרולטריון המפורסמת. ברוסיה הדיקטטורית הבולשביקים עמדו חסרי אונים במשך כמעט שנתיים שלמות מול בעיותיה הכלכליות וניסו להסתיר את חוסר כושרם מאחורי שטף פסיקות ותקנות, מתוכם תשעים-ותשעה אחוזים נקברו בלשכות השונות. אם העולם יכל להיות משוחרר באמצעות פסיקות, מזמן כבר לא היו נותרות בעיות ברוסיה. בתאווה הקנאים שלו לשלטון, הבולשביזם האלים השמיד את הניצנים בעלי הערך הגדול ביותר של הסדר החברתי הסוציאליסטי, על ידי דיכוי הקואופרטיבים, הנחת האיגודים המקצועיים תחת שליטת המדינה, ושלילת הסובייטים מעצמאותם כמעט מההתחלה. קרופוטקין אמר בצדק במכתבו "מסר לפועלי הארצות המערב-אירופאיות":

"רוסיה הראתה לנו את הדרך שבה אסור לסוציאליזם להתגשם, למרות שההמון, המואס במשטר הישן, לא הביע שום התנגדות פעילה לניסויים של הממשלה החדשה. רעיון מועצות העובדים לבקרה של החיים הפוליטיים והכלכליים של הארץ מחזיק, בזכות עצמו, בחשיבות בלתי רגילה. . . אך כל עוד הארץ נשלטת על ידי דיקטטורה של מפלגה, מועצות העובדים והאיכרים מאבדות באופן טבעי את משמעותן. הן יורדות בדרגה לאותו התפקיד הפאסיבי שבאי הכוח של האחוזות נהגו לשחק בזמנן של המונרכיות המוחלטות. מועצת עובדים חדלה להיות יועצת חופשית ובעלת ערך כאשר לא קיימת שום עיתונות חופשית בארץ, כפי שקרה במקרה שלנו במשך שנתיים. גרוע מכך: מועצות העובדים והאיכרים מאבדות את כל משמעותן כאשר לא מתרחשת שום תעמולה לפני בחירתן, וכאשר בחירות עצמן מנוהלות תחת הלחץ של דיקטטורה מפלגתית. "ממשלה של מועצות" שכזו (ממשלה סובייטית) מועדת לצעד מוחלט אחורה ברגע שהמהפכה מתקדמת לכינון חברה חדשה על בסיס כלכלי חדש: היא הופכת ללא יותר מעיקרון מת על תשתית חדשה."

מהלך האירועים הוכיח את צדקת קרופוטקין בכל נקודה. רוסיה כיום רחוקה יותר מכל ארץ אחרת מסוציאליזם. דיקטטורה לא מובילה לשחרור כלכלי וחברתי של ההמונים העמלים, אלא לדיכוי אף של החופש הפעוט ביותר ולהתפתחות של רודנות בלתי מוגבלת שלא מכבדת שום זכות ודורכת על כל תחושה של כבוד אנושי. מה שהעובד הכלכלי הרוויח מבחינה כלכלית תחת משטר זה הוא את הצורה ההרסנית ביותר של ניצול אנושי, השאול מהשלב הקיצוני ביותר של הקפיטליזם, בצורת שיטת סטחאנוב, שמעלה את הספק הייצור שלו לגבול הגבוה ביותר ומורידה אותו לדרגת עובד פרך, המשולל מכל שליטה על עבודתו האישית, והמוכרח להיכנע לכל פקודת ממוניו אם אינו מבקש לחשוף עצמו לעונשים על חייו ועל חירותו. אך עבודת כפייה היא הדרך האחרונה שיכולה להוביל לסוציאליזם. היא מנכרת את האדם מהקהילה, הורסת את הנאתו בעבודתו היומית, וחונקת את החוש הזה של אחריות אישית לעמיתיו, שבלעדיו אי אפשר לדבר על סוציאליזם בכלל.

שאפילו לא נזכיר את גרמניה. אין לצפות באופן הגיוני ממפלגה כמו הסוציאל דמוקרטים – שמוסדה המרכזי, פורדוורטס (Vorwärts), רק בערב שלפני מהפכת נובמבר של 1918, הזהירה את העובדים מחיפזון, "מפני שהעם הגרמני אינו מוכן לרפובליקה" – שתתנסה בסוציאליזם. כוח, ניתן לומר, נפל לחיקה בין-לילה, והיא למעשה לא ידעה מה לעשות איתו. חשיבותה המוחלטת תרמה לא מעט לאפשר לגרמניה להתחמם כיום תחת שמש הרייך השלישי.

האיגודים האנרכו-סינדיקליסטים של ספרד, ובמיוחד קטלוניה, היכן שהשפעתם היא חזקה ביותר, הראו לנו דוגמא בנושא הזה אשר ייחודית בהיסטורה של תנועת העבודה הסציאליסטית. בכך הם רק אישרו את מה שהאנרכו-סינדיקליסטים תמיד התעקשו עליו: שהגישה לסוציאליזם אפשרית רק כשהעובדים ייצרו את האורגניזם הנחוץ לכך, וכאשר מעל לכל הם התכוננו מבעוד מועד למען הדבר על ידי השכלה סוציאליסטית כנה ופעולה ישירה. אך זה היה המקרה בספרד, היכן שמאז ימי האינטרנציונל המשקל של תנועת העבודה נשאר יציב, לא במפלגות פוליטיות, אלא באיגודים המקצועיים המהפכניים.

כאשר ב-19 ביולי 1936, הקנוניה של הגנרלים הפאשיסטים הבשילה להפיכה גלויה ודוכאה תוך מספר ימים על ידי ההתנגדות רבת הגבורה של ה-C.N.T (National Federation of Labour) וה-F.A.I (Anarchist Federation of Iberia) ששיחררו את קטלוניה מהאויב וסיכלו את תוכנית קושרי הקשר, בהתבסס על היות הדבר הפתעה פתאומית, היה ברור שהעובדים הקטלוניים לא יכלו לעצור בחצי הדרך. אז עקבה לכך הקולקטיביזציה של האדמה וההשתלטות של סינדיקטי העובדים והאיכרים על המפעלים; והתנועה הזו, שכוננה ביוזמת ה-C.N.T וה-F.A.I, באמצעות כוח שאין להתנגד לו פשטה במהירות על אראגון, לבאנט (Levante), ומחוזות אחרים של הארץ, ואפילו סחפה איתה חלק גדול מהאיגודים המקצועיים של המפלגה הסוציאליסטית, המאורגנים ב-U.G.T (General Labour Union). ההפיכה של הפאשיסטים הציבה את ספרד על הדרך למהפכה חברתית.

אותו המאורע חושף שהעובדים האנרכו-סינדיקליסטים של ספרד לא רק יודעים להילחם, אלא גם מלאים ברוח הבונה הגדולה הזו השאובה משנותיהם הרבות של ההתלמדות הסוציאליסטית. זוהי המעלה הגדולה של הסוציאליזם החירותני בספרד, אשר מוצאת ביטוי ב-C.N.T וב-F.A.I, שמאז ימי האינטרנציונל הראשון אימנו את העובדים ברוח שמוקירה חופש מעל כל השאר ומברכת את העצמאות האינטלקטואלית של אוהדיה כבסיס לקיומה. תנועת העבודה החירותנית בספרד מעולם לא איבדה את עצמה במבוך של המטאפיזיקה הכלכלית שהסבה נזק לערנות האינטלקטואלית שלה על ידי תפישות הרות אסון, כפי שהיה המקרה בגרמניה; ולא על ידי בזבוז חסר תועלת של כוחותיה במשימות החוזרניות המשמימות של פרלמנטים בורגניים. סוציאליזם היה עבורה הדאגה לאנשים,

צמחיה אורגנית הנובעת מהפעילות של ההמונים עצמם כאשר בסיסה בארגוניהם הכלכליים. לפיכך ה- C.N.T אינו בפשטות ברית של עובדי תעשייה כמו האיגודים המקצועיים בכל ארץ אחרת. הוא חובק בשורותיו גם את הסינדיקטים של האיכרים ועובדי-השדה בדיוק כמו את עובדי-השכל והאינטלקטואלים. אם האיכרים הספרדים נאבקים כעת כתף אל כתף עם עובדי העיר נגד פאשיזם, זו-היא התוצאה של העבודה האדירה של החינוך הסוציאליסטי שבוצע על ידי ה- C.N.T וחלוציו. סוציאליסטים מכל האסכולות, ליברלים מוחלטים, ובורגנים אנטי-פאשיסטים שהיתה להם הזדמנות להתבונן על הדבר עד כה העבירו רק ביקורת אחת על הכושר היצירתי של ה- C.N.T, והביעו כלפי פועליו הבונים הערצה גדולה ביותר. אף לא אחד לא יכל להחזיק את עצמו מלהלל את התבונה הטבעית, את ההתחשבות והפיקחות, ומעל לכל את הסיבולת חסרת התקדים איתה פועלי ואיכרי ה- C.N.T צלחו את משימותיהם הקשות. פועלים, טכנאים ואנשי מדע התאספו יחד לעבודה קואופרטיבית, ותוך שלושה חודשים העניקו אופי חדש לגמרי לכל החיים הכלכליים של קטלוניה.

בקטלוניה כיום שלושה-רבעים מהאדמה נמצאים בבעלות קולקטיבית ומעובדים באופן קואופרטיבי על ידי הסינדיקטים של האיכרים. בכך כל קהילה מציגה דגם משל עצמה ומסגלת את ענייניה הפנימיים בדרכה שלה, אך מיישבת את השאלות הכלכליות דרך הסוכנות של הפדרציה שלה. כך משתמרת האפשרות ליוזמה חופשית, העלאת רעיונות חדשים, והתפתחות הדדית. רבע מהארץ בידיהם של איכרים זעירים, להם נותרה הבחירה החופשית בין הצטרפות לקולקטיבים או המשך הבעלות המשפחתית. במקרים רבים נכסיהם הזעירים אפילו הוגדלו במימדיהם בהתאם לגודל משפחתם. בארגון רוב מוחץ של איכרים הכריז על עיבוד אדמות קולקטיבי. יש במחוז ההוא יותר מארבע מאות חוות קולקטיביות, שמתוכן בערך עשר נמצאות תחת ה-U.G.T הסוציאליסטי, כאשר כל השאר מנוהלים על ידי הסינדיקטים של ה-C.N.T. החקלאות שם עברה התפתחות כזאת שכעבור שנה ארבעים אחוז מהאדמה שלא עובדה קודם נכנסה לשימוש. בלבאנט, באנדלוסיה וקסטיליה, גם, חקלאות קולקטיבית תחת ניהול הסינדיקטים מתפתחת יותר ויותר. בהמון קהילות קטנות יותר צורת חיים סוציאליסטית כבר הפכה לטבע, התושבים לא מנהלים את החליפין באמצעות כסף, אלא מספקים את צרכיהם על ידי תוצרת התעשייה השיתופית שלהם ומקדישים בהתמדה את העודף לקומראדים שלהם שנלחמים בחזית.

ברוב הקולקטיבים הכפריים השתמר הקיזוז לכל פרט על העבודה שבוצעה, והבניין המתקדם של המערכת החדשה נדחה עד לסיום המלחמה, אשר תובעת בהווה את מלוא כוחם של האנשים. באלו גובה המשכורות נקבע על ידי גודל המשפחות. הדוחות הכלכליים בעלונים היומיים של ה-C.N.T מעניינים ביותר, בתיאוריהם את בניית הקולקטיבים והתפתחותם הטכנית דרך תחילת השימוש במכונות ובדשנים הכימיים, שלא היו מוכרים כמעט לפני כן. הקולקטיבים החקלאיים בקסטיליה לבדה הוציא במהלך השנה האחרונה יותר משני מיליון פזטות למטרה זו. המשימה הגדולה של הצברת האדמה נעשתה קלה יותר אחרי שהפדרציות הכפריות של ה-U.G.T הצטרפו לתנועה הכללית. בהרבה קהילות כל העניינים מנוהלים בשיתוף על ידי הנציגים של ה- C.N.T וה-U.G.T, מביאים לכדי התקרבות שני הארגונים, שהגיעה לשיאה בברית העובדים של שני האירגונים.

אך הסינדיקטים של העובדים הגיעו להישג הכי מדהים שלהם בתחום התעשייה, מאחר שלקחו לידיהם את הניהול של החיים התעשייתיים בשלמותם. בקטלוניה בחלוף שנה הרכבות היו מצוידות בציוד מודרני לגמרי, ובהקפדה השירות צמח לרמה שלא נראתה קודם לכן. אותן ההתקדמויות הושגו בכל מערך התחבורה, בתעשיית הטקסטיל, בהנדסת מכונות, בבניין, ובתעשיות הקטנות. אך בתעשיות המלחמה הסינדיקטים ביצעו פלא גמור. על ידי מה שמכונה ברית נייטרליות הממשלה הספרדית הייתה מנועה מייבוא חיצוני של כל כמות משמעותית של חומרי מלחמה. אך קטלוניה לפני ההפיכה הפאשיסטית לא הכילה אף מפעל בודד לייצור ציוד צבאי. הדאגה הראשונה הייתה, אפוא, לסדר מחדש את כל התעשיות בדרך שתגשים את דרישות המלחמה. משימה קשה עבור הסינדיקטים, שהיו עסוקים עד מעל לראשם בכינון סדר חברתי חדש. אך הם ביצעו זאת במרץ וביעילות טכנית שיכולה להיות מוסברת רק על ידי מסירות העובדים והמוכנות חסרת הגבול לביצוע הקרבות למען מטרתם. גברים עמלו במפעלים שתים-עשרה וארבע-עשרה שעות ביום כדי להביא לסיום את העבודה האדירה שנדרשה לביצוע. כיום קטלוניה מחזיקה ב-283 מפעלי ענק שעסוקים יום וליל בייצור חומרי מלחמה, בכדי שהחזיתות ימשיכו לקבל אספקה. בהווה קטלוניה מספקת את החלק הארי של דרישות המלחמה. הפרופסור אנדרס אולתמרס הכריז במאמרו שבתחום הזה סינדיקטי העובדים של קטלוניה "הספיקו בשבעה שבועות את מה שצרפת הספיקה בארבעה-עשר חודשים לאחר פרוץ מלחמת העולם."

אך זה עוד לא מתקרב לסכם את הכל. המלחמה המצערת הביאה לקטלוניה זרם מסחרר של פליטים מכל המחוזות מוכי המלחמה בספרד; מספרם כיום גדל למיליון. מעל חמישים אחוז מהחולים

והפצועים בבתי החולים בקטלוניה אינם בני המקום. אפשר להבין, לפיכך, מול איזו משימה עובדי הסינדיקטים ניצבו בהשגת כל הדרישות הללו. מהארגון המחודש של כלל המערכת החינוכית על ידי קבוצות המורים ב-C.N.T, דרך העמותות להגנת יצירות האומנות, עד מאות עניינים אחרים שאנחנו אפילו לא יכולים להזכיר כאן.

במהלך אותו הזמן ה- C.N.T שימר 120,000 מהמיליציה שלו, שנלחמו בכל החזיתות. שום ארגון אחר בספרד לא הרחיק להקריב חיים ואיברים כמו ה-C.N.T-F.A.I. בעמידתו רבת הגבורה כנגד הפאשיזם הוא איבד רבים מהלוחמים הדגולים שלו, ביניהם פרנסיסקו אסקסו ובואנוונטורה דורוטי, שגדולתו האפית הפכה אותו לגיבור העם הספרדי.

תחת נסיבות אלו, אולי, ניתן להבנה שהסינדיקטים עד כה לא יכלו להביא להשלמת משימתם הגדולה של השיקום החברתי, ולעת היו חסרי יכולת להעניק את מלוא תשומת ליבם לארגון הצריכה. המלחמה, חזקת הצבאות הפאשיסטים על מקורות משמעותיים של חומרי גלם, הפלישה הגרמנית והאיטלקית, הגישה העוינת של בעלי הון זרים, הסתערות מהפכת-הנגד בתוך הארץ עצמה, אשר באופן ניכר עודדה הפעם על ידי רוסיה והמפלגה הקומוניסטית של ספרד – כל זאת ודברים רבים אחרים אילצו את הסינדיקטים להשהות המון משימות גדולות וחשובות עד שתוכרע המלחמה. אולם על ידי לקיחת האדמות והמפעלים התעשיתיים תחת ניהולם הם עשו את הצעד הראשון והחשוב ביותר בדרך לסוציאליזם. מעל לכל, הם הוכיחו שהעובדים, אפילו בלי הקפיטליסטים, מסוגלים לנהל ייצור ולעשות זאת טוב יותר מהרבה יזמים רודפי ממון. תהיה תוצאת המלחמה הארורה בספרד אשר תהיה, הענקת ההדגמה האדומה הזו היא התרומה חסרת העוררין של האנרכו-סינדיקליסטים הספרדים, שדוגמתם מלאת הגבורה פתחה בעבור התנועה הסוציאליסטית תפיסות חדשות של העתיד.

אם האנרכו-סינדיקליסטים שואפים לנטוע במעמדות הפועלים בכל מדינה הבנה של הצורה החדשה של הסוציאליזם הבונה, ולהראות להם שהם מוכרחים, כיום, להעניק לארגונים הכלכליים הלוחמים שלהם את הצורות ההכרחיות בכדי לאפשר להם לשאת את עבודת הבניין הסוציאליסטי במהלך משבר כלכלי, זה לא אומר שהצורות הללו מוכרחות להיות מעוצבות בכל מקום לפי אותה התבנית. בכל ארץ ישנם תנאים ייחודיים המשולבים באופן בלתי נפרד בהתפתחותה ההיסטורית, במסורותיה ובהנחות הפסיכולוגיות הייחודיות שלה. היתרון הגדול של הפדרליזם הוא, בהחלט, בכך שהוא לוקח את העניינים החשובים הללו בחשבון ולא מתעקש על אחידות אשר אלימה למחשבה החופשית, וכופה על האנשים מבחוץ דברים המנוגדים לנטייתם הפנימית.

קרופוטקין אמר פעם , שאם ניקח את אנגליה כדוגמא, התקיימו בה שלוש תנועות גדולות אשר, בזמן משבר מהפכני, יאפשרו לעובדים לצלוח את המהפך הגמור של הכלכלה החברתית: איגודיות מקצועית, ארגוני הקואופרטיבים, והתנועה לסוציאליזם מוניציפאלי; קבע כי הייתה לנגד עיניהם מטרה מוגדרת והם עבדו יחד בהתאם לתוכנית מוסדרת. העובדים מוכרחים ללמוד לא רק ששיחרורם החברתי מוכרח להיות עבודת כפיהם, אלא ששיחרור מתאפשר רק אם הם בעצמם יפעלו לפי העקרונות הבונים הבסיסיים במקום להשאיר את המשימה לפוליטיקאים, שבשום אופן לא מתאימים לכך. ומעל לכל הם מוכרחים להבין שלא משנה כמה שונים הצרכים המיידיים לשחרורם בארצות השונות, ההשפעות של הניצול הקפיטליסטי זהות בכל מקום והם מוכרחים להימנע מקשירת מאמציהם עם האינטרסים של המדינות הלאומיות, כפי שלצערנו קרה ברוב הארצות עד כה. עולם העובדים המאורגנים מוכרח לרדוף אחר יעדי עצמו, מפני שעליו להגן על האינטרסים האישיים שלו, ואלו אינם זהים לאינטרסים של המדינה או של המעמדות בעלי הקניין. שיתוף פעולה בין עובדים ומעסיקים כפי שנתמך על ידי המפלגה הסוציאליסטית והאיגודים המקצועיים בגרמניה לאחר מלחמת העולם, יכול להסתיים רק בהוקעת העובדים לתפקיד של לזרוס המסכן, שמוכרח להסתפק באכילת הפירורים הנופלים משולחנו של האדם העשיר. שיתוף פעולה אפשרי רק היכן שהיעדים, והחשוב מכל, האינטרסים הינם זהים.

אין ספק שהקלות קטנות לעיתים יכולות ליפול בחלקם כאשר הבורגנים בארצם משיגים יתרון על ארץ אחרת; אך זה תמיד קרה במחיר החירות שלהם ובמחיר הדיכוי הכלכלי של עמים אחרים. העובד באנגליה, צרפת, הולנד וכן הלאה, משתתף במידה מסוימת ברווחים אשר, ללא מאמץ מצדם, נופלים לחיקם של הבורגנים במדינתו מניצול חסר הרסן של עמי הקולוניות; אך במוקדם או במאוחר מגיע הזמן שבו אנשים אלו, גם, יתעוררו, והוא יצטרך לשלם על אחת כמה וכמה ביוקר על היתרונות הקטנים מהם נהנה. התרחשויות באסיה יראו זאת בצורה ברורה יותר בעתיד הקרוב. רווחים קטנים העולים מהגברת הזדמנויות התעסוקה ומשכורות גבוהות יותר עלולים להינתן לעובד במדינה מצליחה בעקבות חציבתם משווקים חדשים על חשבון אחרים; אך באותו הזמן אחיהם מן הצד השני

של הגבול מוכרחים לשלם עליהם באבטלה ובהנמכת רמת חייהם. התוצאה היא קרע הולך וגדל בתנועת העבודה הבינלאומית, שאפילו ההחלטות הלבביות ביותר על ידי הקונגרס הבינלאומי לא תוכלנה למחוק. על ידי הקרע הזה שחרור העובדים מעול עבדות השכר מתרחק יותר ויותר. כל עוד העובד קושר את האינטרסים שלו באלו של הבורגנים של ארצו במקום עם אלו של מעמדו, הוא מוכרח באופן הגיוני גם להבין בתורו את כל התוצאות של מערכת היחסים הזו. הוא מוכרח להיות מוכן להילחם במלחמות של המעמדות המחזיקים בקניין למען החזקת והרחבת השווקים שלהם, ולהגן על כל עוולה שהם עלולים לבצע לעמים אחרים. העיתונות הסוציאליסטית של גרמניה רק נהגה בעקביות כאשר, בזמן מלחמת העולם, הם האיצו בסיפוח של טריטוריה זרה. זו הייתה רק התוצאה הבלתי נמנעת של הגישה האינטלקטואלית והשיטות אשר מפלגות עבודה פוליטיות רדפו במשך זמן רב לפני המלחמה. רק כאשר העובדים בכל מדינה יגיעו להבנה ברורה שהאינטרסים שלהם בכל מקום זהים, ומתוך הבנה זו ילמדו לפעול ביחד, יונח הבסיס האפקטיבי לשחרור הבינלאומי של מעמד הפועלים.

לכל זמן יש את הבעיות הייחודיות שלו ואת השיטות הייחודיות שלו לפתרון הבעיות הללו. הבעיה העומדת בזמננו היא זו שבשחרור האדם ממסלול הניכוס הכלכלי ומהעבדות הפוליטית והחברתית. עידן המהפכות הפוליטיות נגמר, והיכן שהללו מופיעות הן עדיין לא משנות במאום את תשתיות הסדר החברתי הקפיטליסטי. מצד אחד בהתמדה מתבהר שהדמוקרטיה הבורגנית היא כה מנוונת שאינה מסוגלת עוד להציע התנגדות יעילה לאיום הפאשיזם. מצד שני סוציאליזם פוליטי איבד את דרכו בצורה כה גמורה בערוצים היבשים של הפוליטיקה הבורגנית שכבר אין לו שום סימפתיה לחינוך הסוציאליסטי הכנה של ההמונים ומעולם לא מתעלה מעל כינון רפורמות קלות ערך. אך התפתחות הקפיטליזם והמדינה המודרנית הגדולה הביאו אותנו כיום לסיטואציה בה אנחנו מתקדמים במפרש מלא רוח לכיוון אסון כלל עולמי. מלחמת העולם האחרונה והשלכותיה הכלכליות והחברתיות, אשר באופן תמידי משפיעות בצורה יותר ויותר הרת אסון, ואשר צמחו לכדי סכנה מוחלטת לעצם הקיום של כל התרבות האנושית, הם הסימנים מבשרי הרעות לזמנים אותם אף אדם בעל תבונה לא יכול לפרש שלא כהלכה. לפיכך, מעסיק אותנו כיום לשקם את החיים הכלכליים של האנשים מהיסוד ולבנות אותם מחדש ברוח הסוציאליזם. אך ורק היצרנים עצמם מותאמים למשימה זו, מכיוון שהם הגורם יוצר-הערך היחיד בחברה מתוכו עתיד חדש יוכל לצמוח. שלהם מוכרחה להיות משימת שחרור העובדים מכל הכבלים שהניצול הכלכלי רתמם בהם, שחרור החברה מכל המוסדות והנוהל של כוח פוליטי, ופתיחת הדרך לבריתות בין קבוצות חופשיות של א/נשים על בסיס עבודה קואופרטיבית וניהול מתוכנן של הדברים לפי עניין הקהילה. הכנת ההמונים העמלים בעיר ובכפר למען מטרה גדולה זו וקשירתם יחד ככוח לוחמני אלו יעדיו של האנרכו-סינדיקליזם, ובזאת כל מטרתו מסתכמת.

5

שיטותיו של האנרכו-סינדיקליזם

אנרכו-סינדיקליזם ופעולה פוליטית; חשיבות הזכויות הפוליטיות; פעולה ישירה בהשוואה לפרלמנטריזם; השביתה ומשמעותה לפועלים; השביתה הסימפטית; השביתה הכללית; החרם; חבלה על ידי העובדים; חבלה על ידי הקפיטליזם; השביתה החברתית כאמצעי להגנה חברתית; אנטי מיליטריזם.

נטען לעיתים תכופות כנגד האנרכו-סינדיקליזם שאין לו עניין במבנה הפוליטי של הארצות השונות, וכתוצאה מכך שום עניין במאבקים הפוליטיים האקטואלים, ומגבילים את פעולותיו לחלוטין למאבק למען דרישות כלכליות טהורות. רעיון זה לגמרי אירוני ונובע או מבורות מוחלטת או מסילוף מכוון של העובדות. זהו לא עניין המאבק הפוליטי שמבדיל את האנרכו-סינדיקליסטים ממפלגות העבודה המודרניות, בעקרונות ובטקטיקות יחד, אלא הצורה של המאבק והמטרות שהוא רואה לנגד עיניו. הם בשום אופן אינן מסתפקות באידיאל של חברה עתידית ללא אדונות; מאמציהן כה מכוונים, אפילו כיום, כלפי הגבלת פעילויות המדינה וחסימת השפעתה בכל חלק של חיים חברתיים בו הן רואות הזדמנות. אלו הן הטקטיקות הללו שמפרידות את הנוהג האנרכו-סינדיקליסטי משאיפות ושיטות מפלגות העבודה הפוליטיות. כל הפעולות הללו נוטות בהתמדה להרחיב את תחום ההשפעה של הכוח הפוליטי של המדינה ולהעצים אותו במידה גוברת אפילו על החיים הכלכליים של החברה. אך על ידי זאת, כתוצאה מכך, הדרך רק מוכנה לעידן של קפיטליזם מדיני, אשר בהתאם לכל ניסיון עלול להתגלות כהיפוכו של מה שהסוציאליזם למעשה שואף אליו.

גישת האנרכו-סינדיקליזם כלפי הכוח הפוליטי של המדינה של ימינו זהה בדיוק לגישה בו הוא נוקט כלפי מערכת הניצול הקפיטליסטי. נהיר לאוהדיו שאי-הצדק החברתי של השיטה ההיא מונח, לא על גידולים בלתי נמנעים, אלא בסדר הכלכלי הקפיטליסטי הזה. אולם, בזמן שמאמציהם מכוונים לסיכול הצורה הקיימת של הניצול הקפיטליסטי והחלפתו בסדר סוציאליסטי, הם לעולם לא שוכחים לרגע להשתמש גם בכל האמצעים שלרשותם כדי להנמיך את שיעור הרווח של הקפיטליסטים תחת התנאים הקיימים, ולהעלות את חלקו של היצרן בתוצרי עבודתו לגובה האפשרי.

אנרכו-סינדיקליסטים נוקטים באותן הטקטיקות במאבקם כנגד הכוח הפוליטי ההוא שמוצא את ביטויו במדינה. הם מכירים בכך שהמדינה המודרנית היא רק התוצאה של מונופול כלכלי קפיטליסטי, וחלוקת המעמדות כפי שהתרחשה בחברה, ורק משרתת את מטרת שימור המצב הזה באמצעות כל כלי דיכוי של כוח פוליטי. אך, בעוד הם משוכנעים שיחד עם מערכת הניצול המכשיר הפוליטי המגן שלו, המדינה, יעלם גם כן כדי לפנות מקום להנהלה של ענייני הציבור על בסיס הסכם חופשי, הם לא מתעלמים כלל מכך שמאמצי העובדים בתוך הסדר הפוליטי הקיים מוכרח תמיד להיות מכוון כלפי הגנת הזכויות הפוליטיות והחברתיות המושגות כנגד כל מתקפה של ריאקציה, תוך הרחבה תמידית של זכויות אלה היכן שנראית ההזדמנות לכך.

בדיוק כשם שהעובד לא יכול להיות שווה-נפש כלפי התנאים הכלכליים של חייו בחברה הקיימת, כך אינו יכול להישאר שווה-נפש כלפי המבנה הפוליטי של ארצו. במאבקו למען לחם חוקו ולכל סוג של תעמולה המכוונת לשחרורו החברתי גם יחד, הוא זקוק לזכויות פוליטיות ולחירויות, והוא מוכרח להילחם למענן בעצמו בכל מצב בו נשללו ממנו, ומוכרח להגן עליהן בכל כוחו כאשר נעשה המאמץ לחטוף אותן ממנו. לפיכך, זה מגוחך לגמרי לטעון שהאנרכו-סינדיקליסטים לא מגלים שום עניין במאבק הפוליטי האקטואלי. הקרב רב הגבורה של ה-C.N.T בספרד נגד הפאשיזם הוא, אולי, ההוכחה הטובה ביותר שאין גרגיר של אמת בדיבור הסרק הזה. אך נקודת ההתקפה במאבק הפוליטי מונחת, לא בגופים המחוקקים, אלא באנשים. זכויות פוליטיות לא נולדות בפרלמנטים, הן, ליתר דיוק, נכפות על הפרלמנטים מבחוץ. ואפילו קיבוען בחוק לא היה במשך זמן רב הבטחה לקביעותן. בדיוק כפי שמעסיקים תמיד מנסים לבטל כל דבר שזיכו בו את העובדים בהקדם בו צצה ההזדמנות, בהקדם בו כל סימן של חולשה היה נראה לעין בארגוני העובדים, כך ממשלות גם הן תמיד נטו להגביל או לבטל לגמרי זכויות וחירויות שהושגו אם הן העלו בדעתן שהאנשים לא יצאו בהתנגדות. אפילו במדינות בהן דברים כמו חופש העיתונות, זכות ההתכנסות, זכויות לחבירה וכדומה, התקיימו לאורך זמן רב, ממשלות באופן קבוע מנסות להגביל זכויות אלו או לשכתב אותן באמצעות פלפלנות משפטית. זכויות פוליטיות לא קיימות מפני שהן נקבעו באופן חוקי על פיסת נייר, אלא רק כאשר הן הפכו להרגל מושרש של העם, וכאשר כל ניסיון לפגום בהם ייפגש בהתנגדות האלימה של המון העם. היכן שזה לא המקרה, אין טעם בכל אופוזיציה פרלמנטרית או בכל פניה אפלטונית לממסד. ניתן להשיג כבוד מהאחרים כאשר יודעים איך להגן על הכבוד העצמי כבני אנוש. זה נכון לא רק בחיים האישיים, זה תמיד היה כך גם בחיים הפוליטיים.

העמים חבים את הזכויות הפוליטיות והפריבילגיות שאנו נהנים מהן כיום במידה כזו או אחרת, לא לרצונן הטוב של ממשלותיהם, אלא לעוצמתם האישית. ממשלות הפעילו כל אמצעי שיש בכוחם כדי למנוע את השגת הזכויות הללו או כדי למסור אותם באופן מתעתע. תנועות המונים גדולות מקרב האנשים ומהפכות שלמות היו נחוצות כדי לחטוף את הזכויות האלו מהמעמדות השליטים, שלעולם לא היו מגישים אותם באופן התנדבותי. צריך רק ללמוד את ההיסטוריה של שלוש מאות השנים האחרונות כדי להבין תוך אילו מאבקים חסרי רחמים על כל זכות היה להיחטף אינץ' אחר אינץ' מהעריצים. אילו מאבקים קשים, למשל, היו לעובדים באנגליה, צרפת, ספרד וארצות אחרות, לשאת

כדי לאלץ את הממשלות שלהם להכיר בזכות של ארגוני איגודים מקצועיים להתקיים. בצרפת האיסור נגד האיגודים המקצועיים המשיך עד 1886. אלמלא המאבק הבלתי פוסק של העובדים לא הייתה ברפובליקה הצרפתית שום זכות לחבירה אפילו היום. רק אחרי שהעובדים התעמתו עם הפרלמנט באמצעות פעולה ישירה על ידי עובדות מוגמרות, אז הממשלה ראתה את עצמה מחויבת לקחת את המצב החדש בחשבון ולתת הרשאה חוקית לאיגודים המקצועיים. הדבר החשוב הוא לא שהממשלות החליטו לתת זכויות מסוימות לאנשים, אלא הסיבה בגללה נאלצו לעשות זאת. לזה המתקשה להבין את הקשר כאן, ההיסטוריה תמיד תישאר ספר עם שבעה חותמות.

כמובן, אם נקבל את הביטוי הציני של לנין ונחשוב על חופש רק כ"משוא פנים בורגני" בלבד, אז, בביטחון, לזכויות וחירויות פוליטיות אין שום ערך עבור העובדים. אך אז כל המאבקים הרבים מספור של העבר, כל המרידות והמהפכות להם אנו חבים את הזכויות הללו, גם הם חסרי ערך. לפי פיסת החוכמה הזו, לא היה הכרחי במיוחד להפיל את הצאר, מאחר שאפילו הצנזורה של ניקולאי השני לא הייתה מתנגדת לייעוד החופש כ"משוא פנים בורגני". יתר על כן, אנשי התאוריה הגדולים של הריאקציה, ג'וזף דה מסטר ולואי בונלד, כבר עשו זאת, אם כי במילים אחרות, וסנגורי האבסולוטיות הוקירו להם תודה גדולה.

אולם האנרכו-סינדיקליסטים יהיו האחרונים לטעות בחשיבות זכויות אלו לעובדים. אם הם, אף על פי כן, ידחו כל השתתפות בפועלם של הפרלמנטים הבורגנים, זה לא מפני שאין להם סימפתיה למאבק הפוליטי בכללותו, אלא מפני שהם משוכנעים בתוקף שהפעילות הפרלמנטרית היא הצורה הכי חלשה והכי חסרת תקווה בשביל המאבק הפוליטי של העובדים. למעמדות הבורגנים המערכת הפרלמנטרית היא ללא ספק כלי ראוי ליישוב קונפליקטים שעולים, ולאפשור שיתוף פעולה פורה, מאחר שהם מעוניינים באופן שווה בשימור הסדר הכלכלי הקיים והארגון הפוליטי להגנת הסדר הזה. היכן שקיים עניין משותף, הסכם משותף אפשרי ובר תועלת לכל המפלגות. אך עבור מעמד הפועלים המצב שונה מאוד. מכיוון שהסדר הכלכלי הקיים הוא המקור לניצולם הכלכלי, והכוח המאורגן של המדינה הוא הכלי לדיכוי הפוליטי והחברתי שלהם. אפילו ההצבעה החופשית ביותר לא תוכל לחסל את הניגוד המבהיק בין המעמדות בעלי הקניין למעמדות נטולי הקניין בחברה. זה יכול רק להקנות למערכת של אי-צדק חברתי חזות של זכות חוקית ולהניע את העבד להטביע את חותמת החוקיות על עבדות עצמו.

אך, חשוב מכל, ניסיון מעשי הראה שהשתתפות של עובדים בפעילות הפרלמנטרית משבשת את כוח התנגדותם ודנה לעקרות את מלחמתם נגד המערכת הקיימת. השתתפות פרלמנטרית לא הביאה את העובדים בקורטוב אחד קרוב יותר למטרתם הסופית; היא אפילו עיכבה אותם בהגנת הזכויות שזכו בהם כנגד התקפות הריאקציה. בפרוסיה, לדוגמא, המדינה הגדולה ביותר בגרמניה, היכן שהסוציאל דמוקרטים זמן קצר לפני עליית היטלר לשלטון היו המפלגה החזקה ביותר בממשלה ובעלי שליטה במשרדים החשובים ביותר במדינה, פון פאפן, לאחר מינויו כקנצלר על ידי הינדנבורג, יכל להעיז להפר את חוקת המדינה ולמוסס את מינסטריון פרוסיה בעזרת סֶגֶן ותריסר חיילים. כשהמפלגה הסוציאליסטית בחוסר האונים שלה לא מצאה דבר לעשות אחרי ההפרה הבוטה של החוקה מלבד להגיש ערעור לבית המשפט של הרייך במקום לפגוש במבצעי ההפיכה בהתנגדות גלויה, הריאקציה ידעה שאין לה עוד ממה לחשוש ומנקודה זו והלאה יכלה להציע לעובדים את מה שביקשו. העובדה היא שההפיכה של פון פאפן היתה רק ההתחלה על אורך הנתיב של הרייך השלישי.

אנרכו-סינדיקליסטים בשום אופן לא מתנגדים למאבק פוליטי, אך לדעתם המאבק הזה, גם, מוכרח ללבוש את הצורה של פעולה ישירה, בה אמצעי הכוח הכלכלי העומדים לרשות העובדים הם האפקטיביים ביותר. מאבק השכר הכי טריביאלי מראה בבירור, כאשר המעסיקים מוצאים את עצמם בצרות, המדינה מתערבת בעזרת המשטרה ואפילו במקרים מסוימים עם המיליציה, להגן על האינטרסים המאוימים של המעמדות המחזיקים בקניין, זה יהיה לפיכך אבסורדי עבורם להתעלם מחשיבות המאבק הפוליטי. כל מאורע שמשפיע על חיי הקהילה הוא בעל אופי פוליטי. במובן זה כל פעולה כלכלית משמעותית כמו למשל שביתה כללית, היא גם פעולה פוליטית, ויתר על כן, היא בעלת חשיבות גדולה יותר באופן בלתי ניתן להשוואה מאשר כל הליך פרלמנטרי. בעל אופי פוליטי הוא כמו כן המאבק של האנרכו-סינדיקליסטים נגד פאשיזם ותעמולה אנטי-מיליטריסטית, מאבק שבמשך עשרות שנים הובל על ידי הסוציאליסטים החירותניים והסינדיקליסטים לבדם, ושנעשה תוך הקרבות רבות.

המציאות היא, שכשמפלגות העבודה הסוציאליסטיות רצו להגיע לרפורמה פוליטית חותכת מסוימת, הן תמיד מצאו שאינן יכולות לעשות כן באמצעות כוחן האישי והיו מוכרחות להסתמך לגמרי על הכוח הכלכלי הלוחם של מעמד הפועלים. השביתות הפוליטיות בבלגיה, שוודיה ואוסטריה להשגת זכות

הצבעה אוניברסלית הן הוכחה לכך. וברוסיה הייתה זו השביתה הכללית הגדולה של האנשים העובדים ב-1905 שדחפה את העט לידו של הצאר לחתימה על החוקה. מה שהמאבק רב הגבורה של האינטלגנציה הרוסית לא היה מסוגל להשיג במשך עשורים, הפעולה הכלכלית המאוחדת של מעמד הפועלים הביאה למימוש חיש מהר. נקודת המיקוד הפוליטית נמצאת, לכן, לא במפלגות הפוליטיות, אלא בארגונים הכלכליים הלוחמים של העובדים. זו הייתה ההכרה בכך שהביאה את האנרכו-סינדיקליסטים לרכז את כל פעילותם בלימוד הסוציאליסטי של ההמונים ובשימוש בכוח הכלכלי והחברתי שלהם. שיטתם היא זו של פעולה ישירה במאבקים הכלכליים והפוליטיים של הזמן גם יחד. זו השיטה היחידה שאפשרה להשיג כל דבר שהוא בכל רגע נתון בהיסטוריה. והבורגנים במאבקם נגד האבסולוטיות השתמשו גם כן בשפע בשיטה זו, באמצעות סירוב לשלם מיסים, חרם ומהפכה, בהחלט תבעו את מקומם במעמד השולט בחברה. גרוע הרבה יותר אם מיצגיה כיום היו שוכחים את סיפור אבותיהם, וזועקים חמס על "שיטותיהם הלא חוקיות" של העובדים שנלחמים לשחרורם. כאילו החוק התיר אי פעם למעמד נתינים לנער מעליו את העול שלו.

בפעולה ישירה האנרכו-סינדיקליסטים מתכוונים לכל שיטה של מלחמה מיידית על ידי העובדים נגד מדכאיהם הכלכליים והפוליטיים. מתוך אלו הבולטים הם: השביתה, בכל דרגה שלה ממאבק השכר הפשוט עד לשביתה הכללית; החרם; חבלה לכל צורותיה; תעמולה אנטי-מיליטריסטית; ובמקרים חמורים מסוימים, כמו לדוגמה זה שבספרד כיום, התנגדות חמושה להגנה על החיים והחירות.

מקרב שיטות המאבק הללו השביתה, אשר היא הסירוב המאורגן של העובדים לעבוד, היא הנפוצה ביותר. היא משחקת בעידן התעשייתי עבור העובדים את אותו התפקיד אשר ההתקוממויות התכופות שיחקו עבור האיכרים בתקופת הפאודליזם. בצורתה הפשוטה היא אמצעי חיוני עבור העובדים להעלאת תנאי המחיה שלהם או להגנת היתרונות הקיימים שלהם נגד צעדיהם המגובשים של המעסיקים. אך השביתה בעבור העובדים אינה רק אמצעי להגנה על אינטרסים כלכליים מידיים, היא גם אימון מתמשך לכוח ההתאגדות שלהם, מראה להם שעל כל זכות קטנה ביותר להיות מורווחת באמצעות מאבק חסר חת נגד המערכת הקיימת.

בדיוק כפי שארגוני המאבק הכלכלי של העובדים, כך גם מאבקי השכר היומיומיים הם תולדה של הסדר הכלכלי הקפיטליסטי, וכתוצאה מכך, הכרח חיוני לעובדים. בלעדי אלו הם יהיו שקועים במצולות העוני. ללא ספק הבעיה החברתית אינה יכולה להיפתר על ידי מאבקי-השכר לבדם, אך הם הכלי החינוכי הטוב ביותר להקניית היכרות לעובדים עם התמצית האמיתית של הבעיה החברתית, לאימונם למאבק לשיחרור מעבדותם הכלכלית והחברתית. הגיוני להניח שכל עוד העובד נאלץ למכור את ידיו ואת מוחו למעסיק, בטווח הארוך הוא לא ירוויח יותר מהדרוש כדי לספק את הצרכים הכי הכרחיים של החיים. אף הצרכים ההכרחיים האלו של החיים לא תמיד זהים, אלא משתנים בהתמדה עם הדרישות שלעובד יש מהחיים.

כעת אנו מגיעים לחשיבות מאבק העובדים. הברית הכלכלית של העובדים לא רק משמשת להם נשק להשלטה של תנאי חיים טובים יותר, היא הופכת לבית הספר המעשי שלהם, לאוניברסיטה של ניסיון, משם הם שואבים הדרכה והשכלה במימד העשיר ביותר. הנסיונות וההתרחשויות הפרקטיים של המאבקים היומיומיים של העובדים הופכים למשקע אינטלקטואלי בארכוניהם, מעמיקים את הבנתם, ומרחיבים את השקפתם האינטלקטואלית. על ידי שכלול אינטלקטואלי מתמיד של נסיונות חייהם הם נפתחים לצרכים חדשים של האינדיבידואלים ולדחף לתחומים שונים של החיים האינטלקטואליים. ובדיוק בהתפתחות זו שוכנת החשיבות התרבותית של המאבקים ההם.

תרבות אינטלקטואלית אמיתית והדרישה לאינטרסים הגבוהים יותר בחיים לא הופכת לאפשרית עד שאדם משיג תנאי חיים חומריים מסוימים, שהופכים אותו למסוגל לאלו. ללא ההקדמה הזו כל שאיפות אינטלקטואליות גבוהות יותר נמצאות מחוץ לתמונה. אדם שבאופן תמידי מאוים מהעוני האיום יכול בקושי להחזיק בהבנה כלשהי של הערכים התרבותיים הגבוהים. רק אחרי שהעובדים, בעזרת עשורים של מאבק, השיגו לעצמם רמת חיים טובה יותר תוכל להתקיים כל שיחה על התפתחות אינטלקטואלית ותרבותית בקרבם. אך אלו בדיוק השאיפות ההן של העובדים שהמעסיקים תופסים בפקפוק עמוק. עבור הקפיטליסטים כמעמד, האמירה הידועה של השר הספרדי ג'ואן בראבו מורילו, עדיין תופסת היטב בימינו: "אנחנו לא זקוקים לאנשים שיכולים לחשוב בקרב העובדים; מה שאנחנו צריכים הוא חיות עבודה."

אחת מהנגזרות החשובות ביותר של המאבקים הכלכליים היומיומיים היא התפתחות הסולידריות בין העובדים, ולכן בעבורם יש משמעות שונה למדי מהקואליציה הפוליטית שחסידיה מורכבים מאנשים מכל מעמד חברתי. תחושה של עזרה הדדית, שחוזקה מתחדש בהתמדה במאבק היומי לצרכי

החיים, שתמיד מניחים את הדרישות הכי קיצוניות על שיתוף הפעולה המכוון לאותם התנאים, פועלת באופן מאוד שונה מעקרונות המפלגה המופשטים, שלכל היותר בעלי ערך אפלטוני. זה נטבע בתוך המודעות החיונית של הקהילה-לגורל, וזה בסופו של דבר מתפתח לחוש חדש של צדק, והופך להנחת הבסיס האתית לכל מאמץ בשחרורו של מעמד מדוכא.

לנצור ולחזק את הסולידריות הטבעית הזו של העובדים ולתת לכל תנועת שביתה אופי חברתי עמוק יותר, היא אחת המשימות החשובות ביותר שהאנרכו-סינדיקליסטים מוכרחים להציב לעצמם. מהסיבה הזו השביתה הסימפטית היא אחת מהנשקים המשובחים שלהם, והתפתחה בספרד להיקף שלא נראה בשום ארץ אחרת. דרך זאת המאבק הכלכלי הופך למעשה שקול של העובדים כמעמד. השביתה הסימפטית היא שיתוף הפעולה של קטגוריות העבודה הקשורות, והלא קשורות גם כן, כדי לעזור להוביל מאבק של מקצוע מסוים לניצחון באמצעות הרחבת השביתה לענפים נוספים של עבודה, היכן שיש ערך בכך. במקרה הזה העובדים לא מסופקים מהענקת סיוע כלכלי לאחיהם למאבק, אלא הולכים רחוק יותר, ועל ידי שיתוק תעשיות שלמות גורמים לשבר בכלל החיים הכלכליים במטרה להפוך את דרישתם ליעילה.

כיום, כאשר על ידי ייסוד קרנות וקרטלים לאומיים ובין-לאומיים קפיטליזם פרטי הופך יותר ויותר לקפיטליזם מונופוליסטי, צורת מלחמה זו היא ברוב המקרים היחידה בה העובדים יכולים עוד להבטיח לעצמם הצלחה. מפני השינוי הפנימי בקפיטליזם התעשייתי השביתה הסימפטית הופכת בעבור העובדים לצו-השעה. בדיוק כפי שהמעסיקים בקרטלים ובארגונים המגנים שלהם בונים בסיס הולך ומתרחב להגנת האינטרסים שלהם, כך גם העובדים מוכרחים להפנות את תשומת לבם ליצירה למען עצמם. באמצעות ברית הולכת ומתרחבת של ארגונים לאומיים ובין-לאומיים, את הבסיס הנדרש לפעולה המונית סולידרית, התואמת לדרישות הזמן. השביתה המוגבלת מאבדת כיום יותר ויותר מחשיבותה המקורית, אפילו אם לא נידונה להיעלם לגמרי. במאבק הכלכלי המודרני בין ההון לעבודה השביתה הגדולה, בעירוב תעשיות שלמות, תשחק תפקיד גדול יותר ויותר. אפילו העובדים בארגוני המלאכה הישנים, אשר עוד לא נחשפו לרעיונות סוציאליסטיים, תפשו זאת, כפי שנראה די בבירור על פי צמיחת האיגודים התעשייתיים המהירה באמריקה בניגוד לשיטות הישנות של פדרציית העבודה האמריקאית. פעולה ישירה של העובדים המאורגנים מוצאת את ביטויה החזק ביותר בשביתה הכללית, בעצירת העבודה בכל ענף ייצור באמצעות ההתנגדות המאורגנת של הפועלים, עם כל ההשלכות העולות מכך. זה הנשק הכי עוצמתי שעומד לרשותם של העובדים, ונותן ביטוי מקיף ביותר לחוזקם כגורם חברתי. אחרי קונגרס האיגודים המקצועיים הצרפתי במרסיי (1892), והקונגרס המאוחר יותר של ה-G.T.C[1] הכריז ברוב גדול על התעמולה של השביתה הכללית, אלה היו מפלגות העבודה הפוליטיות בגרמניה וברוב הארצות האחרות שתקפו באופן הכי אלים את הצורה הזו של הפעולה הפרולטרית, ודחו אותה כ"אוטופית". "השביתה הכללית היא השיגעון הכללי" הייתה הסיסמה הנמרצת שהוטבעה בזמנה על ידי אחד המנהיגים הבולטים של הסוציאל דמוקרטיה הגרמנית. אך תנועת השביתה הכללית הגדולה בשנים שמיד לאחר מכן, בספרד, בלגיה, איטליה, הולנד, רוסיה וכן הלאה, הראתה בבירור שכביכול ה"אוטופיה" הזו שוכנת בשלמות בגבולות האפשרי ולא עלתה מהדימיון של כמה פאשיסטים מהפכנים בלבד.

השביתה הכללית היא, כמובן, אינה סוכנות שיכולה להתעורר לחיים בשרירותיות בכל מצב. היא זקוקה להנחות חברתיות מסוימות כדי שיתנו לה את החוזק המורלי הראוי ושיהפכו אותה להכרזת הרצון של ההמונים הנרחבים של האנשים. הטענה המגוחכת, שמיוחסת באופן כה תכוף לאנרכו-סינדיקליסטים, שרק הכרחי לקרוא לשביתה כללית במטרה להשיג חברה סוציאליסטית תוך ימים ספורים, היא כמובן רק המצאה מטופשת של מתנגדים רעי אופקים שמכוונים לפגוע באמינות רעיון שאינם מסוגלים לתקוף בשום אמצעי אחר.

השביתה הכללית יכולה לשרת מטרות רבות. היא יכולה להיות השלב האחרון של שביתה סימפטית, כמו, למשל, השביתה הכללית בברצלונה בפברואר, 1902, או זו בבילבאו באוקטובר, 1903, שאפשרה לכורים להיפטר ממערכת החליפין[2] השנואה ואילצה את המעסיקים להתקין תנאים סניטריים במכרות. זה יכול להיות בקלות אמצעי בעזרתו עובדים מאורגנים מנסים לאכוף דרישות כלליות מסוימות, כמו, למשל, בשביתה הכללית בארצות הברית ב-1886, כדי לחייב את מתן יום העבודה בן שמונה השעות בכל התעשיות. השביתה הכללית הגדולה של העובדים האנגלים ב-1926 הייתה התוצאה של ניסיון מתוכנן על ידי המעסיקים להנמיך את תנאי המחיה של העובדים על ידי קיצוץ במשכורות.

אך השביתה הכללית יכולה להחזיק במטרות פוליטיות, כמו, למשל, המאבק של העובדים הספרדים ב-1904, למען שחרורם של אסירים פוליטיים, או השביתה הכללית בקטלוניה ביולי, 1909, לאילוץ

הממשלה לסיים את המלחמה במרוקו. והשביתה הכללית של העובדים הגרמנים ב-1920, שחלה אחרי ניסיון ההפיכה של קאפ ושמה קץ לממשלה שעלתה לשלטון על ידי התקוממות צבאית, שייכת לקטגוריה הזו; כך גם שביתות ההמונים בבלגיה ב-1903, ובשוודיה ב-1909, כדי לחייב את קבלת זכות הבחירה האוניברסלית, והשביתה הכללי של העובדים הרוסים ב-1905, למען חיוב החוקה. אך בספרד תנועת השביתה הנפוצה בקרב העובדים והאיכרים אחרי ההפיכה הפאשיסטית ביולי, 1936, התפתחה ל"שביתה כללית חברתית" (huelga general) והובילה להתנגדות חמושה, ובכך לחיסול הסדר הכלכלי הקפיטליסטי ולארגון מחדש של החיים הכלכליים על ידי העובדים עצמם.

החשיבות הגדולה של השביתה הכללית מונחת בזאת: בבת אחת היא מביאה את המערכת הכלכלית לקיפאון ומטלטלת אותה מהיסודות. יתר על כן, כזו פעולה לא תלויה משום בחינה במוכנות הפרקטית של כל העובדים, כאשר כל האזרחים של הארץ מעולם לא השתתפו בהפיכה פוליטית. רק שהעובדים המאורגנים יפסיקו לעבוד, מספיק כדי לשבש את כל המכאניזם הכלכלי, שלא יכול לתפקד ללא האספקה היומית של פחם, חשמל וחומרי גלם מכל סוג. אך כאשר המעמדות השליטים עומדים בפני מעמד הפועלים המאורגן והנמרץ, הלמוד מאבק יום-יומי, ומודעים למה שמונח על המאזניים, הם הופכים למוכנים יותר בהרבה לבצע את הוויתורים ההכרחיים, ומעל לכל, הם פוחדים לפנות למסלול בנוגע לעובדים שיוביל אותם לקיצוניות. אפילו ז'אן ז'ורס אשר, כנבחר סוציאליסטי, לא החזיק בהסכמה לגבי רעיון השביתה הכללית, היה מוכרח להודות שהסכנה התמידית שעולה מהיכולת של תנועה כזו הובילה את המעמדות המחזיקים בקניין לזהירות, ומעל לכל, גרמה להם לצמק את הדיכוי מהזכויות שהורווחו בעמל, מאחר שראו שזה יכול להוביל בקלות לאסון.

אולם בזמן המשבר החברתי הכלל עולמי, או כאשר, כמו היום בספרד, הדאגה היא להגן על כלל האנשים נגד מתקפות ריאקציונרים חשוכים, השביתה הכללית היא נשק שלא יסולא בפז, שאין לו תחליף. על ידי שיתוק כלל החיים הציבוריים מופעל קושי על ההסכמים ההדדיים של המעמדות השליטים והפקידים הציבוריים המקומיים עם הממשל המרכזי, אפילו כאשר זה לא מונע אותם לגמרי. אפילו השימוש בצבא, במקרים כאלו, מכוון למשימות שונות מאוד מאלו של המרד הפוליטי. במקרה האחרון די לממשלה, כל עוד היא יכולה להסתמך על הצבא, לרכז את חייליה בנקודות הכי מרכזיות וחשובות בארץ, במטרה לפגוש בסכנה המאיימת.

שביתה כללית, למרות זאת, מובילה באופן בלתי נמנע לפיזור כוחות הצבא, וכאשר במצב שכזה הדאגה החשובה היא הגנת כל המרכזים החשובים של התעשייה ושל מערך התעבורה נגד העובדים המרדניים. אך משמעות הדבר היא שהמשמעת הצבאית, אשר תמיד חזקה ביותר כאשר חיילים פועלים בחטיבות גדולות, מרופפת. כשהצבא בקבוצות קטנות ניצב מול אנשים נחושים הנלחמים למען חירותם, תמיד קיימת ההסתברות שלפחות חלק מהחיילים יגיעו לתובנה פנימית כלשהי ויבינו שאחרי הכל, אלה ההורים והאחים שלהם שכלפיהם הם מכוונים את נשקיהם. המיליטריזם, בנוסף, הוא בעיקר בעיה פסיכולוגית, וההשפעה ההרסנית שלו מתגלמת בצורה הכי מסוכנת כאשר לאינדיבידואל לא ניתנת שום הזדמנות לחשוב על כבודו כיצור אנושי, שום סיכוי לראות שישנן משימות נעלות בחיים מאשר הגשת עצמך לשימוש הצורר הארור של עמו שלו.

בעבור העובדים השביתה הכללית תופסת את מקומם של מתרסי המרד הפוליטי. זוהי עבורם הנגזרת של המערכת התעשייתית שהם קורבנותיה כיום, ובאותה הנשימה מציעה להם את הנשק החזק ביותר במאבקם לשחרור, בתנאי שהם מכירים בכוחם שלהם ולומדים כיצד להשתמש בנשק הזה כראוי. וויליאם מוריס, בחזון נבואי של משורר, חזה התפתחות זו בעניינים, כאשר בספרו הנהדר, "חדשות משום מקום", הקדים את השיקום החברתי בסדרה ארוכה של שביתות כלליות באלימות מתגברת, שהרעידו את המערכת הישנה עד לעומק יסודותיה, עד שלבסוף תומכיה לא היו מסוגלים יותר לבוא בשום התנגדות לתרבות החדשה הזו של ההמונים העמלים בעיר ובכפר.

כלל ההתפתחות של הקפיטליזם המודרני, אשר כיום צומח לסכנה חמורה ביותר לחברה, אינו מסוגל אלא לשרת להפצת ההארה הזו באופן נרחב יותר בקרב העובדים. העקרות של השתתפות העובדים המאורגנים בפרלמנטים, שכיום הופכת ליותר ויותר מובחנת בכל ארץ, בפני עצמה מאלצת אותם לחפש אחר שיטות חדשות להגנה יעילה על האינטרסים והשחרור הסופי שלהם מעול העבדות בשכר.

כלי מאבק חשוב נוסף לפעולה ישירה הוא החרם. הוא יכול להיות מיושם על ידי העובדים גם בדמותם כיצרנים וגם כצרכנים. סירוב מערכתי של צרכנים לקנות מחברות מסחריות שסוחרות במוצרים שלא יוצרו תחת תנאים שאושרו על ידי איגודי העובדים יכול להיות לעיתים תכופות בעל חשיבות מכרעת, במיוחד עבור ענפי העבודה שמעורבים בייצור הסחורות לשימוש הכללי. החרם מותאם היטב להשפיע

על דעת הציבור לטובת העובדים, בתנאי שיישומו מלווה בתעמולה מתאימה. תווית האיגוד היא אמצעי יעיל לסיוע לחרם, מכיוון שהיא מהווה עבור הקונה את הסימן לפיו הוא יכול להבדיל בין הסחורות שהוא רוצה לבין אלו שלא. אפילו אדוני הרייך השלישי נאלצו להודות שהחרם הבינלאומי נגד סחורות גרמניה גרם נזק רציני לייצוא הגרמני. ובכל זאת השפעה זו יכלה להיות עצומה יותר, אם האיגודים המקצועיים היו שומרים על ערנות הדעה הציבורית באמצעות תעמולה בלתי פוסקת, והיו ממשיכים לקדם את המחאה נגד דיכוי תנועת העבודה הגרמנית.

ואת היצרנים החרם מצייד באמצעים להחיל הסגר על מפעלים ספציפיים שבעליהם מוכיחים עצמם כעוינים במיוחד לאיגודים המקצועיים. בברצלונה, וולנסיה וקאדיז סירוב הסווארים לפרוק את כלי השיט הגרמניים אילץ את קברניטיהם לפרוק את מטעניהם בנמלים צפון אפריקאיים. אם האיגודים המקצועיים בארצות האחרות היו נוקטים באותו המהלך, הם היו משיגים תוצאות מרחיקות לכת מאשר באמצעות כל מחאה אפלטונית. בכל מקרה החרם הוא אחד מכלי המאבק האפקטיביים בידי מעמד הפועלים, וככל שהעובדים יהיו מודעים יותר לאמצעי הזה, כך יהפכו ליותר מקיפים ומצליחים במאבקיהם היומיומיים.

בין הנשקים שבמחסן האנרכו-סינדיקליסטי חבלה היא אחת ממטילות הפחד על המעסיק, והמוקעת בחומרה רבה יותר כ"בלתי חוקית". במציאות זו היא דוגמא ללוחמה מעמדית פשוטה שעתיקה בדיוק כמו שיטתה הניצול והדיכוי הפוליטי עצמה. במקרים מסויימים, היא פשוט נכפת על העובדים, כשכל שאר השיטות לא פועלות. חבלה מורכבת מכך שהעובדים שמים כל מכשול אפשרי בפני סדר העבודה הנורמלי. לרוב זה קורה כאשר מנסים לחלץ עצמם ממצב כלכלי קשה על-ידי הרעת תנאי העובדים, קיצוץ המשכורות או הארכת שעות העבודה. המושג sabotage (חבלה באנגלית) מגיע מהמילה הצרפתית, sabot, נעל עץ, ומשמעותו "לעבוד בסרבול, כמו מי שהיה עובד עם דפיקות של נעלי עץ". כל משמעות החבלה ממוצת במוטו: בתמורה למשכורות גרועות, עבודה גרועה. המעסיק עצמו פועל על אותו עיקרון, כאשר הוא מחשב את מחירי הסחורות בהתאם לאיכותן. המייצר מוצא את עצמו באותה הסיטואציה: סחורותו היא כוח עמלו, וזה רק נכון וצודק שהוא ינסה למכורה בתנאים הטובים ביותר.

אך כאשר המעסיק מנצל את המצב הרע של המייצר כדי להוריד בכוח את מחיר כוח עבודתו לתחתית, זה הרי ברור שהוא יגן על עצמו כמיטב יכולתו בהתאם לנסיבות. העובדים האנגלים עשו את זה עוד הרבה לפני שדובר על סינדיקאליזם מהפכני באירופה היבשתית. למעשה, המדיניות של "Ca' canny" (עבוד לאט), שאותה, ביחד עם המושג לה, שאלו העובדים האנגלים מאחיהם הסקוטים, הייתה הצורה הראשונה והיעילה ביותר של חבלה. כיום יש בכל תעשייה מאות דרכים בהן יכולים העובדים להפריע מהותית לייצור; בכל מקום תחת חלוקת העבודה המודרנית, בה לעתים קרובות אפילו הפרעה קטנה בענף אחד יכול להוביל לעצירה של כל תהליך הייצור. כך, עובדי מסילות הברזל בצרפת ואיטליה השתמשו ב"greve peree" (שביתת מחרוזת הפנינים) וכך הובילו את כל ענף התחבורה לתוהו. כדי לעשות את זה הם לא היו צריכים לעשות יותר מפשוט להקשיב בקפדנות לחוקי התחבורה הקיימים, וכך לא לאפשר לשום רכבת להגיע ליעדה בזמן. כשהמעסיקים יתמודדו עם העובדה שאפילו במצבים לא מוצלחים, בהם העובדים לעולם לא היו חושבים על לשבות, הם עדיין מחזיקים בידיהם את הכלים להגן על עצמם, אז תבוא אליהם ההבנה שזה לא משתלם לנצל את מצבי המצוקה של העובדים כדי להרע אף יותר את תנאי חייהם.

מה שמכונה ההשבתה[3], שהושאלה מאירופה לאמריקה במהירות כה מפתיעה וכללה את הישארות העובדים במפעל יום וליל ללא נקיפת אצבע למניעת כניסתם של שוברי-שביתה לתפקידם, שייך לתחום החבלה. לעיתים קרובות החבלה פועלת כך: לפני השביתה העובדים מחבלים בכשירות המכונות כדי להקשות על עבודתם של שוברי-השביתה הפוטנציאליים, או אפילו להפוך אותה לבלתי אפשרית למשך זמן ניכר. שום תחום אין מרחב כה גדול ליד-הדמיון של העובדים כמו בזה. אך החבלה של העובדים תמיד מכוונת נגד המעסיקים, לעולם לא נגד הצרכנים. בדיווחו של אמיל בפני הקונגרס של ה-C.G.T (?) בטולוז ב-1897, אמיל פוג'ט שם דגש מיוחד על הנקודה הזו. כל הדיווחים בעיתונות הבורגנית על אופים שערבבו זכוכית בלחמם, או חקלאים שהרעילו חלב, וכדומה, הם מעשיות זדוניות שנועדו אך ורק להסתת הציבור נגד העובדים. חבלה לצרכנים היא פריבילגיה עתיקה של העובדים. החבלה המכוונת באספקה, בניית משכנות העוני העלובים ובתי דירות לא היגיניים מהחומרים הדלים והזולים ביותר, הרס כמויות מצרכי-המזון במטרה לשמור על גובה המחירים, בזמן שמיליונים גוועים במחסור החמור, המאמצים המתמידים של המעסיקים להוריד את פרנסת העובדים לרמה הנמוכה האפשרית, במטרה לגרוף לעצמם את הרווחים הגבוהים שבאפשרות, הנוהג חסר הבושה של תעשיות הנשק לחמש ארצות זרות, בציוד מלא למלחמה, אשר, לנוכח ההזדמנות

המתאימה, יכול להשמיד את הארץ שייצרה אותם. כל אלו ורבות אחרות הן רק דוגמאות בודדות ברשימה אינסופית של סוגי חבלה על ידי בעלי ההון נגד בני עמם.

צורה יעילה נוספת של פעולה ישירה היא השביתה החברתית, אשר ללא ספק בעתיד המיידי תתפוס חלק גדול יותר. היא עוסקת פחות באינטרסים המידיים של היצרנים מאשר בהגנה של הקהילה נגד התולדות ההרסניות של המערכת הנוכחית. השביתה החברתית חותרת להניח על המעסיקים את האחריות על הציבור. בראש מעייניה עומדת ההגנה על הצרכנים, בתוכם העובדים עצמם מהווים רוב גדול. המשימה של האיגוד המקצועי עד כה הוגבלה כמעט באופן בלעדי להגנה על העובד כמפיק. כל עוד המעביד היה מציית לגבול שעות עבודה והסכים לשלם את השכר המסוכם משימה זו הייתה נחשבת כמבוצעת. במילים אחרות: האיגוד המקצועי מתעניין רק בתנאים תחתם החבר בו עובד, לא בסוג העבודה שהוא מבצע. אכן, תיאורטית, ניתן להניח שהיחסים בין עובד למעביד מבוססים על חוזה למען השגת מטרה ספציפית. המטרה במקרה הזה היא ייצור חברתי. אך לחוזה יש משמעות רק כששני הצדדים משתתפים באופן שווה במטרה. במציאות, אולם, כיום אין לעובד קול בהחלטה על הייצור, ולכן הוא נמצא באופן מוחלט אצל המעביד. התוצאה היא שהעובד נשחק על ידי עשיית אלף פעולות שבאופן מתמיד משמשות רק לפגיעה בכלל הקבילה לתועלת מעסיקו. הוא נאלץ לעשות שימוש בחומרים נחותים ולעיתים ממש מזיקים בייצור מוצריו, לבנות דירות גרועות, להכין מזון מקולקל, ולבצע אינספור פעולות המכוונות לרמות את הצרכן.

התערבות עזה כאן, לדעת האנרכו-הסינדיקליסטים, היא המשימה הגדולה של האיגודים המקצועיים בעתיד. התקדמות בכיוון הזה בעת ובעונה אחת תשפר את מצבם של העובדים בחברה. מאמצים רבים בתחום כבר נעשו, כפי שמעידים לדוגמא, השביתה של עובדי-הבניין בברצלונה, שסירבו להשתמש בחומרים רעועים ובהריסות של בניינים ישנים לבניית מגורי פועלים (1902), השביתה במסעדות גדולות רבות בפריז מפני שעובדי המטבח לא היו מוכנים להשתתף בהגשת בשר זול ונרקב (1906), ורשימה ארוכה של דוגמאות דומות מהזמן האחרון; כולן מוכיחות שההבנה של העובדים לגבי אחריותם על החברה גדלה. ההחלטה של עובדי החימוש הגרמנים בקונגרס ב-ארפורט (1919) לחדול לייצר כלי המלחמה ולחייב את מעסיקיהם להסב את המפעלים שלהם לשימושים אחרים, שייכת גם היא לקטגוריה הזו. וזו עובדה שההחלטה הזו נשמרה למשך כמעט שנתיים, עד שנשברה על ידי האיגודים המקצועיים המרכזיים. העובדים האנרכו-סינדיקליסטים של סומרדה התנגדו במרץ רב עד הרגע האחרון, בו מקומם נלקח על ידי חברי "האיגודים המקצועיים החופשיים."

בדומה למתנגדים הנחרצים לכל השאיפות הלאומניות הסינדיקליסטים המהפכניים, בעיקר במדינות הלטיניות, תמיד הקדישו חלק ניכר מאוד בפעילותם לתעמולה אנטי-מיליטריסטית, החותרת להחזיק את העובדים במעילי החיילים נאמנים למעמד שלהם ולמנוע מהם להפנות את נשקם נגד אחיהם בעת שביתה. זה עלה להם בהקרבה גדולה; אך הם מעולם לא חדלו ממאמציהם, מפני שהם יודעים שהם יכולים להשיב את זכויותיהם רק באמצעות לוחמה בלתי פוסקת נגד הכוחות השולטים. אולם במקביל, התעמולה האנטי-מיליטריסטית תורמת במידה רבה להתנגדות לאיום המלחמות העתידות לבוא עם השביתה הכללית. האנרכו-סינדיקליסטים יודעים שמלחמות תואמות רק את האינטרס של המעמדות השליטים; הם מאמינים, אם כן, כי כל אמצעי מוצדק אם הוא יכול למנוע את הרצח המאורגן של העמים. גם בתחום זה מצויים בידי העובדים כל האמצעים, אם רק שוכנים בקרבם הרצון והכוח המוסרי להשתמש בהם.

יותר מכל הכרחי לרפא את תנועת העבודה מהתאבנותה הפנימית ולטהר אותה מהסיסמאות הריקות של המפלגות, כדי שתוכל לפרוץ קדימה אינטלקטואלית ולפתח בתוך עצמה את התנאים היצירתיים אשר חייבים להקדים את מימוש הסוציאליזם. הגשמתו המעשית של היעד הזה חייבת להפוך עבור העובדים לוודאות פנימית ומוכרחה להבשיל לכדי הכרח מוסרי. המטרה הגדולה הסופית של הסוציאליזם חייבת לנבוע מכל המאבקים היומיומיים המעשיים, ולהעניק להם אופי חברתי. במאבק הפעוט ביותר, אשר נולד מצורכי השעה, חייבת להשתקף המטרה הגדולה של שחרור חברתי, וכל מאבק כזה מוכרח לעזור לסלול את הדרך ולחזק את הרוח אשר הופכת את הכמיהה הפנימית של נושאיה לכדי רצון ומעשה.

6

האבולוציה של האנרכו-סינדיקליזם

סינדיקליזם מהפכני בצרפת והשפעתו על תנועת העבודה באירופה; עובדי התעשיה של העולם; סינדיקליזם לאחר מלחמת העולם; הסינדיקליסטים והאינטרנציונל השלישי; ייסוד האינטרנציונל החדש; אנרכו-סינדיקליזם בספרד; בפורטוגל; באיטליה; בצרפת; בגרמניה; בשוודיה; בהולנד; בדרום אמריקה.

התנועה האנרכו-סינדיקליסטית באירופה, למעט ספרד שיוצאת מן הכלל, בה מימי האינטרנציונל הראשון האנרכו-סינדיקליזם תמיד היה המגמה הבולטת בתנועת העבודה, צמחה בעקבות עליית הסינדיקליזם המהפכני בצרפת, עם תחום השפעתה ב C.G.T. תנועה זו התפתחה באופן די ספונטני בקרב מעמד הפועלים הצרפתי כתגובה נגד סוציאליזם פוליטי, בו הניגודים לא התירו במשך זמן רב שום תנועת איגודים מקצועיים אחידה. אחרי נפילת הקומונה הפריזאית ושלילת חוקיות האינטרנציונל בצרפת תנועת העבודה בה לבשו אופי חסר צבע לחלוטין ונפלו לגמרי להשפעת הרפובליקאי הבורגני, J. Barberet, שסיסמתו היתה: "הרמוניה בין הון ועבודה! ". עד לקונגרס במרסיי (1879) לא הופיעו נטיות סוציאליסטיות שוב וה Federation des TravailleuTs (פדרציית העובדים) שהוקם, נשלט במהרה ולגמרי על-ידי הקולקטיביסטים לכאורה.

אך אפילו הקולקטיביסטים לא נשארו מאוחדים לזמן רב, והקונגרס שבסנט אטיין (1882) פיצל את התנועה. פלג אחד עקב אחר הרעיונות המרקסיסטים, ז'יל גד, והקימו את ה Parti Ou'llrie Francaisi, ואילו הפלג השני קישר עצמו לאנרכיסט לשעבר פול ברוס והקימו את ה Parti Owvrier Reoolutionaire Socialiste Francais. הקודם מצא את תמיכתו בעיקר ב Federation Nationale des Syndicats, ואילו האחרון מצא את תמיכתו בעיקר בקרב ה Federation des Bourses du Travail de France (פדרציית חילופי העמל של צרפת). לאחר זמן קצר, האלמניסטים לכאורה, תחת ההנהגה של ג'ון אלמן, נפרדו מהברוסיסטים והשיגו השפעה די עוצמתית בקרב חלק מהסינדיקאטים הגדולים; הם וויתרו לגמרי על פעילות פרלמנטרית. מלבדם היו הבלאנקויסטים, שהתאחדו בComite Reoolutionaire Central, והסוציאליסטים העצמאיים, שהשתייכו ל Societe pour l'Economie Sodal, שיוסדה ב1885, על ידי בנוי מאלו, וממנה באו הן ד'ון ג'רה והן מילראנד.

כל המפלגות הללו, מלבד האלמניסטים, ראו באיגודי העובדים אך ורק בתי-ספר לגיוס חברים חדשים למטרותיהם הפוליטיות, וכלל לא היה להם מושג בנוגע לשימושם האמיתי. המחלוקות הקבועות בין הזרמים הסוציאליסטים השונים באופן טבעי נישאה לתוך הסינדיקאטים, והתוצאה הייתה שכשסינדיקאט של אחד הזרמים שבת, הסינדיקאטים של שאר הזרמים פעלו כשוברי שביתה. הסיטואציה הבלתי נסבלת הזאת פתחה את עיני העובדים בהדרגה, פתיחת עיניים שהפרופגנדה האנטי-פרלמנטרית של האנרכיסטים, שהחל מ1883 היה להם קהל רחב בקרב העובדים של פאריס וליאון, תרמה הרבה. כך שקונגרס איגודי העובדים שבנאנט (1894), נתן לוועדה מיוחדת את האחריות ליצור דרכים ואמצעים לגשר בין כל בריתות איגודי העובדים. התוצאה הייתה שבקונגרס של השנה שלאחר מכן שבלימוז' הוקם הCGT, שהכריז על עצמו עצמאי ומשוחרר מכל מפלגה פוליטית. זו הייתה ההתכחשות הסופית של איגודי העובדים מהסוציאליזם הפרלמנטרי, שפעולותיו גדמו את תנועת העבודה הצרפתית במשך שנים ולקח ממנה את נשקה החזק ביותר במאבק לשחרור.

מאז והלאה התקיימו בצרפת רק שני איגודי עובדים גדולים, הCGT והפדרציה של חילופי העבודה, עד שב1902, בקונגרס שבמונפלייה, האחרון הצטרף לCGT. עם זה הגיעה לבסוף אחדות פרקטית של איגודי העובדים. המאמץ הזה לאיחוד העבודה המאורגנת לווה על ידי פרופגנדה אינטנסיבית לשביתה כללית, עליה הסכימו, ברוב מוחץ, בקונגרסים שבמרסי (1892), פאריס (1893) וננט (1894). הרעיון של השביתה הכללית הגיע לידי איגודי העובדים בפעם הראשונה על ידי האנרכיסט טורטלייה, שהוקסם מהשביתות הכלליות שבארצות הברית ב1886-7, היא אומצה על ידי האלמניסטים, בעוד ג'ול גוסה והמרקסיסטים הצרפתים בתקיפות יצאו נגדה. ולמרות זאת, שתי התנועות צידו את הCNT עם הרבה מהנציגים המוכרים שלו: מהאלמניסטים הגיע ויקטור גריפואל; מהאנרכיסטים אפ. פלוטייר, המזכיר המסור של הפדרציה של חילופי העמל, אי. פוגה, העורך המוכשר של בטאון הCGT, La Voix du Peuple, פי. דסלסה, ג'י. יוטו ועוד רבים אחרים. ניתן להיתקל בדעה שרווחת במקומות רבים במדינות אחרות, שאומצה על-ידי ורנר סומבאט במיוחד, שהסינדיקאליזם המהפכני בצרפת מקורו מאינטלקטואלים כמו ג'י. סורל, אי. ברט ו אייץ'. לגרדלה, שבשבועון שלהם, Le JlOU'lJetnetlt SociaJiste, שהוקם ב1899, דיברו באריכות על התוצאות האינטלקטואליות של התנועה החדשה. זה לגמרי שקרי. האנשים האלו לעולם לא היו שייכים לתנועה בעצמם, וגם לא ממש תרמו להתפתחותה הפנימית. מלבד זה, הCGT לא הורכב רק מאיגודי עובדים מהפכניים; לבטח לפחות חצי מהחברים בCGT היו מהזרם הרפורמיסטי והצטרפו לCGT רק כי הבינו שהתלות של איגודי העובדים במפלגות הפוליטיות מזיקה לתנועה. ולמרות זאת, החלק המהפכני, שהיה האנרגטי יותר והאקטיבי יותר בקרב תנועת העבודה המאורגנת, ואף את הכוחות

האינטלקטואלים הטובים ביותר, נתן לCGT את חתימת ההיכר שלו, ואלו היו הם, שבאופן בלעדי קבעו את מהלך ההתפתחות של הרעיונות של הסינדיקאליזם המהפכני.

כך התעוררו לחיים חדשים הרעיונות של האינטרנאציונאל הראשון, וכך הרעיונות המהפכנים של הסינדיקאליזם המהפכני בצרפת חצו בהרבה את גבולותיה. תנועות השביתה הגדולות והתביעות הקבועות של הCGT על-ידי הממשלה אך חיזקו את נטיותיהם המהפכניות, וגרמו להפצת הרעיונות גם לשוויצריה, גרמניה, איטליה, הולנד, בלגיה, בוהמיה והמדינות הסקנדינביות. גם באנגליה, ליגת החינוך הסינדיקאליסטית, שהוקמה ב1910 בידי טום מאן וגאי בוומאן, ושלתורתה הייתה השפעה חזקה במיוחד, במיוחד בקרב תעשיות התחבורה והכרייה, כמו שניתן היה לראות בשביתות הגדולות של התקופה, הייתה חייבת את קיומה לסינדיקאליזם הצרפתי.

ההשפעה של הסינדיקאליזם הצרפתי על תנועת העבודה הבין לאומית התחזקה משמעותית בעקבות הקריסה הפנימית של כמעט כל מפלגות העבודה הסוציאליסטיות. הקרב בין הרוויסיוניסטים לכאורה והסוציאליסטים הנוקשים, ובמיוחד העובדה שהפעילויות הפרלמנטריות שלהם הכריחו את המתנגדים האלימים ביותר לרוויזיוניזם מכורח טבעי לנדוד לדרך הרוויזיוניסטית שקפה כמה מהאלמנטים המשמעותיים ביותר. כך קרה שמרבית המפלגות מצאו עצמן מכורח הנסיבות ובניגוד לרצון לעיתים קרובות, נאלצו לבצע וויתורים רבים לרעיון השביתה הכללית של הסינדיקאליסטים. לפני זה, דאמעלא פ. ניוונהויז, המבסס של תנועת העבודה הסוציאליסטית בהולנד, העלה הצעה בקונגרס האינטרנאציונאלי של הסוציאליסטים בברסל (1891), להגן מפני הסכנה הממשמשת של מלחמה על ידי לארגן את העובדים לשביתה כללית, הצעה שנדחתה בכל תוקף, במיוחד על-ידי וילהלם ליבקנכט. ולמרות התנגדות זאת, כמעט כל הקונגרסים הסוציאליסטיים לאומיים והאינטרנאציונליסטיים היו מוכרחים לדון בסוגיה זאת יותר ויותר.

בקונגרס הסוציאליסטי שבפאריס ב1899, המזכיר לעתיד אריסטיד ריאן, דרש במלוא רהיטותו להלהוטת שביתה כללית, והצליח לשכנע בכך את שאר חברי הקונגרס. אפילו תומכי ז'ול גד הצרפתיים, שהיו מהמתנגדים החריפים ביותר לשביתה הכללית, הוכרחו לקבל עליהם החלטה שתתמוך בשביתה הכללית לאחר הקונגרס שבליל (1904), מאחר והם חששו שאחרת הם יאבדו את כל ההשפעה שלהם בקרב הפועלים. מובן ששום דבר לא הורווח מויתורים שכאלו. הזיג-זג שבין פרלמנטרים לפעולה ישירה רק גורם בלבול. אנשים ישירים כמו דאמעלא פ. ניוונהויז וחבריו ההולנדים וכמו האלמניסטים צרפת, הסיקו את המסקנות ההכרחיות מהרעיון החדש ועזבו לגמרי את הפעילות הפרלמנטרית; בשביל השאר לעומת זאת, הוויתורים שלהם לרעיון השביתה הכללית היו אך ורק מס שפתיים, ללא שום הבנה מאחוריו. זה הוביל למקרים שמוצגים טוב מאוד מקרה של בריאנד, שכשר, מצא עצמו בסיטואציה טרגית-קומית, היה צריך לאסור על הוראותיו שלו מפני השביתה הכללית, שהCGT קרא לה במאות אלפי עלונים.

עצמאיים מהסינדיקאליזם האירופאי התפתחה בארצות הברית התנועה של פועלי התעשייה העולמיים (IWW), שהוא התוצר היחודי של תנאים שבאמריקה. מה שהיה משותף בינו לסינדיקאליזם הוא הרעיון של הפעולה הישירה והסידור מחדש הסוציאליסטי של החברה על-ידי ארגוני העובדים התעשייתיים והחקלאיים בעצמם. בקונגרס היסוד שלו בשיקאגו (1905) היו נוכחים האלמנטים הרדיקאלים יותר בתנועת העבודה האמריקאית: יוג'ין דבס, ביל היווד, צ'רלס מויר, דניאל דהליון, וו. טראוטמאן, מות'ר ג'ונס, לוסי פרסונס ועוד רבים אחרים. הסניף החשוב ביותר של האיגוד היה למשך זמן מכובד ביותר הפדרציה המערבית של הכורים, ששמו היה מוכר לכל על בסיס מאבקי העבודה המסורים בקולוראדו, מונטנה ואיידהו. מאז התנועה הגדולה ליום העבודה של שמונה השעות ב7-1886, שהגיע לסיכומה הטראגי עם ההוצאה להורג של האנרכיסטים ספייס, פארסונס, פישר, אנגל ולינג ב11 לונבמבר 1887, תנועת העבודה האמריקאית הייתה לגמרי בבוץ הרוחני. הואמן שעם ההקמה של הIWW יהיה אפשרי להחזיר את התנועה בחזרה לדרכיה המהפכניות, צפייה שעד עתה לא התממשה. מה שהבדיל בעיקר את הIWW מהסינדיקאליסטים האירופאים היא התפישה המרקסיסטית החזקה שלו, שהוטבעה בקרבו בעיקר על ידי דניאל דהליאון, בעוד הסינדיקאליסטים האירופאים אמצו יותר את הגישה החירותנית של הרעיונות הסוציאליסטים מהאינטרנאציונאל ראשון.

לIWW הייתה השפעה חזקה במיוחד על העובדים הנודדים של המערב, אבל הייתה לו גם השפעה בקרב עובדי המפעלים של המזרח, האיגוד ביצע מספר נרחב של שביתות רחבות, מה שגרם לכולם להכיר את הוובלים (כינויים של חברי הIWW). הם לקחו חלק מדהים במאבקים המרים לשמירה על

זכות הביטוי במדינות המערביות, והקריבו פעמים רבות את חיים והחופש שלהם מאבק הזה. חברים מלאו את בתי הכלא באלפיהם, רבים מהם כוסו בזפת ובנוצות על ידי המשמר האזרחים, באחרים בצעו לינצ'ים בו במקום. טבח שבאוורט (וושינגטון) שהתרחש ב1916, ההוצאה להורג של משורר העבודה ג'ו היל ב1915, פרשת סנטרליה ב1919, ועוד מקרים רבים אחרים בהם עובדים חסרי-הגנה נהפכו לקורבנות, הם רק כמה אבני דרך בהיסטורית ההקרבה העצמאית של הIWW.

הפריצה של מלחמת העולם (הראשונה) תקפה את תנועת העבודה המאורגנת כמו אסון טבע נוראי. לאחר ההתנקשויות בסרייבו (בירת בוסניה והרצגובינה), לאחר שכולם הרגישו שאירופה דוהרת במלוא המהירות למלחמה כוללת, הCGT הציע למנהיגי איגודי העובדים הגרמנים שהעבודה המאורגנת בשתי המדינות צריכה לעבוד ביד כדי לעצוב את האסון ממשמש ובא.

אירופה דממה מאלפי פצעים והתפתלה כמו בכאבי החום. במרכז אירופה הממשל הישן נפל. רוסיה מצאה את עצמה עיצומה של מהפכה חברתית שאף-אחד לא ראה את סיומה. מכל האירועים שקרו לאחר המלחמה, אלו שברוסיה הרשימו את הפועלים בכל מדינה הכי הרבה. הם הרגישו אינסטנקטיבית שהם מצויים בעיצומו של מצב מהפכני, ושאם שום דבר החלטי לא יצא ממנה באותו הזמן, כל תקוותם של המעמדות העמלים תופג למשך שנים רבות. העובדים הבינו ששיטה שלא הצליחה למנוע את הקטסטרופה הנוראה של מלחמת העולם, אלא במשך ארבע שנים הובילה אנשים לבית-המטבחיים, אבדה את זכות קיומה, והם ברכו בשלום כל מאמץ שיכל להבטיח להם דרך יציאה מהכאוס הכלכלי והפוליטי שהמלחמה יצרה. בדיוק מסיבה זאת הם בססו את תקוותיהם החזקות ביותר על המהפכה הרוסית ושבו שהיא מסמנת את תקומתו של עידן חדש בהיסטורית העמים האירופאים.

ב1919, המפלגה הבולשיביקית, שהשיגה את השלטון ברוסיה, הוציאה קריאה לכל ארגוני הפועלים המהפכניים בעולם וקראה להם לקונגרס שיפגש ברוסיה בשנה הבאה כדי לבסס אינטרנאציונאל חדש. מפלגות קומוניסטיות התקיימו בזמן זה רק במספר מועט של מדינות; מהצד השני היו ארגונים סינדיקאליסטים, שהייתה להם השפעה רחבה, במדינות רבות, בינהן ספרד, פורטוגל, איטליה, צרפת, הולנד, שוודיה וכן בדרום אמריקה. אם כן, זה היה מאוד חשוב ללנין ועוקביו לזכות בהשפעה על ארגונים אלו, מאחר והוא ניכר עצמו ממפלגות העבודה הסוציאליסטיות שהוא בקושי יכל לבנות על תמיכתן. כן היה שבקונגרס של הקמת האינטרנאציונאל השלישי בקיץ 1920, כמעט כל הארגונים סינדיקאליסטים והאנרכו-סינדיקאליסטים של אירופה היו מיוצגים.

אך הרושם שהנציגים הסינדיקאליסטים קבלו ברוסיה לא היה מיועד לגרום להם לחשוב שחבירה לקומוניסטים (הבולשיביקים) אפשרית או רצויה. ה"דיקטטורה של הפרולטריון" כבר הראתה עצמה בצורתה הרעה ביותר. בתי-הכלא כבר מולאו בסוציאליסטים מכל זרם, ביניהם הרבה אנרכיסטים ואנרכו-סינדיקאליסטים. אבל מעל הכל זה היה ברור שהקאסטה השליטה לא הייתה בנויה בשום צורה לבנייה סוציאליסטית מחדש של החברה.

ההקמה של האינטרנאציונאל השלישי עם תכנונו הדיקטטורי והניסיון לגרום לכל תנועת העבודה באירופה להיות רק כלי בידי מדיניות החוץ של המדינה הבולשביקית, במהרה הבהירה לסינדיקאליסטים שאין להם מקום בארגון. אבל זה היה מאוד חשוב לבולשביקים, ובמיוחד ללנין, לבסס שליטה על הארגונים הסינדיקאליסטים בחו"ל, מאחר שחשיבותם, במיוחד במדינות הלטיניות, הייתה ידועה לכל. מסיבה זאת הוחלט להקים, במקביל לאינטרנאציונאל השלישי, ברית אינטרנאציונאליסטית נפרדת של כל איגודי העובדים המהפכניים, בה ארגונים סינדיקאליסטים מכל הגוונים יוכלו למצוא את מקומם. הנציגים הסינדיקאליסטים הסכימו להצעה והתחילו לשת ולתת עם לוסובקי, הקומיסאר של האינטרנאציונאל הקומוניסטי. אבל הוא דרש שהארגון החדש יהיה כפוף לאינטרנאציונאל השלישי, ושהסינדיקאטים במדינות האחרות יהיו כפופים למפלגות הקומוניסטיות באותן המדינות. הדרישה הזאת נדחתה בפה אחד על-ידי הנציגים הסינדיקאליסטים. מאחר והם לא הצליחו להגיע להסכמה על שום תנאים, הוחלט לארגן קונגרס אינטרנאציונליסטי של איגודי עובדים במוסקבה בשנה הבאה, 1921, ולהשאיר לו את השאלה הזאת.

בדצמבר 1920, ועידה סינדיקאליסטית אינטרנאציונאליסטית התכנסה בברלין כדי לדון בגישה לקראת הקונגרס הממשמש ובא במוסקבה. הועידה הסכימה על שבעה עקרונות, שעל קבלתם תהיה הכניסה שלהם לארגון העובדים האינטרנאציונאליסטי האדום תהיה תלויה. הנקודה החשובה היותר מבין אותן שבע נקודות הייתה העצמאות המוחלטת של איגודי העובדים מהמפלגות הפוליטיות

וההתעקשות על כך שהארגון הסוציאליסטי מחדש של החברה יכולה להתבצע רק על ידי ארגון מחדש כלכלי, על-ידי המעמדות העובדים עצמם. בקונגרס במוסקבה בשנה שלאחר מכן, הארגונים הסינדיקאליסטים היו במיעוט. הברית המרכזית של איגודי עובדים רוסיים שלטה בכלל הסיטואציה והיא שהעבירה את כל ההחלטות.

בשילוב הקוגרס השלושה-עשר של ה(*Frei Arbeiter-Union Deutschlands*, איגוד העובדים החופשי של גרמניה) FAUD בדיסלדורף באוקטובר 1921, התאספה ועידה אינטרנאציונאליסטית של ארגוני סינדיקאליסטים שבה נציגים מגרמניה, שבדיה, הולנד, צ'כלוסובקיה והIWW מאמריקה נכחו. הוועידה קראה לכינוס קונגרס סינדיקאליסטי אינטרנאציונאליסטי באביב 1922. ביולי 1922, ועידה התכנסה בברלין כדי לבצע הכנות לקונגרס זה; צרפת, גרמניה, נורווגיה, שבדיה, הולנד, ספרד ואיגודי הסינדיקאליסטים הרוסים יוצגו. הברית המרכזית של איגודי העובדים הרוסים גם כן שלחה את נציגה, שעשה כמיטב יכולתו למנוע את כינוס הקונגרס, אך כשנחל כישלון, עזב את הוועידה. הוועידה יצרה הצהרה של העקרונות של הסינדיקאליזם המהפכני, שנועדה להיות מוצגת למען התחשבות בה בקונגרס, והם עשו את כל ההכנות ההכרחיות כדי שהקונגרס ינחל הצלחה. הקונגרס האינטרנאציונאליסטי של הסינדיקאליסטים התאסף בברלין מה-25 בדצמבר, 1922 עד ל-2 בינואר, 1923; הארגונים הבאים היו מיוצגים: ארגנטינה על ידי ה- FederadIm Obrera Regional Argentina, בעל ה200,000 חברים; צ'ילה על ידי ה-IWW עם 20,000 חברים; דנמרק על ידי האיגוד לפרופגנדה סינדיקאליסטית עם 600 חברים; גרמניה על-ידי ה(FAU (freie arbeiter-union, בעל ה120,000 חברים; הולנד על ידי הNational Arbeids Sekretariat, בעל ה22,500 חברים; אטליה יוצגה באמצעות ה Unione Sindicale Italiana, שבו היו חברים 500,000 חברים; מקסיקו על ידי הConfederacion General de Trabajadore, בו היו חברים 30,000; נורבגיה יוצגה על-ידי Norsk Syndikalistik Federasjon, בעל ה-20,000 חברים; פורטוגל על-ידי ה Confederar.ao Geral do Trahalho, עם 150,000 חברים; שוודיה על ידי ה Sveriges Arbetares Centralorganisation, בעל ה-32,000 חברים. הCNT הספרדי היה אותו זמן עסוק במאבק מצויין נגד הדיקטטורה של מיגל פרימו דה ריברה, ומסיבה זאת לא שלח אף נציג, אך מאוחר יותר הם אשרו את נאמנותם ודבקותם בקונגרס סודי שנערך בסרגוסה באוקטובר 1923. בצרפת, היכן שלאחר המלחמה בוצע פיצול בCGT, מה שגרם ליצירת הCGTU, הקודם כבר הצטרף למוסקובים. אך היה מיעוט בארגון שהצטרפו במטרה ליצור את ה Comite de Defense SynJicaiiste Revolutionaire. הוועדה הזאת, שייצגה כ-100,000 עובדים, לקחה חלק פעיל בהליכי הקונגרס בברלין. מפריס הF eJbation du Batlment עם 32,000 חברים וה Federation des Jeu:nesses de la Seine גם כן יוצגו. שני נציגים יצגו את המיעוט הסינדיקאליסטי בקרב איגודי העובדים הרוסיים. הקונגרס חרץ בפה אחד את הקמת הברית האינטרנאציונאליסטית של האיגודים הסינדיקאליסטים, תחת השם IWA, ה(International Workingmen's Association, איגוד העובדים הבין-לאומי). הוא אימץ את הכרזת העקרונות שנוסחה על-ידי הוועידה המקדימה בברלין, שייצגה הכרזה מוכרזת של אנרכו-סינדיקאליזם. העקרון השני ברשימה הוא כדלקמן:

"סינדיקאליזם מהפכני הוא האויב המאושר של כל צורה של מונופול חברתי או כלכלי, ומכוון לביטולו (של המונופול) בצורה של קומונות כלכליות וגופי ניהול של עובדי השדות והמפעלים על בסיס שיטה של מועצות חופשיות, משוחררות לחלוטין משליטה של כל גוף מדיני, ממשלה או מפלגה. כנגד הפוליטיקה המדינאית והמפלגתית הוא (הסינדיקאליזם המהפכני) מקים את הארגון הכלכלי של העבודה; כנגד ממשלת האדם, הוא מקים את ניהול הדברים. על כן, מטרתו אינה השגת הכוח הפוליטי, אלא הביטול המוחלט של כל תפקידי המדינה בחיים החברתיים. הוא לוקח בחשבון גם את העובדים שיחד עם המונופול על הרכוש, צריך להיעלם גם המונופול על השליטה, ושכל סוג של מדינה, ונכללת בכך גם הדיקטטורה של הפרולטריון, תמיד תהיה היוצרת של מונופולים חדשים ופרווילגיות חדשות; המדינה לעולם לא יכולה להיות כלי לשחרור".

עם זה, ההפרדה בין הבולשביזם ועוקביו בשאר המדינות הושלמה. הIWA מאז והלאה הלך בדרכו שלו וזכה לאחיזת קרקע במספר מדינות שלא יוצגו בקונגרס המקורי. הוא מארגן את הקונגרסים שלו, מחלק את עיתוניו, מסדר את היחסים בין הארגונים הסינדיקאליסטים השונים במדינות השונות. בין כל הבריתות האינטרנאציונאליסטיות של העבודה המאורגנת, הוא זה שבנאמנות עליונה שמר על המסורת של האינטרנאציונאל הראשון. הארגון החזק והמשפיע ביותר בIWA הוא הCNT הספרדי, שעושה היום היסטוריה באירופה, ואף-מעבר-לכך, נפטר מאחת המשימות הקשות ביותר שאיגוד

עובדים נתקל בהן. הCNT הוקם ב1910, ובתוך כמה שנים מנו חבריו כמיליון עובדים ואיכרים. הארגון היה חדש רק בשמו, לא במטרותיו או שיטותיו. ההיסטוריה של תנועת העבודה הספרדית מוקפת תקופות ארוכות של ריאקציה, בהן התנועה יכלה לפעול רק במחתרת. אך לאחר כל תקופה כזאת, היא אורגנה מחדש. השם משתנה, אך המטרה נשארת זהה. תנועת העבודה בצרפת מקורה עוד ב1840, התופר חואן מונטס בקטלוניה, הקים אם את איגוד העובדים הראשון בברצלונה של עובדי הטקסטיל. הממשלה של אותו הזמן שלחה את הג'נרל זפאטרו לקטאלוניה כדי לדכא את התנועה. התוצאה הייתה השביתה הכללית הגדולה של 1855, שהובילה למרד מוכרז בו הפועלים כתבו על הבאנרים שלהם את הסלוגן: Asociacion o Muerte !, שמשמעותו "(הזכות ל) התאגדות או מוות!"; המרד דוכא בשפיכת דמים רחבה, אך התנועה המשיכה לפעול במחתרת עד שהממשלה, מאוחר יותר, הסכימה להעניק לעובדים את זכות ההתאגדות.

התנועה הראשונה של העובדים הספרדים הושפעה מאוד מהרעיונות של פרנסס פי אי מרגל, מנהיגם של הפדרליסטים הספרדים ותלמיד של פרודהון. פי אי מרגל היה אחד מהוגי הדעות יוצאי הדופן של זמנו והייתה לו השפעה עוצמתית על התפתחות הרעיונות החירותנים בספרד. לרעיונות הפוליטיים שלו היה הרבה מן המשותף עם אלו של ריצ'רד פרייס, ג'וזף פריסלי, תומאס פיין, ג'פרסון ועוד נציגים ארים של הליברליזם האנגלו-אמריקאי של התקופה הראשונה. הוא רצה להגביל את הכוח של המדינה למינימום ובהדרגה להחליף אותה בסדר סוציאליסטי. ב1868, לאחר התפטרות המלך אמאדאו הראשון, באקונין כתב מניפסט לעובדים הספרדיים, ושלח משלחת יחודית לספרד כדי לזכות בעובדים הספרדים לאינטרנאציונאל הראשון. עשרות אלפי עובדים הצטרפו לברית העובדים ואימצו את הרעיונות האנרכו-סוציאליסטים של באקונין, להם הם נשארו נאמנים עד הלום. למען האמת, הפדרציה הספרדית הייתה הארגון העוצמתי ביותר באינטרנאציונאל. לאחר הפלת הרפובליקה הספרדית, האינטרנאציונאל דוכא בספרד, אך הוא המשיך לפעול כתנועה מחתרתית, חילק את עלוניו, ובירך אי צייתנות לכל רודנות. ובסופו של דבר, לאחר שבע שנים של תביעות שלא נשמע עליהן, החוק המיוחד כנגד העובדים בוטל, מיד קם לחיים ה Federacion de Trabajadores de la Region Espanola (הפדרציה של עובדי המחוז הספרדי), שבקונגרס השני שלו בסוויליה (1882) כבר יוצגו 218 פדרציות מקומיות עם 70,000 חברים.

אף ארגון עובדים אחר בכל העולם לא נאלץ לסבול רדיפות נוראיות כמו תנועת העבודה האנרכיסטית בספרד. מאות מעוקביו הוצאו להורג או עונו בידי אינקוויזיטורים לא אנושיים בבתי הכלא של חרס דה לה פרונטרה, מונז'ואיק, סביליה, אלסלא דל וולה, ועוד רבים אחרים. ההוצאות להורג לכאורה של ה*Mano Negra* (היד השחורה), שלעולם לא התרחשו במציאות והיו רק המצאה של סוכנים של הממשל כדי להצדיק את הדיכוי של ארגוני העובדים החקלאיים באנדלוסיה; הטראגדיה האכזרית של מונז'ואיד, שביומה גרמה לגל של מחאות עולמיות; מעשי הטרור של ה*Camisas Blancas* (חולצות לבנות), ארגון גנגסטרי שהוקם על-ידי המשטרה והמעסיקים כדי להתנקש במנהיגי התנועה, להם אפילו המזכיר הכלי של הCNT נפל - אלו הם רק כמה פרקים מההיסטוריה הארוכה והמלא בעינויים של תנועת העבודה הספרדית.

פרנסיקו פרר, מקים בית הספר המודרני בברצלונה ומפרסם העיתון La Huelga General , (השביתה הכללית), היה אחד מהקדושים המעונים שלה. אך שום ריאקציה לא הצליחה לשבור את ההתנגדות של העוקבים של תנועת העבודה הספרדית. התנועה הזאת הפיקה מאות מהדמויות המוצלחות ביותר, שטוהר ליבם והאידיאליזם הדורשני שלהם חייב להזדהות אפילו על-ידי אויביהם. לתנועת העבודה האנרכיסטית הספרדית לא היה מקום לקרייריסטים פוליטים. מה שהיה לה להציע הייתה סכנה קבוע, כליאה ולעיתים קרובות מוות. רק כשמכירים את הסיפור המפחיד של הקדושים המעונים של תנועה זאת אפשר להבין למה היא קבלה את הנטייה בתקופות מסויימות להגן באלימות על הזכויות האנושיות כנגד ההתקפות של הריאקציונארים השחורים.

הCNT-FAI מפגין את המסורות הישנות של התנועה. בניגוד לאנרכיסטים במדינות רבות אחרות, הקומראדים בספרד בססו את הפעילויות שלהם על הארגונים הכלכליים הלוחמים של העובדים. בCNT היום חברים כשניים וחצי מיליון עובדים ואיכרים. יש בבעלותו שלושים ושישה עיתונים יומיים, בינהם Solidaredad Obrera בברצלונה, עם תפוצה של 240,000, העיתון הגדול ביותר בספרד, ו

Castilla Libre, שהוא העיתון הנקרא ביותר במדריד. מלבד זה, התנועה מוציאה הרבה שבועונים ומחזיקה בשישה מהביקורות הטובות ביותר במדינה. במהלך השנה האחרונה במיוחד, היא הוציאה מספר גדול של ספרים ועלונים מצויינים והיא תרמה לחינוך ההמונים הרבה יותר מכל תנועה אחרת. הCNT-FAI הוא היום, עמוד השדרה של המאבק ההירואי בפשיזם בספרד והנשמה של הארגון מחדש הסוציאליסטי של המדינה.

בפורטוגל, היכן שתנועת העבודה תמיד הייתה מושפעת משכנתה ספרד, ב1911 הוקם הConfederacao Geral do TTaba, איגוד העובדים החזק ביותר במדינה, שמייצג את אותם עקרונות כמו הCNT בספרד. הוא תמיד ביטא בבהירות את עצמאותו מכל המפלגות הפוליטיות וביצע הרבה תנועות של שביתות גדולות. עם ניצחון הדיקטטורה בפורטוגל הCGT הוכרח להפסיק עם פעילות ציבורית וכיום מוביל פעילות מחתרתית. ההתנגשויות האחרונות בפורטוגל, שהונהגו כנגד הריאקציה, יכולות להיות משויכות ככל הנראה לפעילותיו.

באיטליה תמיד התקיימה, מאז ימי האינטרנאציונאל הראשון, תנועה אנרכיסטית חדשה שבאיזורים מסויימים במדינה זכתה להשפעה חזקה על העובדים והאיכרים. ב1092 המפלגה הסוציאליסטית הקימה את הConfederazione del Lavoro, שהוקם על בסיס המודל של איגודי העובדים הגרמנים ומטרתו הייתה לצרף ביחד את כל איגודי העובדים במדינה. אך הוא מעולם לא השיג את מטרתו; הוא אפילו לא הצליח למנוע מחלק גדול של חבריו להיות מושפעים מהרעיונות של הסינדיקאליזם הצרפתי. מספר שביתות גדולות ומוצלחות, במיוחד אלו של עובדי החוות בפרמה ופררה, נתנו תנופה משמעותית ליוקרה של התומכים בפעולה הישירה. ב1912 התכנסה אסיפה במונדנה של ארגונים שונים שבכלל לא היו מתואמים עם השיטות של הקנפדרציה והכפיפות שלה למפלגה הפוליטית. האסיפה הקימה ארגון חדש תחת השם Unione Sindicale Italiona. הגוף הזה היה הנשמה של מספר ארוך של מאבקי עובדים חמורים, עד לפריצת מלחמת העולם. במיוחד ואף לקח חלק משמעותי באירועי השבוע האדום לכאורה, ביוני 1913. ההתקפות הברוטאליות של המשטרה על עובדים שובתים באנקונה הובילו לשביתה כללית, שבמספר מחוזות הפכה למרד חמוש.

כשבשנה שלאחר מכן פרצה מלחמת העולם, משבר חמור תקף את הUSI. המנהיג המשפיע ביותר של התנועה, לססטה דה אמריס, שבמשך כל הזמן מילא תפקיד דו משמעי, ניסה לעורר בארגון רגש למלחמה. למרות זאת, בקונגרס בפרמה (1914) הוא היה במיעוט, ויחד עם עוקביו, עזב את התנועה. עם הצטרפות איטליה למלחמה, כל התעמלונים הידועים של הUSI נעצרו ונכלאו עד לסיום המלחמה. לאחר המלחמה מצב מהפכני התרחש באיטליה, והאירועים ברוסיה, שהמשמעות האמיתית שלהם, כמובן, לא יכלה להיות ידועה, עוררה תגובה נמרצת במדינה. הUSI בזמן קצר התעורר לחיים חדשים ומנה במהרה 600,000 חברים. סדרה של פרעות עבודה זעזעו את הארץ, שהגיעו לפסגתם עם כיבוש המפעלים באוגוסט 1920. בזמנו המטרה הייתה שיטה של מועצות חופשיות, שתדחנה כל דיקטטורה ותמצא את ביסוסה בארגון הכלכלי של העבודה המאורגנת.

באותה שנה הUSI שלח את מזכירו, ארמאנדו בורגי למוסקבה כדי שיכיר באופן אישי את המצב ברוסיה. בורגי חזר לאיטליה עצוב ומפוקח מאשליותיו. בזמן זה, הקומוניסטים ניסו לשים את ידיהם על הUSI; אך הקונגרס שברומא ב1922 הוביל לביטול מוחלט של הקשרים עם הבולשביזם וחבירה לIWA. באותו הזמן, פשיזם הפך לסכנה מידית. תנועת עבודה מאוחדת וחזקה שתהיה מוכנה לסכן הכל בהגנה על החופש שלה עדיין יכלה לרסן את הסכנה הזו. אך המפלגה הסוציאליסטית וקונפדרציית העבודה, שהייתה כפופה להשפעתה, הרסה הכל. מלבד הUSI נותר רק ה Unione Anarchica Italiana כדי להתקבץ סביב הגיבור האנרכיסטי של האנרכיזם האיטלקי, אריקו מלטסטה. כשב1922 השביתה הכללית כנגד הפשיזם פרצה, הממשלה הדמוקרטית חמשה את העדרים הפשיסטים וחנקה את הניסיון האחרון הזה להגנה על החופש והזכות. אך הדמוקרטיה האיטלקית חפרה לעצמה את הקבר. היא חשבה שהיא יכולה להשתמש במוסולני כנגד העובדים, אך כך היא חפרה את קברה שלה. עם ניצחון הפשיזם, כל תנועת העבודה האיטלקית נעלמה, ויחד איתה גם הUSI וכל הפתיחות בחיים החברתיים. בצרפת, לאחר המלחמה הזרם הרפורמיסטי לכאורה זכה בהשפעה על הCGT, ואילו הזרמים המהפכניים עזבו אותו הקימו את הCGTU. אך מאחר ולמוסקבה היה עניין מיוחד בלקיחת הארגון הספציפי הזה לידיה, החלה פעילות מחתרתית מחוסרת-מצפון תאים לפי הדוגמא הרוסית, מה שהלך כל-כך רחוק עד שב1922 שני אנרכו-סינדיקאליסטים נורו על-ידי קומוניסטים בבית איגוד העובדים הפריסאי. כך שהאנרכו-סינדיקאליסטים, עם פייר בנרד

עזבו את הCGTU והקימו את ה Confederation Gtnerale du Travail Syndicaliste Rewlu:tionaiTe, שהצטרף לIWA. ארגון זה מאז פעם במרץ ותרם רבות בקרב העובדים להשארת הרעיונות הקדם-מלחמתיים של הCGT. ההתפקחות מהאשליות בנוגע לרוסיה, ומעולם הכל, התהודה בקרבה העובדים הצרפתים של המאבק של הספרדים לחופש, הובילה לתחייה מחודשת של הסינדיקאליזם המהפכני בצרפת, אף שאפשר בביטחון לבנות על תחיה מחודשת של התנועה בזמן הקרוב.

בגרמניה במשך זמן רב לפני המלחמה התקיימה התנועה Localists לכאורה, שמעוזה היה ה *Freie Vereiningung deutscher Gewerkschafte*, שהוקם על ידי ג'י. קסלר ואף. קטר ב1897. במקור הארגון הושפע בטהרות על-ידי הרעיונות הסוציאל-דמוקרטים, אך הוא נלחם בנטיות הריכוזיות של תנועת איגודי העובדים הגרמנית.

לתחייה המחודשת של הסינדיקאליזם המהפכני בצרפת הייתה השפעה עוצמתית במיוחד על תנועה זאת, וזה התחזק עוד יותר כאשר הסוציאל דמוקרט לשעבר והאנרכיסט לאחר מכן, דר' ר. פרידברג, תמך בשביתה הכללית. ב1908 הFVDG עזב לגמרי את הסוציאל דמוקרטיה ואימץ בפתיחות את הסינדיקאליזם. לאחר המלחמה התנועה הזאת צברה תאוצה והשיגה 120,000 חברים. בקונגרס שלה בברלין ב1919 הצהרת העקרונות שכתב ר. רוקר אומצה; זה היה בהסכמה עקרונית עם הCNT. בקונגרס בדיסלדורף (1920) הארגון שינה את שמו ל *Freie Arbeiter-Union Deutschlands*. התנועה הפיצה פרופגנדה במרץ ולקחה חלק אנרגטי במיוחד בפעולות של העבודה המאורגנת בתחום התעשייתית. הFAUD מימש שירות חשוב ביותר בזכות בית הדפוס שלו, שבנוסף להפצת ספרות של עלונים משופעים, הוציא עבודות רבות וארוכות של קרופוטקין, באקונין, נטלו, רוקר ואחרים, ובפעילות זאת הופצו הרעיונות החירותניים של אנשים אלו למעגלים רחבים יותר. התנועה, שבנוסף לשבועון שלה, *Der Syndikalist*, והחודשון התיאורתי *Die Internationale*, היו בפיקודה מספר עיתונים אחרים, בינהם העיתון *Die Schöfung*, בדיסלדורף. לאחר עליית היטלר לשלטון, התנועה של הסינדיקאליסטים נעלמה מהסצנה. מספר רב מתומכיה נמקו במחנות ריכוז, או שנאלצו למצוא מפלט בחו"ל. למרות זאת הארגון עדיין קיים במחתרת, ולמרות כל הקשיים ממשיכים בפרופגנדה המחתרתית שלו.

בשוודיה התקיימה תנועה סינדיקאליסטית מאוד פעילה למשך זמן רב, ה Sveriges Arbetares Centralorganization, שגם כן קשורה לIWA. בארגון זה חברים מעל ל40,000, אחוז מאוד גבוה מסך העבודה המאורגנת בשוודיה. הארגון הפנימי של הסינדיקאליסטים השבדים מצוי במצב נהדר. לתנועה שני עיתונים יומיים, אחד מהם, Arbetaren, מנוהל על ידיאלברט ג'ונסון בשטוקהולם. יש ברשותו מספר רב של תעמולנים מבריקים, והוא גם חונך תנועת נוער סינדיקאליסטית מאוד פעילה. הסינדיקאליסטים השוודים מתעניינים מאוד בכל מאבקי העובדים במדינתם. כשבשביתה הגדולה של אדלן, הממשלה השבדית בפעם הראשונה שלחה מליציה נגד העובדים, חמישה אנשים נורו בקטטה והעובדים המאורגנים של שוודיה הגיבו עם שביתה כללית. הסינדיקאליסטים שחקו חלק משמעותי, והממשלה בסופו של דבר נאלצה לוותר על רבות בשביל תנועת המחאה של העובדים.

בהולנד הייתה התנועה הסינדיקאליסטית Nationale Arbeeter-Sekretariat (N.A.S.), שמנתה 40,000 חברים. אך ככל שההשפעה הקומוניסטית גדלה, התנועה התפצלה ל Nederlandisch Syndikalistisch Vakverbond, שהכריזה על חבירתה לIWA. הסניף החשוב ביותר בארגון החדש הזה הוא איגוד עובדי המתכת תחת הנהגתו של איי. רוסו. התנועה הפיקה, במיוחד בשנים האחרונות, פרופגנדה ענפה למדי, ויש בבעלותה ביטאון מוצלח במיוחד, De Syndikalist, שנערך על ידי Albert De Jong. וחודשון תחת השם Grond-Slage, שמוצא לאור כבר כמה שנים בעריכתו של איי. מילר-לנינג; כל אלו זכאיים להיות מוזכרים כאן. הולנד, מאז העבר הרחוק, היא ארץ האנטי-מליטריזם. דמעלא פ. ניוונהויז, כומר לשעבר ולאחר מכן אנרכיסט, שמוערך על-ידי כולם בזכות האידיאליזם הטהור שלו, הקים ב1904 את האינטרנאציונאל האנטי-מליטאריסטי, שלמרות זאת, הייתה לו השפעה ראויה לציון רק בצרפת והולנד. בקונגרס האנטי-מליטריסטי השלישי שבהג (1921) הלשכה נגד מלחמה וריאקציה הבין-לאומית הוקמה, שבמהלך שש השנים האחרונות פעלה רבות התחום הפרופגנדה הבין-לאומית, ומצאה נציגים מוכשרים ולא אנוכיים באנשים כמו בי. דה ליגט ואלברגט דה יונג. הלשכה יוצגה במספר קונגרסי שלום בין-לאומיים והוציא שירות-דפוס במספר שפות. ב1925 הוא חבר לIWA דרך הוועידה האנטי-מליטריסטית האינטרנאציונאליסטית, ובחבירה לארגון זה ניהל מאבק עיקש נגד הריאקציה והסכנה של מלחמות חדשות. בנוסף לאלו קיימות קבוצות

פרופגנדה אנרכו-סינדיקאליסטיות בנורווגיה, פולניה ובולגריה שגם הן קשורות לIWA. בנוסף להן, הJiyu Rengo Dantai Zenkoku Kaigi, חבר לברית רשמית עם הIWA.

בדרום אמריקה, במיוחד בארגנטניה, המדינה המתקדמת ביותר בכל היבשת הדרומית, תנועת העבודה הצעירה, החל מהתחלתה מאוד הושפעה מהרעיונות החירותניים של האנרכיזם הספרדי. ב1890 הגיע לבואנס איירס מברצלונה פליסר פראירו, שחי בזמן האינטרנאציונאל הראשון והיה אחד מאלופי הסוציאליזם החירותני בספרד. תחת השפעתו קונגרס של איגוד עובדים התכנס בבואנוס איירס ב1891, שממנו צמח הFederadlm Obrera Argentina, שבקונגרס הרביעי שלו שינה את שמו לFederad6n Obrera Regional Argentina. הFORA פעל מאז ללא הפרע, למרות שיעילותו לעיתים קרובות, כמו שהיא שוב היום, הופרעה על ידי תקופות של ריאקציה, והוא הובל לפעילות מחתרתית. זה איגוד עובדים אנרכיסטי, והוא היה הנשמה של מאבקי עובדים דגולים שלעיתים כה קרובות זעזעו את המדינה. הFORA החל את פעילותו עם 40,000 חברים, מספר שגדל מאז מלחמת העולם ל300,000. ההיסטוריה שלו, שאיי. די. דה סנטילן גירד בעבודתו "F.O.R.A", היא מבין הפרקים המלאים קרבות ברשומות תנועת העבודה העולמית. למעל עשרים וחמשי שנים היה לתנועה עיתון יומי *La Protesta,* שתחת עריכתם המשותפת של סנטילן ואראנגו, במשך שנים פרסמו מוסף שבועי שלו תרמו המוות שגדולים ביותר של הסוציאליזם החירותני הבין לאומי. העיתון דוכא לאחר ההפיכה הצבאית של אריבורה, אך הוא ממשיך להופיע במהדורה מחתרתית אפילו כיום, אפילו אם לא בהוצאה יומית. מעבר לכך, כמעט לכל איגוד עובדים משמעותי יש את העיתון שלו. הFORA הצטרף במוקדם לIWA, שבכנס יסודו יוצג על ידי שני נציגים.

במאי 1929, הFORA כינס קונגרס של כל מדינות הדרום אמריקאיות, למען יפגש בבואנוס איירס. אליו שלח הIWA את המזכיר שלו, איי. סוצ'י. בקונגרס זה, מלבד הFORA מארגנטינה יוצגו גם: פרגוואי בידי הCentro Obrero del Paraguay; בוליביה בידי ה FederaciOn Local de la Paz, La Antorcha, והLuz y Libertad; מקסיקו בידי הConJederacilm General de Trabajadores; גואטמלה בידי הComite pro AcciOn Sindical; את ארוגואי ייצג ה Federacilm Regional Uruguaya. מברזיל איגודי עובדים משבע המדינות שמרכיבות אותה יוצגו, קוסטה ריקה יוצגה על-ידי הארגון Hacia la Libertad. אפילו הIWW הצ'יליאני שלח נציגים, למרות שמאז הדיקטטורה של איבנז הוא יכל לפעול רק במחתרת. בקונגרס הזה הוקם האיגוד היבשתי של העובדים האמריקאים, שהרכיב את הסניף האמריקאי של הIWA. מושב האיגוד הזה היה ראשית בבואנוס איירס, אך מאוחר יותר. בגלל הדיקטטורה, עבר לארוגואי.

אלו הכוחות שלסינדיקאליזם יש עתה באמתחתו במספר מדינות שונות. בכל מקום עליו להילחם מאבק עיקש כנגד הריאקציה וכן כנגד היסודות השמרניים בתנועת העבודה של היום. דרך המאבק הנשגב של העובדים הספרדיים תשומת-הלב של העולם מופנית היום לתנועה זאת, ועוקביה משוכנעים שעתיד דגול ומוצלח מונח לפניהם.

---

[1] General Federation of Labour.

[2] Truck system.

[3] Sit down strike